

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра англійської і німецької філології та перекладу
імені професора І.В. Корунця

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства
на тему: «Лінгвостилістичні засоби створення комічного в англійськомовних анекдотах та способи їх відтворення українською мовою»

Студентки групи МПа 57-19
заочної форми навчання
факультету перекладознавства
освітньо-професійної програми
Перекладознавство: професійно-
орієнтований переклад (англійська мова і
друга іноземна мова)
за спеціальністю 035 Філологія
Молошної Юлії Олександрівни

Допущена до захисту
«___»_____ 2020 року

Завідувач кафедри англійської і німецької
філології та перекладу імені професора
І. В. Корунця

_____ проф. Ніконова В.Г.
(підпис) (ПІБ)

Науковий керівник:
доктор філологічних наук,
професор Ніконова В.Г.

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка:ЄКТС _____

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

Korunets Department of English and German Philology and Translation

Master Degree Thesis in Translation Studies

**under the title: “Linguistic stylistic means of creating the comic
in English anecdotes and ways to reproduce them in Ukrainian”**

Group MPa 57-19
Part-time student
School of translation studies
Educational Programme Translation
Studies: Specialized Translation (English
and Second Foreign Language)
Majoring 035 Philology
Yuliia O. Moloshna

Research supervisor:
V.G. Nikonova
Doctor of Philology,
Full Professor

Kyiv – 2020

Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської і німецької філології та перекладу
імені професора І. В. Корунця

Затверджую:

Завідувач кафедри англійської і німецької філології
та перекладу імені професора І.В. Корунця
_____ (підпис)

д.ф.н., проф. Ніконова В.Г.
“10” вересня 2019 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу магістра з перекладознавства

студентки II курсу МПа 57-19 групи факультету перекладознавства КНЛУ

Молошної Юлії Олександрівни

(ПІБ студента)

спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, **освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)**

Тема роботи «Лінгвостилістичні засоби створення комічного в англійськомовних анекдотах та способи їх відтворення українською мовою

Науковий керівник Ніконова Віра Григорівна.

Дата видачі завдання “10” вересня 2019 р.

Графік виконання кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства

№ п/п	Найменування частин і план кваліфікаційної роботи	Графік виконання	Підписи студента і керівника
1.	Аналіз наукових першоджерел і складання бібліографії	Жовтень 2019 р.	
2.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 1)	Листопад 2019 р.	
3.	Добір мовного матеріалу тексту і складання Додатку (100 англійськомовних речень та їх переклад)	Грудень 2019 р.	
4.	Аналіз мовного матеріалу тексту, який досліджується, і написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 2)	Березень 2020 р.	
5.	Проведення перекладацького аналізу досліджуваного мовного явища і написання практичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 3)	Травень 2020 р.	
6.	Написання вступу і висновків дослідження, подання завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику для попереднього перегляду	Вересень 2020 р.	
7.	Попередній захист кваліфікаційної роботи і подання завершеної кваліфікаційної роботи на кафедру	07 жовтня 2020 р.	
8.	Оформлення документації (відгуки) і підготовка презентації до захисту кваліфікаційної роботи	Жовтень 2020 р.	
9.	Захист кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства	Грудень 2020 р.	

Науковий керівник _____ (підпис)

Студент _____ (підпис)

**ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

студента(ки)   П   курсу групи МПа 57-19 факультету перекладознавства спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Молошної Юлії Олександрівни

(ПІБ студента)

за темою «Лінгвостилістичні засоби створення комічного в англійськомовних анекдотах та способи їх відтворення українською мовою»

Відповідність кваліфікаційної роботи нормативним вимогам (необхідне позначити √ або +)		
1.	Наявність основних структурних компонентів	☐ усі компоненти присутні , ☐ один компонент відсутній ☐ декілька компонентів відсутні
2.	Відповідність оформлення, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ незначні помилки в оформленні ☐ оформлення неправильне
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам

Особиста думка керівника _____

_____
_____
_____
_____
_____

Кваліфікаційна робота _____ може бути (не може бути)

(ПІБ студента)

рекомендована до захисту

_____
(підпис керівника)

(_____)
(ПІБ керівника)

”   ”   _____ 2020 рік

РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

студента(ки))   II   курсу групи МПа 57-19 факультету перекладознавства спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Молошної Юлії Олександрівни

(ПІБ студента)

за темою «Лінгвостилістичні засоби створення комічного в англійськомовних анекдотах та способи їх відтворення українською мовою»

	Критерії	Оцінка в балах
1.	Наявність основних компонентів структури роботи — <i>загалом 10 балів</i> (усі компоненти присутні – 10 , один компонент відсутній – 5 , декілька компонентів відсутні – 0)	
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до кваліфікаційної роботи — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи у форматуванні – 8 , незначні помилки в оформленні – 6 , значні помилки в оформленні – 4 , оформлення переважно не відповідає вимогам – 0)	
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки у формулюваннях – 6 , суттєві помилки у формулюваннях – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , несуттєві помилки у формулюваннях – 8 , недостатня кількість проаналізованих іноземних джерел (мін. 30%) – 6 , відсутній критичний аналіз наукових праць – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність власного аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при перекладі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при перекладі й аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність перекладацького аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , неповне висвітлення результатів дослідження – 6 , часткове висвітлення результатів дослідження – 4 , не відповідає результатам дослідження – 0)	

Усього набрано балів: _____

_____
(ПІБ рецензента)

_____
(підпис рецензента)

” ” _____ 2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	1
РОЗДІЛ 1	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ АНЕКДОТУ В МОВОЗНАВСТВІ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ.....	5
1.1 Категорія комічного з позицій мовознавства.....	5
1.2 Проблеми та засоби перекладу комічних текстів	11
1.3 Анекдот як жанр гумористичного дискурсу	17
Висновки до розділу 1	24
РОЗДІЛ 2	
ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ СТВОРЕННЯ КОМІЧНОГО В АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ АНЕКДОТАХ: НА ПРИКЛАДІ АНЕКДОТІВ ПРО БЛОНДИНОК.....	26
2.1 Логіко-дискурсивні параметри комічного в англійськомовних анекдотах.....	26
2.2 Лексико-стилістичні засоби створення комічного в англійськомовних анекдотах.....	38
2.3 Граматико-синтаксичні особливості створення комічного в англійськомовних анекдотах.....	45
Висновки до розділу 2	48
РОЗДІЛ 3	
ЗАСОБИ ВІДТВОРЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМОВНИХ ПЕРЕКЛАДАХ ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ СТВОРЕННЯ КОМІЧНОГО В АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ АНЕКДОТАХ.....	50
3.1 Граматичні трансформації при відтворенні комічного в перекладі	50
3.2 Лексико-семантичні трансформації при відтворенні комічного в перекладі.....	60
3.3 Лексико-граматичні трансформації при відтворенні комічного в перекладі.....	67

Висновки до розділу 3	71
ВИСНОВКИ.....	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	76
СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	86
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	86
ДОДАТОК.....	87
SUMMARY	113

ВСТУП

Кваліфікаційну роботу магістра присвячено вивченню лінгвостилістичних засобів створення комічного в англійськомовних анекдотах та способів їх відтворення українською мовою.

Ефективність міжмовної комунікації передбачає значний ступінь точності перекладу, повноти і вірності передачі оригіналу. Одним із факторів, що впливають на переклад тексту, є жанрова приналежність твору. Саме жанрово-стилістичний аспект, на думку перекладознавців, є одним з визначальних чинників перекладацького процесу. Належність оригіналу до певного функціонального стилю мови оригіналу визначає його домінуючу функцію, яка повинна бути передана в перекладі, і, як правило, зумовлює вибір функціонального стилю при перекладі.

Анекдот як жанр представляє особливі труднощі при перекладі. З одного боку, це труднощі екстралінгвістичні і культурологічного характеру; вони пов'язані з тим, що анекдот є яскравим відображенням національного менталітету і найбільш злободенних проблем сучасного життя, включаючи уявлення народу про комічне, сучасні та історичні реалії, характерні ситуації спілкування і т.д. (С. М. Бассай, Ю. Борєв, Ю. Ю. Бочкарьова, Т. А. Грідіна, Д. Дженова, М. С. Каган, І. Кант, О. В. Карасик, Р. Л. Латта, О. К. Лобова, Л. Н. Лубіна, О. В. Лутовінова, Р. А. Мартін, Ю. Є. Мілютін, Дж. Морреал, О. Є. Ненько, Л. В. Пономарьова, А. С. Птушка, Р. Семків, Дж. Сулс).

З іншого боку, це труднощі лінгвістичного характеру, оскільки в анекдотах широко представлена розмовна і знижена (ненормативна) лексика, нерідко основним елементом в анекдоті виступають каламбури, гра слів тощо (Н. Г. Бірюков, Т. Ф. Бутильська, Д. В. Казакова, О. М. Калита, А. Т. Князян, І. К. Кобякова, О. Я. Кузьмич, Т. В. Лазер, В. О. Самохіна, О. Ю. Титаренко, О. А. Шумейко).

Всі ці та інші особливості ускладнюють переклад анекдоту на іншу мову і, як наслідок, його розуміння іноземцями (С. Аттардо, С. І. Влахов,

А. С. Галас, Р. Діот, О. В. Козиряцька, С. М. Кумпан, Л. В. Пономаренко, Д. Попа, В. І. Романович, Ю. О. Савіна, О. С. Содель, І. В. Циркунова, І. М. Шукало).

Зараз анекдот набуває все більшої популярності. Він може бути використаний в міжмовній комунікації, при цьому він виконує в ній певну функцію, що обумовлює необхідність його перекладу. Анекдот не може бути залишений без уваги перекладачем і повинен бути перекладений анекдотом. Підхід до перекладу анекдотів може бути різним. Все залежить від обстановки спілкування, аудиторії, завдання оповідача і, найголовніше, від характеру самої жарти. Крім того, в процесі перекладу розуміння оригіналу завжди передує перекладу. Іншими словами, перекладач може перекласти лише те, що він зрозумів.

Таким чином, **актуальність теми** дослідження зумовлена як культурологічною обумовленістю анекдоту та складністю його трансляції до іншої лінгвокультури, так і широкою зацікавленістю сучасних мовознавців і перекладознавців у такому мовленнєвому жанрі, як анекдот, що робить доцільним вивчення лінгвостилістичних засобів створення комічного в анекдоті та їх переклад іншими мовами.

Мета дослідження – проаналізувати лінгвостилістичні засоби створення комічного в англійськомовних анекдотах на прикладі анекдотів про блондинок та визначити способи їх відтворення в українськомовних перекладах.

Відповідно до мети, поставлено такі **завдання** дослідження:

- 1) дослідити категорію комічного з позицій мовознавства;
- 2) визначити проблеми та засоби перекладу комічних текстів;
- 3) представити анекдот як жанр гумористичного дискурсу;
- 4) проаналізувати логіко-дискурсивні параметри комічного в англійськомовних анекдотах;
- 5) висвітлити лексико-стилістичні та граматико-синтаксичні засоби створення комічного в англійськомовних анекдотах;

6) виявити граматичні трансформації, що використовуються при відтворенні комічного в перекладі анекдотів;

7) охарактеризувати специфіку застосування лексико-семантичних трансформацій при відтворенні комічного в перекладі анекдотів;

8) визначити параметри використання лексико-граматичних трансформацій при відтворенні комічного в перекладі анекдотів.

Об'єкт дослідження – комічне в англійськомовних анекдотах про блондинок в оригіналі та перекладі українською мовою.

Предмет дослідження – лінгвостилістичні засоби створення комічного в англійськомовних анекдотах про блондинок та перекладацькі трансформації як засіб відтворення комічного при відтворенні таких анекдотів в українськомовних перекладах.

Матеріалом дослідження слугують 100 англійськомовних анекдотів про блондинок із збірки анекдотів “JokeFactory” у мережі Інтернет та їх переклади українською мовою. У рамках дослідження проаналізовано 125 перекладацьких трансформацій, що використовуються при передачі комічного в анекдотах у перекладі.

Методи дослідження. У ході дослідження використовувалися методи синтезу та аналізу, що дозволили визначити основні думки вітчизняних та закордонних науковців щодо комічного як мовного явища та проблеми перекладу; стилістичний, прагматичний та дискурсивний аналіз анекдотів здійснено з метою виявлення лінгвостилістичних засобів створення комічного в англійськомовних анекдотах про блондинок; описовий метод використовувався під час аналізу та зіставленні різних засобів створення комічного в анекдотах, що вивчаються; методи перекладацького аналізу застосовано з метою виявлення перекладацьких трансформацій у відтворенні комічного в анекдотах українською мовою.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що в роботі здійснено лінгвостилістичний аналіз засобів створення комічного на основі англійськомовних анекдотів про блондинок. Аналіз конкретних

перекладацьких трансформацій як засобів відтворення комічного в англійськомовних анекдотах про блондинок при їх перекладі українською мовою також становить новизну для сучасного перекладознавства.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони є внеском до загальної лінгвістики, стилістики, прагматики англійської мови, зіставного мовознавства та перекладознавства.

Отримані результати можуть бути використані під час викладання стилістики англійської мови, перекладацького аналізу тексту, аспектного перекладу, лінгвокультурології, в перекладацькій практиці, а також у проведенні подальших досліджень у цій галузі студентами та науковцями.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів з висновками до кожного з них, висновків до всієї роботи, трьох списків використаних джерел, додатку та резюме.

У вступі обґрунтовано вибір, актуальність теми роботи, визначено мету, основні завдання, об'єкт і предмет дослідження, розкрито наукову новизну, практичне значення одержаних наукових результатів. Перший розділ роботи присвячено теоретико-методологічним засадам вивчення анекдоту в лінгвістиці та перекладознавстві. У другому розділі розглянуто лінгвостилістичні засоби створення комічного в англійськомовних анекдотах про блондинок. У третьому розділі роботи здійснено аналіз засобів відтворення комічного, втіленого в англійськомовних анекдотах про блондинок, в українськомовних перекладах. У висновках викладено здобуті у дослідженні наукові й практичні результати та окреслено перспективи подальших пошуків в обраному напрямку.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ АНЕКДОТУ В МОВОЗНАВСТВІ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

1.1 Категорія комічного з позицій мовознавства

Комічне – надзвичайно складна для вивчення естетична категорія. Історія її дослідження сягає корінням далеко в минуле [28: 10]. Найвідоміше визначення комічного (від грец. *Komikos* – смішний) дав ще Аристотель [1]. Комічне, на думку філософа, відображає все порівняно погане в людині. Але воно показує вади не в усій повноті, а лише тією мірою, в якій смішне виступає частиною невіргодного: бо смішне, за Аристотелем, – це якась помилка або неподобство, тільки не шкідливе і не згубне [1: 46]. Тобто комічний ефект виникає лише тоді, коли об'єкт висміювання постає в незвичній ситуації [11: 6].

У сучасній науці термін «комічне» вживається як родове поняття на позначення різноманітних явищ, здатних викликати сміх [75: 166]. О. О. Потебня вважає, що подібно усім тропам і всякому розумінню, смішне є процес, тобто становить зміну мисленнєвих актів: подібно іронії, смішне є дія не виправданого чекання, певного зіткнення позитивного й негативного і навпаки [...]. Швидкість зміни очікуваного більш або менш протилежним є неодмінною умовою сміху. Тому від повторення смішне перестає бути смішним. Від цієї короткочасності смішного залежить те, що при науковому його аналізі особливо очевидно, що ми аналізуємо лише мертвий препарат» [цит. за 32: 158].

Комічне на сучасному етапі розуміється як специфічна естетична категорія осмислення світу, яка реалізується за допомогою форм і засобів, здатних викликати сміхову реакцію або посмішку несподіваним поглядом на звичні уявлення та явища [62: 50]. Зокрема, Т. В. Лазер [37] визначає комічне

як естетичне явище, що здатне викликати імпліцитну чи експліцитну сміхову реакцію [37: 33].

Основою комічного завжди є певний мотив (або їх поєднання), до основних з яких відносяться мотиви несумісності, переваги, вивільнення комічної енергії [20: 10], відповідно до чого виділяють [60; 84; 93] чотири основні теорії комізму:

1) у межах **теорії зверхності** вважають, що комічне виникає як оцінна реакція на об'єкт чи подію, котрі у певній аксіологічній системі координат трактовано як недосконалі чи «низькі». Досконале насміхається над недосконалим; яскраво тут проступає дидактична мета – висміяти, щоб виправити. Провідною формою комічного, в якій реалізується «насмішкуватий сміх», є сатира [60: 270];

2) **теорія невідповідності** трактує сміх як реакцію на несподівану зміну чи ситуацію, котра, поза тим, не є для тих, котрі сміються, загрозливою. Сміх розуміється як «афект від раптового перетворення напруженого чекання у ніщо» [22: 173]. Комічне постає наслідком інертної дії, що триває у вже змінених обставинах, відтак призводить до неочікуваних й тому смішних наслідків;

3) **теорія звільнення** бачить сміх засобом подолання психологічного напруження й процесом викиду стримуваної психічної енергії. Засновником погляду є З. Фройд, котрий стверджує: «в жарті на перший план виступає задоволення від втілення того, що заборонила критика» [67: 151]. Жарт, дотеп, комічне постають, відповідно до цієї теорії, вагомими компонентами світоглядної адаптації до дійсності, індивід, вдаючись до безглузлого жартування, насправді «знаходить задоволення у принадності плоду, що заборонений для розуму [...] користується грою для позбавлення від гніту критичного розуму» [67: 147];

4) відповідно до **ігрової теорії комічного**, яку розглядають як відгалуження теорії звільнення, комічна ситуація, яку зумисне створюють або в яку потрапляють, є «легко впізнаваним знаком для індивідів певної

групи, що вони можуть вийти з напруження, розслабитись» [93: 39]. Тобто саме поняття гумору позначає, найперше, стан занурення у добродушний, життєрадісний комізм – радісний, навіть піднесений настрій, однаково далекий від в'їдливої насмішкватості сатири чи інтенсивного реготу бурлеску» [60: 270].

У різних народів існують **культурні особливості** в тому, над чим вони сміються, а що сприймають серйозно [28: 12]. Наприклад, англійський гумор традиційно вважається дуже складним для розуміння представниками іншої культури. О. В. Карасик [23] визначив причини нерозуміння англійського гумору носіями інших лінгвокультур у тому, що «адресат 1) не сприймає ситуацію, яка має внутрішню невідповідність, не бачить абсурдності або дивного стану речей, або 2) чітко розуміє внутрішню невідповідність у ситуації, але вважає, що гумор, як м'яка форма критики, до такої ситуації не належить, оскільки предметом осміяння виявляються надцінності даної культури» [23: 4].

До того ж, як додає С. М. Кумпан [34], комічне – це «настільки ефемерна категорія, що навіть в межах одного лінгвокультурного простору не можливо впевнено передбачити сміхову реакцію реципієнта» [34: 271], а наявність і виявлення реципієнтами комічної складової повідомлення ґрунтується на поєднанні двох сценаріїв (матриць, фреймів), згідно з бісоціативною теорією А. Кестлера [90]. В результаті переходу від одного сценарію до іншого, хід і патерн (модель) думок одержувача повідомлення, що містить комічне, змінюються, і, як наслідок, порушується звична схема сприйняття тексту, що призводить до появи комічного ефекту [66: 100].

Тексти з комічним ефектом можуть бути **власне комічними** (гра слів, каламбур, анекдот, усмішка, гумореска, пародія), у яких уся структура тексту підпорядкована створенню комічного ефекту, і **тексти з елементами комізму** (комічними можуть бути і роман, і поема, і повість, і казка), у складі яких можна виділити тільки окремі елементи, прийоми, вкраплення комічного, але які не можна назвати комічними цілком [21: 56].

Також розрізняють ситуативний та мовний комізм. **Ситуативний комізм** виникає на основі невідповідності реальної ситуації та ідеального уявлення про неї. Натомість **мовний комізм** будується засобами конкретної національної мови. У мовних текстах ці типи комізму взаємодіють і доповнюють одне одного [11: 17].

Комічне має свої **мовні особливості** (мовні маркери гумору, сатири, сарказму, іронії, трагікомічного), інструментарій **трансформацій комічного** (лінгвістичні та екстралінгвістичні механізми) та **інтенсифікаторів комічного** (стилістично-риторичні прийоми, стереотипні уявлення, асоціативні механізми) тощо [69: 264].

Гумористичний колорит створюють багато мовних засобів. До найвиразніших відносять такі: контрастно-комічні порівняння чи зіставлення певних фактів, ознак; невідповідність висновку тому змістові, з якого висновок природно мав би випливати; перебільшення реальних властивостей, якостей людей, тварин, предметів; вживання слів у значенні, яке не відповідає конкретній ситуації тощо [72: 100].

Зокрема, основними засобами створення комічного ефекту вважають різновиди мовної гри на різних рівнях:

1) на **фонетичному** – гра звуками (омоніми, омофоноїди, омографи), шибболет, звукова метатеза [58: 122];

2) на **морфологічному** – займенники, числівники, вигуки і звуконаслідувальні слова [33: 180–182];

3) на **лексичному** – каламбури, бленди, малапропізми, оксюморони, зевгми [58: 122];

4) на **стилістичному** – метафора, гіпербола, літота, зевгма, оксюморон тощо [55: 19];

5) на **синтаксичному** – відокремлені синтаксичні конструкції – вставні слова, речення [33: 40];

б) на **текстово-жанровому й дискурсивному** – порушення на рівні композиційної структури, уведення інтертекстових елементів, збій часових планів, змішання стилів [58: 122].

При цьому варто погодитися із думкою О. С. Содея [62] щодо того, що «в тексті вони [мовні засоби створення комічного] знаходяться у тісній взаємодії, підсилюючи комічний ефект один одного завдяки конвергенції та феномену іррадіації» [62: 71]. Відповідно, слідуючи за працями А. Кестлера [90], Дж. Т. Као, Р. Леві, Н. Д. Гудмена [88], С. М. Бассай [5], Ю. О. Савіної [56], дослідник вказує, що джерелом комічного постає **інконгруентність**, яка розуміється як «будь-який вид невідповідності нормі, при цьому створюється комічний ефект, що є результатом реакції інтерпретатора на неочікувану невідповідність ustalеним нормам комунікативної ситуації, включно з референтною ситуацією, відображеною висловленням» [62: 96].

Відхилення від норми створює в жарті нову норму, а також додаткові **конотації** оціночності, емоційності, експресивності або стилістичного забарвлення. На відхиленнях від норми в жарті ґрунтується вся експресія, емоційність, що дозволяє їм виконувати функцію впливу. Саме тексти, спрямовані на вплив, тобто на те, щоб викликати в слухача або читача емоційно-оціночні реакції, відіграють роль творчої лабораторії, де розглядається потенціал мовних одиниць, випробовуються нові форми, відтінки значень, виникають нові несподівані конотації, де, таким чином, «ламаються старі норми і на їх уламках народжуються нові» [59: 110].

Інконгруентність, за В. О. Самохіною [59], побудована на ефекті омани, який схожий на правду. Створюється ефект **обманутого очікування**, що являє собою сукупність стилістичних прийомів. Порушення передбачуваності становить основу експресивності, тому інконгруентність у гуморі пов'язана з емоційною стороною висловлювання, а, отже, зі створенням суб'єктивного оцінного комічного образу або ситуації [59: 202].

Порушення норм у жарті створюють додаткові конотації оціночності, емоційності, експресивності, стилістичного забарвлення, виявляються в

лінгвальному і лінгвоситуативному гуморі. На **лінгвальному рівні** порушення норм у жарті можуть бути мовними та мовленнєвими. **Лінгвоситуативний рівень**, крім порушення мовних і мовленнєвих норм, представлений порушенням онтологічних, логіко-поняттєвих, валоративних, текстово-жанрових та дискурсивних норм [59: 202–203].

Відповідно до порушених норм виділяють онтологічну, логіко-поняттєву та валоративну інконгруентність:

1) **онтологічна інконгруентність** ґрунтується на зміщенні меж реальності, які у традиційних стереотипних уявленнях про світ існують поруч, але, взяті окремо, виступають як індивідуальні концептосфери, елементи яких ніколи не змішуються і не підміняють один одного;

2) для механізму **логіко-поняттєвої інконгруентності** характерне навмисне спотворення прийнятих у суспільстві понять і уявлень; таке порушення норм включає, насамперед, інтерпретаційний компонент, тобто усвідомлення адресатом порушення логіки мислення. Найбільш поширеними проявами логіко-поняттєвої інконгруентності є відверта контрадикція причини і наслідку, помилковість аналогій, алогічність розв'язки і парадоксальність зіставлень. Жарти на основі логіко-поняттєвої інконгруентності часто мають універсальний характер, особливо в тих випадках, коли об'єктом авторської іронії постають будь-які, незалежно від нації, люди, котрі є занадто, безглуздо і безпорадно, схвильованими станом власного здоров'я або почуттям гідності;

3) **валоративна інконгруентність** реалізується у трьох основних напрямках: обігравання моральних, естетичних та осміювання духовних цінностей [57: 135–136].

Отже, комічне – це специфічна естетична категорія осмислення світу, яка реалізується за допомогою форм і засобів, здатних викликати сміхову реакцію або посмішку несподіваним поглядом на звичні уявлення та явища. Основою комічного завжди є певний мотив (або їх поєднання), серед яких основними є несумісність, перевага, вивільнення комічної енергії або просто

гра. Комічне є культурно та соціально зумовленим феноменом, а отже, навіть в межах одного лінгвокультурного простору не можливо впевнено передбачити сміхову реакцію реципієнта. Комічне, втілене в слові, представлене власне комічними текстами та текстами з елементами комічного. Мовний комізм досягається завдяки трансформаціям комічного та інтенсифікаторам, а саме комічне може створюватися на всіх мовних рівнях. Когнітивним механізмом комічного, що описує його творення і сприйняття реципієнтом, є інконгруентність – невідповідність нормі, що створює комічний ефект як результат реакції інтерпретатора на неочікувану невідповідність ustalеним нормам комунікативної ситуації.

1.2 Проблеми та засоби перекладу комічних текстів

Емотивно-експресивна інформація, до якої належить гумор, є наднаціональною, однак її вираження залежить від національних можливостей кожної мови [72: 26]. Кожна мова по-різному реалізує цю інформацію. Ця галузь комунікативної діяльності ще недостатньо досліджена та описана. Між тим, варто зазначити, що нерідко комунікативна інформація більш значима, ніж денотативний смисл. Емоції є неминучим компонентом людської діяльності. Конотативна інформація містить у собі набір певних сем, у яких закладено ставлення мовця до референта, стан мовця [71: 386–387].

Комічне є дуже важливою складовою спілкування між людьми, це універсальний спосіб швидко знайти контакт з іншою людиною, завоювати її прихильність та повагу. Не секрет, що саме гумор вважається ознакою розуму, освіченості, ерудованості – він досить **універсальний**. Не важливо, з ким ведеться бесіда, хороший жарт оцінить і англієць, і американець, і німець – головне правильно і зрозуміло його подати. Гумор нерідко присутній навіть у виключно діловому та науковому міжнародному спілкуванні, він допомагає поєднати людей, зблизити їх та розрядити

напруженість у відносинах [74: 171]. Переклад комічного досі залишається нерозкритим та є актуальним у зв'язку з нагальною потребою в розвитку адекватного міжнародного спілкування.

Однак, хоча й виділяють загальні риси такого перекладу, для кожної мови відтворення гумористичних елементів має свою специфіку [50: 91]. Як відомо, комічне має досить чіткі **національні характеристики**, які виявляються і в виборі його предмету, і в різних «технологіях» створення сміхового ефекту. Зокрема, різниця концептуальних картин світу англійців та українців зумовлює більш «тонкий» англійський гумор, який тяжіє до іронії та сарказму, витонченість «чорного гумору», у той час як український гумор більш простий, життєстверджуючий, а людина в ньому – частіше об'єкт для добродушного сміху, аніж для насмішки [62: 243]. Ця специфіка не завжди піддається чіткому формулюванню, оскільки феномени людської культури взагалі ніколи не підлягають остаточній формалізації. Проте, і на професійному, і на побутовому рівні визнана відмінність різних національних гумористичних традицій [9: 59–70].

Національні особливості гумору визначаються своєрідністю народного життєво-історичного досвіду в естетичному його переломленні. Естетичні функції гумору і форми його прояву визначаються історичною і національною самобутністю народу, а також залежать від індивідуальної манери автора. Можна говорити лише про тенденції, що переважають, про основні напрямки, які в жодному разі не виключають відхилень від традиційного трактування національних особливостей гумору [65: 5–6].

В деяких випадках адекватне сприйняття ситуації або гумористичності висловлювання вимагає наявності у реципієнта певних **фонових знань** щодо культурних традицій країни, специфіки узвичаєних в ній суджень, уявлень, відчужень. Якщо людина іншої культури не володіє такими знаннями, гумористичний текст в її сприйнятті втрачає свою комічність, відтак збереження гумористичного ефекту, який створюється завдяки обігранню

специфічних культурних явищ, забезпечується лише наданням відповідного коментарю при перекладі [27: 42].

«Співпраця » автора і читача передбачає розгляд комічного послання з позицій теорії комунікації та семіотики. У цьому випадку мінімальними семіотичними одиницями комічного є **комічні коди**, які формуються у автора висловлювання, виходячи з очікуваної реакції реципієнта, передаються останньому і декодуються ним. На створення та інтерпретацію комічного коду впливають екстралінгвістичні фактори: соціальний статус автора і реципієнта, їх національна та культурна приналежність, знання мови, ступінь ознайомлення з прецедентними текстами і т. д. З огляду на те, що комічне передається імпліцитно, процес його кодування і декодування більш складний, ніж при інтерпретації метафори чи інших стилістичних прийомів, оскільки автор повинен створити два коди – узуальний і імпліцитний, а реципієнт повинен розпізнати наявність другого рівня кодування і правильно інтерпретувати його зміст [44: 291].

Роль маркерів комічного виконує насамперед контекст. Реалізація комічного змісту в художньому творі нерозривно пов'язана зі здатністю мовних одиниць набувати конотативного та асоціативного значення в контексті. Таким чином, комічний зміст залежить від способу організації тексту [71: 388].

В умовах двомовної комунікації процес створення та передачі комічних кодів стає ще більш комплексним і, отже, схильним до комунікативних збоїв, оскільки між автором і реципієнтом з'являється ще одна ланка – перекладач. У першій стадії інтерпретації висловлення саме він стає реципієнтом, і від його розуміння ілокутивного сенсу, закладеного автором, залежить, чи дійде вихідне послання до реципієнта і, тим самим, чи досягне автор своєї прагматичної мети. У другій стадії перекодування комічного висловлювання успішність передачі комічного залежить від уміння перекладача знайти еквівалентні одиниці в мові перекладу і максимально наближено до оригіналу передати локутивний і імпліцитний сенс висловлювання [45: 56].

При перекладі комічного необхідно забезпечити такий тип міжмовної комунікації, при якому створюваний текст у мові перекладу міг би виступати як повноцінна **комунікативна заміна оригіналу** і ототожнюватися з оригіналом у функціональному, структурному і змістовому відношенні, зберігаючи при цьому гумористичний ефект [74: 171].

Для вираження повноцінного ефекту комічного у перекладі потрібно зважати на особливості процесу міжмовної комунікації, специфіку мовних актів, співвідношення смислів: вираженого і такого, що мається на увазі, а також на вплив контексту і комунікативної ситуації на розуміння тексту та інших факторів, що визначають кінцеву відповідність тексту оригіналу. Така відповідність має на меті створення **адекватного перекладу**, який забезпечує прагматичні завдання перекладацького акту на максимально можливому для досягнення цієї мети рівні еквівалентності, відповідає жанрово-стилістичним вимогам до текстів даного типу та суспільно визнаній конвенціональній нормі перекладу [29: 233].

Будь-який адекватний переклад комічного, окрім того, що відповідає жанровостилістичним вимогам до текстів даного типу та суспільно визнаній конвенціональній нормі перекладу [29: 233], по суті повинен бути **еквівалентним**, тобто таким, що відтворює зміст іншомовного оригіналу на одному з рівнів еквівалентності. Вся інформація, яка передається, включаючи як денотативне, так і конотативне значення мовних одиниць, відіграє важливу роль у створенні аналогічного сміхового ефекту в мові перекладу [74: 172].

Необхідність аналізу лінгвокультурних особливостей та когнітивних механізмів гумору під час перекладу зумовлюється комплексною природою гумору, що твориться у певному **культурному середовищі** певним автором, творча особистість якого сформована у цьому середовищі. Якщо для читача твору мовою оригіналу таке середовище є близьким та зрозумілим, то під час перекладу тексту, «перетворенні» його для читача, що належить до іншої

культури, необхідна адаптація тексту відповідно до умов, у яких формується особистість потенційного читача [57: 163].

Основні **характеристики перекладу комічного** зводяться до наступних:

1) якість відтворення сенсу в перекладі забезпечується досягненням заданого прагматичного ефекту за рахунок функціонально адекватного оригіналові організованого комплексу засобів рідної мови;

2) під час перекладу комічних текстів на українську необхідно враховувати особливості їх лінгвостилістичної та лінгвопрагматичної організації, а також системно-функціональну взаємозумовленість авторських прийомів та засобів у процесі смисловідтворення;

3) мовні засоби створення комічного є системним смисловідтворювальним комплексом, що забезпечує організацію текстового простору, і, таким чином, реалізує авторські комунікативно-прагматичні установки [30: 50];

4) особливого значення в комічних текстах набуває національний характер гумору. Специфіка перекладу в такому випадку полягає не тільки в збереженні оригінальної прагматичної мети, а й в адекватності відтворення національного характеру комічного засобами іншої мови;

5) труднощі перекладу пов'язані не тільки зі знанням мови, а й з умінням перекладача знаходити в різних мовних системах міжмовні лінгвопрагматичні відповідники [49: 23];

6) неточна передача комічного призводить до комунікативних невдач і порушення цілісності сприйняття тексту [12: 32].

Найбільш складними для перекладу випадками є іронічні вислови, переклад яких вимагає застосування **культурної адаптації** з метою донести комічний відтінок до читача. Є. А. Шумілін [76] відзначає кілька шляхів, що найчастіше обираються перекладачами для вирішення цих завдань:

1) **опущення**. У такому випадку перекладач відмовляється від іронії в оригінальному тексті, тому що не бачить шляхів її передачі. Варто відзначити, що даний спосіб є найменш вдалим;

2) **підбір альтернативи**. У разі, коли перекладач не може повністю зберегти сенс оригінальної іронії, у своєму перекладі він вдається до створення виразу, не позбавленого іронії, але такого, що не вибивається з фонові ситуації;

3) **адаптація**. Використовуючи цей спосіб, перекладач переносить реалії оригінального висловлювання на аналогічні в цільовій мові. Таким чином він адаптує вихідний вираз і робить його зрозумілим для реципієнта, наприклад: *Cuddy: Patient is orange. House: The color? Cuddy: No, the fruit.* – *Каді: Пацієнт помаранчевий. Хаус: Весь? Каді: Ні, наполовину.* У цьому діалозі комічність висловлювання побудована на полісемії слова помаранчевий, що позначає як колір, так і різновид фрукта, але так як в українській мові для назви цих явищ використовуються два різних слова, переклад, близький до оригіналу, не є можливим. Перекладач залишає ключовий елемент діалогу – помаранчевий колір, і обіграє його, додаючи до свого перекладу іронічності, зрозумілої носію української мови. Таким чином, перекладач підбирає альтернативу оригінальному діалогу [76: URL].

При перекладі комічного використовуються різноманітні перекладацькі трансформації: антонімічні, метонімічні та інші заміни, спричинені необхідністю перетворення образної основи комічного, конкретизація, диференціація і генералізація значень для зняття лексико-контекстуальної невідповідності, смисловий розвиток і додавання як експлікований прояв прагматичної установки на рецептора, компенсація змістовних і стилістичних втрат [43: 167].

Способи перекладу комічного можуть залежати від **типу інконгруентності**, закладеної в ньому:

1) жарти на основі онтологічної інконгруентності порушують норми буття, однакові для англійців та українців, а тому переклад таких анекдотів

найчастіше можливий із застосуванням трансформацій буквального перекладу, транскрипції та транслітерації;

2) жарти на основі логіко-поняттєвої інконгруентності характеризуються лише частковим співпадінням норм мислення та правил поєднуваності явищ в одному контексті, а отже, відтворюються здебільшого із застосуванням граматичних замінів, додавання, вилучення та транспозиції;

3) валоративна інконгруентність через неспівпадіння обсягу суспільних норм, що порушуються, вимагає найбільших змін при перекладі, що реалізуються шляхом застосування цілісного перетворення та антонімічного перекладу [62: 245–246].

Таким чином, у ході дослідження виявлено, що комічне одночасно характеризується універсальністю та культурною зумовленістю. З одного боку, доцільний жарт може розвеселити представника будь-якої нації, з іншого – жарт, створений одним народом, може стати незрозумілим для іншого народу через різні уявлення про смішне, а також через різні світогляди та обсяг фонових знань. Мінімальними семіотичними одиницями комічного є комічні коди, які перекладач повинен декодувати в транслювати читачеві тексту перекладу, максимально зберігаючи його функціональне, структурне і змістовне наповнення та зберігаючи при цьому гумористичний ефект. Основними способами відтворення комічного при перекладі є опущення, підбір альтернативи та адаптація, що залежать не тільки від мовних засобів створення комічного, а і від типу інконгруентності, що його творить.

1.3 Анекдот як жанр гумористичного дискурсу

Дискурсивні дослідження активно проводяться вітчизняними і зарубіжними лінгвістами протягом останніх десятиліть. **Дискурс** визначається різними вченими по-різному. Дане поняття може бути пов'язане з текстом: «зв'язний текст в сукупності з екстралінгвістичними –

прагматичними, соціокультурними, психологічними та іншими факторами; текст, взятий в подієвому аспекті» [4: 136]; з мовленнєво-мисленнєвою діяльністю: «невербалізована мовленнєво-мисленнєва діяльність, що розуміється як сукупність процесу та результату і володіє як власне лінгвістичним, так і екстралінгвістичним планами» [31: 113]; з комунікативною системою: «система комунікації, що має реальне і потенційне (віртуальне) вимір» [73: 11] тощо.

Як видно з визначень, між дослідниками немає єдності навіть в основних положеннях, що стосуються суті дискурсу, що вказує на складність і неоднозначність даного поняття. Однак можна точно стверджувати, що поняття дискурсу виходить за межі мови, символізує широкий підхід до мовлення, що вимагає розгляду не тільки власне мовних одиниць (слова, речення, тексту), а й тих явищ і факторів, які передують мовленню, супроводжують його, а також слідує за ним. Дискурс включає невербальні засоби мовлення, прагматичну ситуацію, психологічні аспекти спілкування тощо. Він існує в рамках певного **комунікативного простору**, пов'язаний з мовленнєвою подією, співвідноситься з поняттями мовленнєвого акту і комунікативного наміру [47: 42].

Зв'язок з комунікативною ситуацією, використання для комунікації в рамках певного соціального інституту зумовлюють виділення різних типів дискурсу в залежності від мети і обставин мовленнєвої взаємодії [47: 43]. Як різновид дискурсу розглядається і **гумористичний дискурс**, що за визначенням є «несерйозним» і вимагає використання комічного. Він не є інституційним, тому що являє собою «текст, занурений у ситуацію сміхового спілкування» [36: 90]; він відвернений від соціальних відносин, більш того, націлений на руйнування соціальної дистанції, станових і класових кордонів, на ігнорування соціальної ієрархії, дружелюбність [24: 175].

Визначення гумористичного дискурсу співвідносяться з визначеннями дискурсу, тому на передній план у дефініції може бути висунуто співвідношення «дискурс – текст»: попередньо вказане «текст, занурений у

ситуацію сміхового спілкування» [24: 397], або «дискурс – мовлення»: «цілісна форма мовлення, що характеризується несерйозною тональністю спілкування, ігровим переосмисленням актуальних концептів і стереотипів і має на розважальну мету» [10: 249].

Також гумористичний дискурс характеризується як «сфера **ігрової комунікації**» [10: 249], в якій велике значення має авторська творчість, оказіонально-ігрові елементи [16]. Н. А. Лаврова зазначає: «Гра є невід’ємною частиною діяльності людей, в тому числі мовленнєвої діяльності і мовленнєвої поведінки» [35: 161], а значить, гра є найважливішою складовою дискурсивної діяльності. Тому гумористичний дискурс виступає як один з найбільш затребуваних мовною особистістю дискурсів, один з найдавніших і таких, що найбільш органічно вписується в специфіку діяльності людини на всіх етапах розвитку суспільства [47: 46].

Метафункцією гумористичного дискурсу є гедоністична, а його базовими **функціями**:

- 1) критична (висміювання через критику наявних соціальних стереотипів, суперечностей);
- 2) оглядова (позначення абсурдних ситуацій, моделей поведінки людей, що є соціально неприйнятними);
- 3) аксіологічна (відбиття моральних, духовних, естетичних, етичних цінностей суспільства);
- 4) функція детабування (зняття заборон на обговорення тем, що не схвалені нормами моралі та релігії) [39: 7].

Говорячи про культурну специфіку гумору, необхідно відзначити, що саме поняття «культурна специфіка» є науковою абстракцією, виділенням одного з аспектів мовної ментальності і мовної поведінки і мисленням перетворенням цього аспекту в самодостатню сутність. Людина як мовна особистість характеризується загальнолюдськими, етнокультурними, соціально-груповими та особистісно-індивідуальними якостями, ці якості

взаємопов'язані і являють собою нерозривну єдність. Іншими словами, розчленування і встановлення меж цієї єдності є умовністю [23: 13].

Якщо розглядати лінгвокультурні особливості гумористичного дискурсу, то його можна визначити як «не обмежену інституціональними рамками мовленнєво-розумову діяльність, що спрямована на досягнення сміхового ефекту, позначена гумористичною тональністю, орієнтована на сміхову картину світу й реалізована в культурно специфічних моделях сміхової поведінки» [54: 9].

Д. С. Ліхачов [38] вказує, що сутність сміху залишається в усі віки однаковою, однак переважання тих чи інших рис у «сміховій культурі» дозволяє розрізнити в сміху національні риси і риси епохи [38: 343]. Національно-специфічні характеристики гумору пов'язані з культурними домінантами поведінки народу [25: URL]. Можна з упевненістю стверджувати, що когнітивні здібності людини, що ґрунтуються на етнічній специфіці, відображають національну унікальність як форми, так і змісту комічного. Інакше кажучи, всякі форми комічного володіють національно-культурною специфікою, служать способом ідентифікації нації власної самосвідомості і найбільш наочно виражають у мовній формі світобачення, традиції, діяльність і поведінку того чи іншого етносу [40: 86].

Організація комунікації в рамках гумористичного дискурсу є непростим завданням. Цілі, способи і стратегії взаємодії учасників гумористичного дискурсу розглядає А. А. Тирська [64] на прикладі телевізійного гумористичного дискурсу. Вона зазначає, що успішним взаємодію роблять «ігровий настрій комунікантів, їх активна участь в дискусіях, високий ступінь залученості, спільність розуміння, емоційна близькість» [64: 40]. Т. А. Грідіна [15] у сучасному радіодискурсі виділяє такий жанр, як прикол, і аналізує прийоми мовної гри, на яких будується стратегія спілкування ведучих з радіослухачами [15: 36]. Спілкування в рамках гумористичного дискурсу має виключати можливість образи, що складно з урахуванням провокаційного характеру гумору, а також мовної

агресії, закладеної як невід’ємна складова в багато жанри гумористичного дискурсу, наприклад, у «побутовому» анекдоті [26: 96].

Отже, **жанри гумористичного** є надзвичайно різноманітними. У публіцистиці комічне – це жанри фейлетону, сатиричного коментаря, памфлету; в образотворчому мистецтві – карикатура, шарж тощо. Також це – такі жанри комічного, як афоризм, прислів'я, скоромовка, пустомовка, частівка, загадка, анекдот, дитячі жартівливі вірші, дитячі вірші-страшилки, СМС-повідомлення, притча, жартівливі сентенції на стінах, рекламні оголошення, вивіски, карикатура, пародія, фейлетон, гумористичний виступ, діалогічна мініатюра, комедія, бурлеск, лимерик, памфлет, епіграма, велеризм і т. д. [62: 64].

Анекдот посідає особливе місце серед стилів і жанрів комічного, що існують у сучасному суспільстві, оскільки цей жанр прямо пов’язаний із проблемою комізму, сміху й гумору, складність якого обумовлена тим фактором, що багат шаровість змісту текстів малої форми припускає різні аспекти їх розгляду [6: 26]. Анекдот є однією з форм гумористичного сприйняття і відображення життя і служить для створення комічної ситуації з метою розваги комунікантів. Виконуючи фатичну функцію, анекдот сприяє встановленню і підтримці контакту. Анекдот – це свого роду контроль суспільства над кристалізацією соціальних відносин, при цьому ми розуміємо, що без стабілізації, визначеності, формальної злагодженості і природно виникаючої ритуальності суспільство нормально функціонувати не може [41: URL].

Анекдот є продуктивним фольклорним жанром, унікальним явищем національної культури, його розвиток пов’язаний з розвитком суспільства, він є маркером актуальних для суспільства ціннісних установок і уявлень. Анекдот має свою номінацію і типологічні риси (стереотипи форми, змісту і комунікативного призначення) [17: 3]. Наприклад, анекдоти, що карнавалізують сімейні стосунки в англomовній культурі, як правило, відштовхуються від пресупозицій традиційних патріархальних

стереотипів: *Before marriage a man yearns for a woman. After marriage the "y" is silent* [53: 20]. Для реалізації успішної комунікації і відсутності комунікативних невдач у межах анекдотичного жанру у тих, хто його сприймає, повинні бути схожі погляди на життя та явища, що відбуваються, «близькість апперцепційної бази мовців» [87: 17].

Анекдот розуміється як малий розповідний жанр, що передає власні спогади оповідача про події, свідком яких він був; у найбільш загальному вигляді це – усна смішна розповідь про вигадану подію з несподіваною кінцівкою, у якій діють постійні персонажі, відомі всім носіям мови [62: 96]. Це – коротка усна розповідь про вигадану подію злободенного побутового або суспільно-політичного змісту, з жартівливим або сатиричним забарвленням і несподіваною дотепною кінцівкою [41: URL].

Охарактеризувати особливості анекдоту як жанру гумористичного дискурсу можна трьома **критеріями**:

- 1) комунікативний намір учасників спілкування відійти від серйозної розмови, наприклад;
- 2) прагнення скоротити дистанцію і у короткому гумористичному жанрі критично переосмислити актуальні концепти;
- 3) наявність певної моделі, що притаманна саме цій лінгвокультурі [51: 66].

Н. Г. Бірюков [8] виділяє такі загальножанрові ознаки анекдоту:

- 1) особлива прагматична мікроситуація (деяке зниження рівня офіційності та формальності відносин між учасниками мовного спілкування);
- 2) статус ланки в діалогічному спілкуванні;
- 3) міжжанрова і внутрішньожанрова варіативність (можливість переходу анекдоту в інші мовні жанри – жарти, тости, смішні історії) [8: 30].

Реалізуючи комунікативне завдання, притаманне жанру анекдоту, мовець проходить декілька **етапів**:

- 1) комунікативний намір (бажання жартувати);
- 2) оцінка ситуації (чи доречним буде жарт);

- 3) вербальне вираження жарту;
- 4) оцінка реакції слухачів [51: 66].

Анекдоти, як правило, не мають авторів, і, як зазначає М. С. Каган [19], навіть якщо іноді ім'я творця якого-небудь анекдоту відомо, то кожна людина стає свого роду співавтором і має право розповідати його по-своєму, видозмінюючи текст – автентичного, авторськи закріпленого тексту, як у народній пісні або казці, не існує [19: 6]. Ю. Є. Мілютін [46] зазначає, що в даному жанрі авторство не суттєве, «воно ніби не обов'язкове, оскільки з самого початку жанр жарту чи анекдоту не припускав серйозного ставлення до себе» [46: 80]. В. В. Хімік [70] вважає анонімність однією з відмінних рис жанру: навіть якщо анекдот придуманий мовцем, оповідач воліє це не афішувати, відсторонюється від авторства, інакше анекдот втрачає об'єктивну силу народності: зовсім виключені мовні ситуації типу «А ось я придумав анекдот» або «Послухайте мій останній анекдот» [70: 30].

Анекдот як жанр гумористичного дискурсу **трансформується** залежно від того, на якому етапі історії він з'являється і в якій культурі. Варіативність цього жанру зумовлюється і національними традиціями, оскільки кожний народ має специфічне почуття гумору, що виражається у характерних для нього особливостях сприйняття світу, складу мислення тощо [51: 65]. Тематичною базою для створення анекдотів є повсякденне життя людини, де безперервно виникають ситуації, які є підґрунтям не тільки для створення анекдотів, але й породжують комічних персонажів, що стають культовими [51: 66].

Таким чином, гумористичний дискурс розуміється як текст, занурений у ситуацію сміхового спілкування. Характерними рисами гумористичного дискурсу є ігрова природа, особливий склад і мета комунікації – досягнення сміхового ефекту. Гумористичний дискурс, як і комічне, є національно-специфічним, і його сприйняття залежить від попереднього досвіду комунікантів. Жанри гумористичного дискурсу є різноманітними, серед яких – анекдот – малий розповідний жанр, що передає власні спогади

оповідача про події, свідком яких він був; у найбільш загальному вигляді це – усна смішна розповідь про вигадану подію з несподіваною кінцівкою, у якій діють постійні персонажі, відомі всім носіям мови. Традиційно анекдоти є анонімними (народними), хоча їм може приписуватися авторство як елемент ігрової ситуації. Жанр анекдоту трансформується відповідно до історичних і культурних умов соціуму, в якому він створюється.

Висновки до розділу 1

1. Комічне – це специфічна естетична категорія осмислення світу, яка реалізується за допомогою форм і засобів, здатних викликати сміхову реакцію або посмішку несподіваним поглядом на звичні уявлення та явища. Комічне є культурно та соціально зумовленим феноменом, представленим власне комічними текстами та текстами з елементами комічного. Мовний комізм досягається завдяки трансформаціям комічного та інтенсифікаторам, а саме комічне може створюватися на всіх мовних рівнях. Когнітивним механізмом комічного, що описує його творення і сприйняття реципієнтом, є інконгруентність – невідповідність нормі, що створює комічний ефект як результат реакції інтерпретатора на неочікувану невідповідність ustalеним нормам комунікативної ситуації.

2. Мінімальними семіотичними одиницями комічного є комічні коди, які перекладач повинен декодувати в транслювати читачеві тексту перекладу, максимально зберігаючи його функціональне, структурне і змістовне наповнення та зберігаючи при цьому гумористичний ефект. Основними способами відтворення комічного при перекладі є опущення, підбір альтернативи та адаптація, що залежать не тільки від мовних засобів створення комічного, а і від типу інконгруентності, що його творить.

3. Гумористичний дискурс розуміється як текст, занурений у ситуацію сміхового спілкування. Жанри гумористичного дискурсу є різноманітними, серед яких – анекдот, що розуміється як малий розповідний жанр, що передає

власні спогади оповідача про події, свідком яких він був; у найбільш загальному вигляді це – усна смішна розповідь про вигадану подію з несподіваною кінцівкою, у якій діють постійні персонажі, відомі всім носіям мови.

РОЗДІЛ 2

ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ СТВОРЕННЯ КОМІЧНОГО В АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ АНЕКДОТАХ: НА ПРИКЛАДІ АНЕКДОТІВ ПРО БЛОНДИНОК

2.1 Логіко-дискурсивні параметри комічного в англійськомовних анекдотах

Анекдоти про блондинок не виникли на сучасному слов'янському ґрунті, а були запозичені з міжнародного репертуару [7: 1]. Ізраїльські дослідниці Л. Шифман і Д. Леміш [104] відзначають: «Блондинка, сидячи у віртуальному літаку, подорожує по всьому світі – навіть туди, де ніколи і не було блондинок. Наприклад, в Бразилію (де анекдоти про блондинок замінили анекдоти про дурного португальця), Китай, Японію, арабські країни. В Інтернеті можна знайти анекдоти про блондинок різними мовами, представлені в блогах, на форумах, на сайтах, присвячених анекдотам» [104: 19].

Образ блондинки створено в англо-американській традиції. Початок побутування анекдотів про блондинку в англомовних країнах відносять до початку 1990-х років. Переважна більшість таких анекдотів має питально-відповідну форму [7: 2]. За даними Е. Орінга [98], 51% анекдотів про блондинку експлуатує тему її дурості і 28% – тему сексуальності [98: 56].

Оскільки анекдоти про блондинок базуються, у першу чергу, на їх інтелектуальних здібностях, у таких анекдотах широко застосовуються логіко-дискурсивні засоби створення комічного, такі, як буквально-сприйняття, алогізм, нонсенс та ошукане очікування.

Сутність **буквального сприйняття** полягає в тому, що ідіоматичні вирази, фразові дієслова або тропи сприймаються буквально, що і створює ситуацію непорозуміння, яка, у свою чергу, постає джерелом комічного в анекдоті.

Найчастіше буквальне сприйняття створює не як сюжетне непорозуміння, засноване на обмеженості блондинки, а як засіб оповідача здивувати адресата анекдоту: (26) *Three blondes walk into a building. You'd think one of them would've seen it...* (JB: URL). У цьому випадку фразове дієслово *walk into* «заходити» сприймається прямо як «натрапити під час ходьби», що підтверджується висловлюванням *You'd think one of them would've seen it...*, тобто, оповідач сміється з того, що жодна із блондинок не помітила будівлю, а тому всі троє в неї врзалися.

Аналогічним чином відбувається насмішка з інтелектуальних здібностей блондинки в наступному анекдоті: (36) *A blonde, a fat brunette, and a skinny redhead find a magic mirror. If you lie to the mirror you die. The redhead says, "I look fat," and dies. The brunette says, "I look skinny," and dies. The blonde says, "I think..." and dies* (JB: URL). У цьому випадку фраза блондинки *I think...* – індикатор процесу мислення, тому щойно вона говорить, що думає, це сприймається як те, що вона заявляє, що здатна думати, а тому дзеркало вирішує, що блондинка бреше, і вбиває її.

Ще один приклад буквального сприйняття демонструє наївне розуміння блондинкою навколишньої дійсності: (8) *Q: Why couldn't the blonde add $10 + 5$ on a calculator? A: She couldn't find the "10" button* (JB: URL). Комічне в наведеному прикладі базується на тому, що блондинка шукає на наборній панелі телефону цифру *10*, не здогадуючись, що потрібно спочатку натиснути *1*, а потім *0*.

Значна частина анекдотів про блондинок утворена на обіграванні розуміння стереотипною блондинкою чисел, наприклад: (83) *Q: Why were there 17 blondes standing outside the pub? A: Because the sign said you have to be 18 to enter* (JB: URL). У цьому випадку блондинки намагаються виконати вимогу *you have to be 18 to enter*, що означає, що людина, щоб увійти, повинна бути повнолітньою. Однак блондинки розуміють напис так, що потрібно зібрати 18 осіб для того, щоб увійти.

Аналогічно, в анекдоті: (58) *A blonde calls her mom... Blonde: "Mom mom!! I'm a genius!" Mother: "Really dear? How's that possible?" Blonde: "I finished a puzzle that I've been working on for 1 year and on the box it said 'for 2-5 yrs'"* (JB: URL) напис *for 2-5 yrs* означає вік дитини, для якої призначено пазл. Блондинка, у свою чергу, розуміє це як час, за який потрібно цей пазл зібрати. Комічного додає той факт, що вона збирала пазл, призначений для маленьких дітей, протягом року: *I finished a puzzle that I've been working on for 1 year.*

Вирази, пов'язані з вимірами, можуть також сприйматися буквально: (56) *A blonde rings up an airline. She asks, "How long are your flights from America to England?" The woman on the other end of the phone says, "Just a minute..." The blonde says, "Thanks!" and hangs up the phone* (JB: URL). Коли блондинка питає *How long are your flights from America to England?*, в авіалініях просять почекати: *Just a minute...* Однак блондинка розуміє це як готову відповідь, тобто, вона зрозуміла це так, наче шлях з Америки в Англію займає одну хвилину.

У наступному прикладі наївність блондинки описується через ситуацію, коли вона буквально сприймає завдання: (29) *How do you confuse a blonde? Put her in a circle and tell her to go to the corner* (JB: URL). Комічне в анекдоті базується на тому, що, якщо блондинку поставити в коло і попросити піти у кут, вона буде до останнього шукати у кола кут, незважаючи на те, що коло за своєю природою не може мати жодних кутів.

Взагалі, надзвичайно багато анекдотів про блондинок базується на нездатності стереотипної блондинки зрозуміти закони світу, який її оточує: (9) *A science teacher tells his class, "Oxygen is a must for breathing and life. It was discovered in 1773." A blonde student responds, "Thank God I was born after 1773! Otherwise I would have died without it"* (JB: URL). У цьому випадку дієслово *discovered* блондинка сприймає не як акт відкриття уже існуючого явища, а як створення абсолютно нового, тому фраза *It was discovered in 1773* сприймається нею як те, що кисень з'явився у світі лише у 1773, тому і

відповідає *Thank God I was born after 1773! Otherwise I would have died without it*, що в результаті і створює комічний ефект.

Ще один приклад – анекдот про блондинку, яка вагітна близнюками: (18) *A blonde goes to the doctor's and find out she is pregnant with twins. She starts crying and the doctor asks her what's wrong. She replies, "I know who the dad is for one of them but I don't know who the dad is for the other one!"*

(JB: URL) У наведеному вище анекдоті блондинка дізнається, що вагітна близнюками, однак вона не розуміє, як з'являються близнюки, а тому починає плакати, оскільки думає, що її чоловік – батько лише одного із цих близнюків.

У деяких випадках спостерігається конфлікт між локальним і глобальним сприйняттям світу: (14) *A husband and wife were driving through Louisiana. As they approached Natchitoches, they started arguing about the pronunciation of the town. They argued back and forth, then they stopped for lunch. At the counter, the husband asked the blonde waitress, "Before we order, could you please settle an argument for us? Would you please pronounce where we are very slowly?" She leaned over the counter and said, "Burrrr-gerrr Kiiing"* (JB: URL). Коли пара питає у блондинки, де вони знаходяться *Would you please pronounce where we are very slowly?*, вона говорить їм не назву населеного пункту, а заклад, де вони знаходяться прямо зараз: *Burrrr-gerrr Kiiing*.

Наступний логіко-дискурсивний засіб створення комічного – це **алогізм**, що розуміється як що-небудь нелогічне, нерозумне, навіть безглузде; сполука суперечливих понять, порушення логічних зв'язків задля створення певного смислового й стилістичного ефекту [18: 353].

Використання алогізму як засобу створення комічного в анекдотах про блондинок зумовлене самою їх природою – акцентом на безглуздість мислення стереотипної блондинки, наприклад: (2) *A blonde goes into a nearby store and asks a clerk if she can buy the TV in the corner. The clerk looks at her and says that he doesn't serve blondes, so she goes back home and dyes her hair*

black. The next day she returns to the store and asks the same thing, and again, the clerk said he doesn't serve blondes. Frustrated, the blonde goes home and dyes her hair yet again, to a shade of red. Sure that a clerk would sell her the TV this time, she returns and asks a different clerk this time. To her astonishment, this clerk also says that she doesn't serve blondes. The blonde asks the clerk, "How in the world do you know I am a blonde?" The clerk looks at her disgustedly and says, "That's not a TV – it's a microwave!" (JB: URL). В аналізованому анекдоті блондинка намагається купити телевізор, однак продавець постійно каже їй, що не обслуговує блондинку. Вона намагається зрозуміти, чому, але наприкінці виявляється, що, як би вона не одяглася, вона замість телевізора обирає мікрохвильову піч.

В анекдотах про блондинок також обіграється нерозуміння блондинками навколишнього світу, наприклад, зв'язку між об'єктами: (15) *What did the blonde say when she saw the Cheerios box? "Omg, donut seeds!" (JB: URL).* *Cheerios* – це сухі сніданки у формі кілочок. Тому, коли блондинка їх бачить, вона називає їх насінням пончиків *Omg, donut seeds!* за зовнішніми ознаками, на враховуючи сутнісних ознак.

Алогізм також спостерігається у тому, як блондинка намагається вирішувати проблеми: (17) *A blonde really got tired of all blonde jokes and decided to hang herself in the bathroom. As she locked the door, she yelled at her husband, "I'm hanging myself because I'm tired of jokes about us blondes being stupid!" Her husband broke into the bathroom and saw his wife with a rope tied on her toe. The husband said, "I thought you were hanging yourself." She said, "Yes, I am!" The husband replied, "Usually when people hang themselves, they tie the rope around their neck, so why is yours tied on your toe?" She said, "I tried that, but I couldn't breathe" (JB: URL).* В анекдоті описується ситуація, коли блондинка, утомлена від насмішок над інтелектуальними здібностями блондинок, іде вішатися, однак, не розуміючи сутності цього процесу, вона робить це так, щоб ненароком не задихнутися: *I tried that, but I couldn't*

breathe, і тому вішається за палець ноги, що лише підтверджує правдивість тих наслідків, з якими вона вирішила «боротися».

Ще один приклад алогізму – анекдот: (25) *A blonde girl's husband buys her a mobile phone. She takes it out and he decides to test it out. He phones her and she answers it. "It's very good," she says, "but how did you know I was at the hairdressers?"* (JB: URL). У цьому випадку блондинка, знову ж таки, не розуміє сутності мобільного телефону, тому дивується, коли чоловік зміг їй додзвонитися: *but how did you know I was at the hairdressers?*, тобто, вона питає його, як він дізнався, де вона знаходиться, хоча в цьому і полягає сутність мобільного телефону – перебувати там, де знаходиться його господар.

На основі алогізму створюються анекдоти про блондинок, що викривлено сприймають навколишній світ на основі лише власних відчуттів: (32) *So I asked a blonde, "Which is closer, Florida or the Sun?" She said, "The Sun, because I can look up and see it"* (JB: URL). У цьому анекдоті блондинка говорить про те, що Сонце знаходиться ближче, ніж Флорида, лише тому, що Сонце вона бачить прямо зараз, а Флориду – ні.

Ще один приклад – коли блондинка вважає, що вночі на Сонці не жарко, оскільки на Землі вночі темно: (41) *A blonde, redhead, and a brunette were thinking about what they would do if they went to space. The redhead said, "I would adopt a martian." The brunette said, "I would give Pluto some steroids." The Blonde said, "I would go to the sun." The redhead replied, "But you would burn up and die." The blonde responded, "Not if I went at night"* (JB: URL). У цьому випадку джерело комічного – незнання блондинкою елементарних законів фізики.

У деяких випадках навіть наявність підтвердження неправоти блондинок ігнорується ними: (52) *A blonde is wearing a pair of socks that don't match, one is red and the other is white. Her friend sees her out and says, "You know your socks don't match, right? You're wearing one red sock and one white sock." The blonde responds, "That's so weird! I have another pair just like it in my*

drawer at home” (JB: URL). У наведеному прикладі блондинка одягає різні шкарпетки і, навіть розуміючи, що в неї є папа для кожного з них (*That's so weird! I have another pair just like it in my drawer at home*), вона не здатна зрозуміти, що їх просто потрібно було правильно розкласти по парам.

В анекдотах блондинки так зациклюються на дрібницях, що часом не помічають головного: (44) *A blonde, a brunette, and a redhead all work at the same office for a female boss who always goes home early. “Hey girls,” says the brunette, “Let's go home early tomorrow. She'll never know.” The next day, they all leave right after the boss does. The brunette gets some extra gardening done, the redhead goes to a bar, and the blonde goes home to find her husband having sex with the female boss! She quietly sneaks out of the house and returns at her normal time. “That was fun,” says the brunette. “We should do it again sometime.” “No way,” says the blonde. “I almost got caught!”* (JB: URL). У представленому анекдоті блондинка проходить додому раніше і бачить, як її чоловік займається сексом із її начальницею. Однак блондинку більше турбує те, що вона пішла з роботи раніше, і що начальниця може це помітити, для неї головне – саме це: *“No way,” says the blonde. “I almost got caught!”* Таким чином, зрада чоловіка повністю ігнорується блондинкою.

У багатьох анекдотах алогізм полягає у нездатності блондинки взаємодіяти із навколишнім світом, наприклад, коли потрібно вбити пташку, блондинка намагається скинути її з висоти: (31) *How did the blonde try to kill the bird?? She threw it off a cliff* (JB: URL), блискавку вона вважає спалахом від фотокамери: (42) *Why did the blonde like lightning? She thought someone was taking a picture of her* (JB: URL), автомат з напоями сприймає як лотерею: (53) *A blonde goes to a soda machine. She puts in a dollar and gets a soda. She does this again and again. A man in line behind her asks why she is taking so long. She says, “Can't you see I'm winning?”* (JB: URL), а вбити себе намагається, стріляючи у дзеркало: (89) *Q: Why were there bullet holes in the mirror? A: A blonde tried killing herself* (JB: URL).

Близьким до алогізму є **нонсенс** – феномен раз і назавжди позбавлений заданого сенсу, але в той же час наділений креативним потенціалом, здатним формувати нові види сенсу. Порušуючи традиційні уявлення про сенс, нонсенс відкриває нові перспективи для безкінечного відтворення сенсу, що в свою чергу створює умови постійного семантичного руху [42: 28].

На відміну від алогізму, нонсенс створює повністю позбавлені сенсу ситуації, які неможливі у реальному житті, наприклад: (3) *A blonde and a brunette are skydiving. The brunette jumps out the plane and pulls the cord – nothing happens. She pulls the emergency cord and still nothing. The blonde finally jumps out of the plane and yells “Oh! So you wanna race, huh?”* (JB: URL). У цьому анекдоті брюнетка вистрибує з літака, однак у неї не спрацьовує парашут. Блондинка ж стрибає за брюнеткою, вважаючи, що та не відкриває парашут тому, що хоче першою дістатися до землі.

Повністю нереальною є ситуація в наступному анекдоті: (6) *Two blondes were driving along a road by a wheat field when they saw a blonde in the middle of the field rowing a row boat. The driver blonde turned to her friend and said “You know – it's blondes like that that give us a bad name!” To this, the other blonde replies “I know it, and if I knew how to swim, I'd go out there and drown her”* (JB: URL). Блондинку дратує, коли вона бачить інших блондинок, що гребуть на човні по полю. Однак вона каже, що не може їх покарати, тому що не вміє плавати – тобто, вона сама приймає на себе ту умову, що по полю потрібно пливти.

Ще одним подібним прикладом є анекдот про двох блондинок та дзеркало: (68) *Two blondes walk beside each other down the street. One of them sees a broken piece of mirror on the ground, grabs it, looks at it and says, “This girl looks so familiar, but I can't remember where I know her from.” The other girl grabs it from her hand, takes a look at it, and says, “It's me you idiot!”* (JB: URL). Обидві блондинки беруть в руки шматок розбитого дзеркала та не розуміють, що кожна з них бачить в ньому себе. І, якщо перша не впізнає себе, то друга впізнає і каже першій, що та дурна, бо не впізнала подругу: *It's me you idiot!*

Такою ж абсолютно безглуздою є поведінка блондинки в наступному анекдоті: (4) *Two blondes fell down a hole. One said, "It's dark in here isn't it?" The other replied, "I don't know; I can't see"* (JB: URL). В отворі, в який упали дві блондинки, так темно, що нічого не видно. Але блондинка на питання *It's dark in here isn't it?* відповідає *I don't know; I can't see*, тобто, те, що вона нічого не бачить, звертає не на темряву, а розуміє як окреме явище, що є повністю безглуздом.

Дуже цікавим з точки зору використання нонсенсу є наступний анекдот: (97) *A man is sitting in a cafe. A blonde waitress approaches and asks for his order. "I'd like a cup of coffee, please, with no cream," he says. The blonde waitress replies, "I'm sorry, sir, but we're out of cream. How about with no milk?"* (JB: URL) Коли клієнт замовляє каву без вершків, блондинка вважає, що, щоб зробити каву без чогось, потрібно мати всі інгредієнти, але один не використати. Тому, оскільки в кафе закінчились вершки, вона пропонує клієнтові каву без молока, бо в них є молоко, яке вони можуть не налити в каву.

Така ж ситуація обіграється в наступному анекдоті: (90) *Q: Why do blondes leave empty beer cans in their refrigerator? A: For their friends that don't drink* (JB: URL). Блондинка вважає, що її друзям, які не п'ють, на вечірку потрібно приготувати пусті банки з-під пива, а не інші напої, як би воно повинно бути в нормальному світі.

Таким самим чином блондинка, яку грабують, женеться за грабіжником для того, щоб віддати йому пульт дистанційного керування від вкраденого телевізору: (5) *A robber comes into the store & steals a TV. A blonde runs after him and says, "Wait, you forgot the remote!"* (JB: URL).

В анекдотах про блондинок шляхом нонсенсу обіграється, знову ж, нерозуміння ними світоустрою: (7) *A guy was driving in a car with a blonde. He told her to stick her head out the window and see if the blinker worked. She stuck her head out and said, "Yes, No, Yes, No, Yes..."* (JB: URL). Коли блондинку просять подивитися чи працює поворотник, вона каже, що він то працює, то

не працює, не розуміючи, що саме так він і повинен працювати, тому відповідає *Yes, No, Yes, No, Yes*.

Нездатність блондинки розуміти сутність автомобіля показана в наступному анекдоті: (49) *There's a blond and a brunette in a car. The brunette is driving while the blonde is in the passenger seat. They're going down a steep hill when the brunette realizes that the brakes don't work. The brunette tells the blonde that the brakes don't work and they will drive off the side of the cliff because they failed to stop. The blonde then replies, "Don't worry! There's a stop sign ahead" (JB: URL). Коли блондинка розуміє, що в її автомобілі не працюють гальма, вона думає, що машина автоматично зупиняється на знак «Стоп», тому взагалі не хвилюється з цього приводу.*

До нонсенсу доводиться розуміння блондинкою часу: (78) *A blonde approaches a stranger and asks what time it is. The stranger says, "11:45". The blonde says, "Really? That's so weird. Every time I ask that question, I get a different answer" (JB: URL). У представленому анекдоті блондинка питає у перехожих про час та отримує різну відповідь, очевидно, тому, що вона ставить своє питання у різний час. Але вона цього не розуміє і вважає дивним: *That's so weird. Every time I ask that question, I get a different answer*.*

Ще один приклад – блондинка, якій кажуть, що пташка загинула, а вона дивиться ввверх, щоб її побачити: (28) *A brunette and blonde are walking in the park when the brunette says, "Aw, look at the dead birdie." The blonde looks up and says, "Where?" (JB: URL) У цьому випадку спрацьовує ідея про те, що пташки для блондинки завжди знаходяться десь зверху, і вона не розуміє, що мертва пташка не здатна літати.*

Окрім того, є низка анекдотів, у яких блондинка обирає абсолютно безглузді засоби вирішення питань, зокрема, використовує коректор при роботі з текстом навіть на моніторі комп'ютера: (71) *Q: How can you tell if a blonde used a computer? A: There's Wite-Out all over the screen (JB: URL), пере свій одяг у пральній машині разом із собою: (84) *A blonde is swimming in a river. A man walks up and asks her, "What are you doing in there?" She says,**

*“I’m washing my clothes.” The man asks, “Why don’t you use a washing machine?” The blonde says, “I tried that, but it was too dizzy” (JB: URL), винаходить ліхтарик на сонячних батарейках: (87) Q: *Did you hear about the new blonde-made Inventions?* A: *Solar Powered Flashlights?* (JB: URL) та скаржитися на зламаний пазл через те, що він розібраний: (93) Q: *Why did the blonde return the puzzle?* A: *It was broken* (JB: URL).*

Серед логіко-дискурсивних засобів створення комічного в англійськомовних анекдотах про блондинок також виділено **ошукане очікування**, сутність якого полягає в наступному: безперервність, лінійність мовлення означає, що поява кожного окремого елемента підготована попередніми і сама готує наступні, тобто наступне частково подається в попередньому. При такому зв’язку переходи від одного елемента до іншого є малопомітними. Однак якщо на цьому тлі з’являються елементи невеликої ймовірності, то виникає порушення безперервності, яке діє подібно поштовху: неспідготовлене та неочікуване створює опір сприйняттю, подолання якого вимагає зусиль з боку читача, і тому сильніше на нього впливає [63: 78].

У більшості випадків ошукане очікування створюється на основі очікування адресата анекдоту про нормальний перебіг подій, саме тому у таких випадках ошукане очікування створює комічний ефект, наприклад: (30) *A blonde, a brunette, and a redhead are running from the police. They run into an old barn and hide in potato sacks. The officer chasing them walks into the barn looking for them. He kicks the first sack with the redhead inside and the redhead says, “Woof woof!” The cop thinks it’s a dog, so he walks to the next one. He kicks the second bag with the brunette, and she says, “Meow meow!” The cop believes it’s a cat and moves on. He kicks the third bag with the blonde, and the blonde yells, “Potato potato!” (JB: URL) У наведеному анекдоті весь контекст говорить про те, що остання блондинка повинна прикинутися картоплею і мовчати, однак вона, слухаючи попередніх двох подруг, намагається говорити, як картопля. Не придумавши нормального способу заговорити, як*

картопля, вона говорить *Potato potato!*, чим у результаті і видає себе перед поліцейським.

Наступний приклад ошуканого очікування в анекдоті про блондинку: (34) *How did the blonde die drinking milk? The cow fell on her* (JB: URL). У наведеному фрагменті адресат міг очікувати будь-якого нормального варіанту відповіді, наприклад, що у блондинки алергія на молоко. Однак відповідь *The cow fell on her* свідчить про те, що блондинка намагається пити молоко прямо з-під корови.

Ще один такий приклад – анекдот: (43) *How do you get a one handed blonde down from a tree? Wave at her* (JB: URL). У цьому випадку відповідь в анекдоті говорить про те, що для того, щоб однорука блондинка впала з дерева, їх потрібно помахати рукою. Єдиною рукою вона помагає вам, і тому, нездатна триматися за дерево, вона впаде.

Ошукане очікування є засобом створення комічного в анекдотах, де обіграється наївність блондинок та нездатність зрозуміти навколишній світ: (45) *Three blondes girls were walking in the woods and came upon tracks. The first one said, “Look, it's deer tracks.” The second one said, “No, it's wolf tracks” and before the third one could answer, they got hit by a train* (JB: URL). Ошукане очікування у представленому анекдоті полягає в тому, що, у той час, як блондинки намагаються зрозуміти, сліди якої із тварин перед ними, насправді це – колії поїзда (*tracks* – «сліди», «колії», також присутня гра слів), який у результаті їх збиває.

Завдяки ефекту ошуканого очікування блондинка також перетворюється із об'єкту в предмет: (48) *A man walks by a blonde, who is holding a pig. The man asks, “Where did you get her?” The pig answered, “I won her at the fair”* (JB: URL). В анекдоті у блондинки питають, де вона взяла свиню, однак відповідає свиня, кажучи, що вона знайшла блондинку на ярмарку. Тобто, це вже не блондинка веде свиню, а свиня веде блондинку.

Отже, логіко-дискурсивними засобами створення комічного в англійськомовних анекдотах про блондинок є буквальне сприйняття, алогізм,

нонсенс та ошукане очікування. Завдяки буквальному сприйняттю створюється комічне, що базується на дурості та наївності сприйняття блондинкою навколишнього світу. Алогізм та нонсенс дозволяють описати найбільш безглузді ситуації, в яких можуть опинитися блондинки, а ошукане очікування є засобом створення комічного на основі здивування адресата анекдоту.

2.2 Лексико-стилістичні засоби створення комічного в англійськомовних анекдотах

Оскільки анекдоти про блондинок описують схожі ситуації, де персонаж-блондинка поводить себе стереотипно типово, набір лінгвістичних засобів створення комічного у таких анекдотах є досить сталим. Серед лексико-стилістичних засобів створення комічного в англійськомовних анекдотах про блондинок виділено метафору, гру слів та іронію.

Метафора є досить продуктивним типом семантичних змін, що ведуть до утворення вторинних і похідних значень [68: 48], перенесенням імені, заснованим на схожості і, отже, насправді є прихованим порівнянням. Вона являє собою метод опису, що порівнює одну річ з іншою на основі асоціативних зв'язків [2: 63–64]. Р. З. Гінзбург [14] вказує на те, що метафоричне розширення значення можна розглядати як узагальнення його денотативного значення, яке дозволяє включити в нього нові референти, які є в деякому роді схожими на референти оригінального класу. Подібність різних аспектів і / або функцій різних класів референтів може становити семантичну мотивацію ряду невеликих значень [14: 27]. І. В. Арнольд [3] стверджує, що метафори можуть бути втілені у всіх основних частинах мови – іменниках, дієсловах, прикметниках, прислівниках [3: 99].

Зокрема, метафора є засобом створення комічного в наступному анекдоті: (46) *How come it takes so long to build a blonde snowman? Because you have to hollow out the head* (JB: URL). У наведеному фрагменті

стереотипна дурість блондинки візуалізується метафорою про наявність дірки в голові. Таким чином, комічне в анекдоті засноване на тому, що блондинку-сніговика ліпити так довго саме тому, що потім є необхідність виколупати в його голові дірку, щоб він став схожим на стереотипну блондинку.

Подібна ситуація обіграється і в наступному анекдоті: (95) *Q: How do you make a blonde's eyes light up? A: Shine a flashlight in her ears* (JB: URL). У наведеному прикладі дурість блондинки метафоризується уже не через наявність дірки в голові, а наявність пустоти там, де повинен бути мозок. Тому, для того, щоб у блондинки засвітилися очі, потрібно лише посвітить їй у вухо ліхтариком, спостерігається метафора «дурість – пуста голова».

Ще один приклад використання метафори як засобу створення комічного є метафоризація сприйняття блондинкою світу: (80) *A blonde crashed a helicopter. A police officer asked her what happened. She says, "It got cold so I turned off the fan"* (JB: URL). У цьому випадку гвинт гвинтокрила сприймається блондинкою як гвинт вентилятора, тому вона користується ним як звичайним побутовим прикладом та вимикає, коли їй стає холодно. Саме це спричиняє аварію гвинтокрила в анекдоті, і тому метафора «гвинт гвинтокрила – гвинт вентилятора» є засобом створення комічного у наведеному анекдоті.

Гра слів тлумачиться як один із видів мовної гри, що полягає у використанні зовнішньої подібності мовних одиниць з метою досягнення комічного ефекту, або розглядається як невдала гра слів, оскільки він грає словом не як словом, а як співзвуччям [13: 100].

Оскільки комічне в анекдотах про блондинок досить часто базується на стереотипній дурості, яка спричиняє непорозуміння, гра слів постає відмінним засобом творення комічного в таких анекдотах. Наприклад: (27) *Why did the blonde put her iPad in a blender? Because she wanted to make apple juice* (JB: URL). У представленому вище анекдоті основою комічного є гра слів *apple* «яблуко» та *Apple* як назва компанії, що випускає гаджети.

Замінивши значення слова у словосполученні *apple juice*, блондинка розуміє його як «сік із гаджетів від компанії Apple», що і створює комічне в цьому анекдоті.

Такі непорозуміння стають джерелом комічного в анекдотах про блондинок надзвичайно часто, лише об'єкти плутанини змінюються: (63) *A blonde goes into a computer store and asks the clerk, “Where do you keep the curtains for computers?” The clerk answers with a puzzled face, “Curtains for computers? You don't need curtains for computers.” The blonde's eyes widen and she shakes her head as she answers, “Hello!?? My computer has Windows!!” (JB: URL). У цьому випадку спостерігається подібна до попередньої гра слів *windows* «вікна» та *Windows* як назва продукції компанії Microsoft. Тому, почувши про те, що на комп'ютері є «вікна» (*Windows*), блондинка вирішує, що на них потрібно повісити занавіски.*

Аналогічно: (69) *Q: Why did the blonde put water on her computer? A: To wash the Windows* (JB: URL), коли гра слів *windows* / *Windows* призводить до неправильного розуміння правил поводження з комп'ютером – оскільки комп'ютер має «вікна» (*Windows*), блондинка намагається їх помити.

Відповідно, у наступному анекдоті (99) *Q: Why did the blonde bring a pencil to her bedroom? A: She wanted to draw her curtains* (JB: URL) комічне базується на грі слів *draw* «запнути» та *draw* «намалювати», що являє собою випадок полісемії. У наведеному анекдоті комічне створюється на основі неправильного розуміння значення словосполучення *to draw the curtains* як «намалювати занавіски», тому вона і приносить олівець (*pencil*) до спальні.

Непорозуміння в анекдотах про блондинок можуть створюватися на основі полісемантичних слів, значення яких зумовлене контекстом: (33) *Brunette: “Where were you born?” Blonde: “The United States.” Brunette: “Which part?” Blonde: “My whole body”* (JB: URL). У представленому анекдоті, питаючи *Which part?*, співрозмовник намагається з'ясувати, у якій частині США блондинка народилася. Однак блондинка, у свою чергу,

розуміє *part* як *part of body* «частина тіла», тому відповідає *My whole body*, маючи на увазі, що вона вся народилася у США.

Розглянемо наступний анекдот: (37) “*May I take your order?*” *the blonde waitress asked. “Yes, how do you prepare your chickens?” “Nothing special sir,” she replied, “we just tell them straight out that they’re going to die”* (JB: URL). У наведеному анекдоті комічне також базується на грі слів – обіграванні полісемантичного слова *prepare* «готувати їжу» і «готувати когось до чогось». Тому, коли відвідувач питає *how do you prepare your chickens?*, його цікавить, у який спосіб кухар готує страви із курчат. Блондинка ж розуміє питання таким чином, що відвідувач цікавиться, як у курчат морально готують до смерті, саме тому вона відповідає *we just tell them straight out that they’re going to die*, акцентуючи увагу на те, що вони чесні з курчатами.

В анекдоті (82) *Two blondes walk into a tanning salon. The receptionist asks, “Are you two sisters?” They chuckle and reply, “No, we aren't even Catholic”* (JB: URL) джерелом комічного постає плутанина між значеннями слова *sister* «сестра» та «монахиня». Коли у блондинок питають *Are you two sisters?*, намагаючись зрозуміти, чи є між ними якісь родинні відносини, вони це розуміють по-іншому, вважаючи, що їх питають, чи є вони монахинями, тому їх відповідь *No, we aren't even Catholic* викликає сміхову реакцію.

Взагалі, нерозуміння блондинкою загального контексту постає джерелом комічного надзвичайно часто: (98) *Teacher: “If Astronomy is the name for the study of celestial objects, what would you call a person who studies the stars?” Blonde student: “Paparazzi!”* (JB: URL). У наведеному анекдоті вчитель просить дітей назвати науковця, що вивчає зірки (небесні тіла): *what would you call a person who studies the stars?* Блондинка ж, чия увага зосереджена не на науці, а на світському житті, розуміє слово *star* як «знаменитість», тому відповідає: *Paparazzi!*, тобто, називає людину, що слідкує за знаменитостями.

У таких випадках також цікавими є анекдоти, що базуються на нездатності блондинки розуміти метафоричні терміни, наприклад: (100) *What*

do blondes do when their laptop freezes? Microwave them (JB: URL). У цьому випадку блондинка не розуміє метафоричний термін сфери інформаційних технологій *to freeze* «зависати» та розуміє його буквально як «замерзати», і саме тому відправляє свій ноутбук до мікрохвильової печі з метою розігріти його.

Ще один приклад – нерозуміння значення слова *tongue* «язик» та «язичок взуття»: (51) *A blonde walks into a shoe store and tries on a pair of shoes. “How do they feel?” asks the salesclerk. “Well, they feel a bit tight,” replies the blonde. The assistant promptly bends down and has a look at the shoes and the blonde’s feet. “Try pulling the tongue out,” offers the clerk. “Nath, theyth sthill feelth a bith tighth,” the blonde replies* (JB: URL). В анекдоті блондинці не підійшло взуття, однак продавець помічає, що язичок знаходиться всередині взуття, тому радить їй *Try pulling the tongue out*. Блондинка ж розуміє це висловлювання як рекомендацію витягти язика з рота, тому подальше її висловлювання звучить таким чином: *Nath, theyth sthill feelth a bith tighth*, що означає, що блондинка говорить з витягнутим з рота язиком.

Омонімія постає джерелом творення комічного в наступному анекдоті: (54) *A blonde is driving down the motorway, knitting. Obviously this is dangerous driving as the driver has no hands on the wheel, so before long the police are catching up with him. One police car drives up alongside the offending vehicle, and motions for him to open his window. “Pull over!”, the policeman shouts across. “No pair of socks!”* (JB: URL).

Випадки омонімії можуть переміщувати акцент в анекдоті на найбільш несподівані об’єкти та явища, наприклад: (55) *Blonde 1: Don’t tell anyone but Bees scare me. Blonde 2: Dont worry, the whole alphabet scares me* (JB: URL). У цьому випадку перша блондинка каже, що її лякають бджоли (*bees*). Друга блондинка, у свою чергу, сприймає *bee* [bi] як назву літери *b* [bi]. Тому вона відповідає, що її лякає весь алфавіт (*the whole alphabet scares me*), одночасно приводячи до несподіваного завершення анекдоту та демонструючи свою дурість.

Наступний лексико-стилістичний засіб створення комічного в текстах англійськомовних анекдотів про блондинок – іронія. **Вербальна іронія** розуміється як троп, твердження, в якому значення, яке вкладає у висловлювання мовець, різко відрізняється від значення, яке нібито виражається. Тому іронічне твердження, як правило, передбачає явне вираження одного ставлення чи оцінки, але, якщо розглядати його в контексті загальної мовленнєвої ситуації, мовець має хоча висловити зовсім інші, а часто і протилежні, ставлення чи оцінку (GLT: 135).

В анекдотах про блондинок вербальна іронія полягає в тому, що оповідач набагато м'якше описує ситуацію, яка відбувається, наприклад: (35) *Q: Why are blonde jokes so short? A: So brunettes can remember them* (JB: URL). Відповідь на запитання *So brunettes can remember them* насправді – іронічне висловлювання, в якому автор натякає, що, може, блондинки і дурні, та брюнетки ще дурніші за них. Несподіване завуальоване твердження і постає джерелом комічного в аналізованому анекдоті.

Так само, в наступному анекдоті: (64) *Q: How can you get a blonde to laugh on Saturday? A: Tell her a joke on Wednesday* (JB: URL) відповідь *Tell her a joke on Wednesday* містить натяк на те, що блондинки надзвичайно довго оброблюють інформацію, яка до них потрапляє, і саме тому, щоб розсмішити блондинку в суботу, жарт потрібно розповісти заздалегідь, ще в середу.

На дурість блондинок натякає і наступний анекдот: (88) *How do blonde brain cells die? Alone* (JB: URL). У наведеному прикладі відповідь *Alone* містить натяк про те, що у блондинок замість мозку порожнє місце, і тому, якщо в неї в мозку і є клітини, то їх настільки мало, що вони помирають насамоті.

Ще один подібний приклад: (96) *Q: Why don't blondes get coffee breaks? A: It takes too long to retrain them* (JB: URL). У цьому випадку знову обіграється дурість блондинок та їх забудькуватість. На питання, чому в блондинок не має перерв на каву відповідь *It takes too long to retrain them*

означає, що блондинки настільки погано навчаються, що їх потрібно перенавчати після найменшої перерви.

Цікавим також є приклад, коли на конкретному випадку обіграється наївність блондинок: (75) *Q: What do you call a skeleton in the closet? A: The 1863 Blonde Hide-and-Seek champion!* (JB: URL). У наведеному тексті питання містить ідіоматичний вираз *a skeleton in the closet*, який, як видно з відповіді на питання, в цьому анекдоті розуміється буквально. Відповідь же говорить про те, що «скелет у шафі» – це блондинка, яка так гарно сховалася на конкурсі, що її ніхто не зміг знайти, а сама вона не вийшла, бо не могла зрозуміти, що конкурс уже закінчився. Тому вираз *The 1863 Blonde Hide-and-Seek champion!* – це іронічне висловлювання щодо невміння блондинки зрозуміти, де закінчується гра та починається загроза для її життя.

У представленому нижче анекдоті обіграється значення словосполучення *artificial intelligence* «штучний інтелект»: (65) *What do you call it when a blonde dyes her hair brunette? Artificial intelligence* (JB: URL). «Штучний інтелект», як видно з відповіді на запитання, це не програма, створена людиною, а зовнішній вигляд блондинки, що намагається шляхом фарбування волосся виглядати розумнішою. Таким чином, *artificial* отримує значення «несправжній», «удаваний», а наявність подвійного смислу в анекдоті і постає джерелом комічного в ньому.

Здебільшого вербальна іронія містить приховану насмішку, як у наступному анекдоті: (77) *Q: What are a blonde's first words after graduating college? A: "Would you like fries with that?"* (JB: URL) У представленому анекдоті поставлене питання про те, що буде говорити блондинка після закінчення коледжу. Відповідь *Would you like fries with that?* містить загальновідомий стереотип про те, що люди, які отримують вищу освіту суто формально, в результаті працюватимуть на низькооплачуваних роботах, наприклад, у «Макдональдсі», як показано в цьому анекдоті. Тому це – прихована насмішка з нездатності стереотипної блондинки до серйозного навчання.

Таким чином, лексико-стилістичними засобами створення комічного в англійськомовних анекдотах про блондинок є метафора, гра слів та іронія. Застосування метафори як засобу створення комічного має на меті візуалізацію комічних характеристик блондинки через їх зовнішність. Гра слів, у свою чергу, обіграє непорозуміння, що стаються із стереотипними блондинками як результат їх відірваності від реального світу. Вербальна іронія – це засіб створювати приховану насмішку із моральних та фізичних якостей стереотипних блондинок.

2.3 Граматико-синтаксичні особливості створення комічного в англійськомовних анекдотах

Незважаючи на незначну кількість, у деяких випадках для створення комічного в англійськомовних анекдотах про блондинок використовуються граматико-синтаксичні ресурси англійської мови. Зокрема, в межах аналізованого матеріалу в роботі виділено такі граматико-синтаксичні засоби, як повтори та паралелізм.

Повтор є стилістичною фігурою мови, яка складається з повторення звуків, слів, морфем, синонімів або синтаксичних конструкцій в умовах достатньої тісноти ряду, тобто, досить близько, щоб бути помітними читачу [3: 45]. Так само, як і інші стилістичні фігури, які посилюють виразність художньої мови, повтори представляють собою цілеспрямоване відхилення від нейтральної синтаксичної норми, для якої досить однократного вживання слова. Основна функція повторів – це передача додаткової інформації емоційності, експресивності та стилізації. Повтор відноситься до тих стилістичних фігур, що є художнім засобом естетичного та емоційного вираження дійсності [61: 3].

Наприклад, у деяких анекдотах про блондинок джерелом творення комічного є повторення описів подібних ситуацій, коли остання із перелічених ситуацій доходить до абсурду та викликає сміх: (24) *Three*

business men were sitting in a bar, drinking and discussing how stupid their wives were. The first says, "I tell you, my wife is so stupid. Last week she went to the supermarket and bought £300 worth of meat because it was on sale, and we don't even have a fridge big enough to keep it in!" The second agrees that she sounds pretty thick, but says his wife is thicker. "Just last week, she went out and spent £17,000 on a new car," he laments, "and she doesn't even know how to drive!" The third, a blond male, nods sagely and agrees that these two women sound like they both walked through the stupid forest and got hit by every branch. However, he still thinks his wife is dumber. "I have to laugh when I think about it," he chuckles. "Last week my wife left on a vacation to Greece. I watched her packing her bags and she must have taken at least five boxes of condoms with her. She doesn't even have a penis!" (JB: URL). Основою комічного в наведеному прикладі є опис ситуацій, коли дурні дружини купляли те, чим не вміють користуватися. Це – семантичні повтори, останній із яких є абсурдним – блондин говорить, що його дружина набрала у відпустку презервативів, незважаючи на те, що їй нема на що їх надягати. Таким чином, блондин занадто дурний, щоб зрозуміти, що дружина йому зраджує.

Ще один приклад семантичного повтору – анекдот: (67) *One day, a blonde went to the doctor with both sides of her face burned. The doctor asked, "What happened?" The blonde said, "Well, I was ironing my husband's shirt until the phone rang. I picked it up and half my face was burnt!" The doctor replied, "What about the other half?" The blonde answered, "They called back" (JB: URL). У цьому випадку спостерігається повтор ситуації, коли блондинка прасувала одяг, їй зателефонували, і вона переплутала праску із слухавкою.*

Така композиційна організація тексту, як **синтаксичний паралелізм**, являє собою семантико-структурну єдність, що складається як мінімум з двох компонентів, які характеризуються синтаксичною тотожністю та логіко-смісловою спільністю [78: 160].

Паралелізм дозволяє створити ситуації різного сприйняття однієї і тієї ж дійсності персонажами анекдоту: (79) *One blonde was on one side of the river*

and there was another blonde on the other side of the river. One blonde yells to the other blonde, “How do you get to the other side?” and the other blonde yells back, “You are on the other side!” (JB: URL). У цьому випадку обіграється обмеженість стереотипної блондинки, яка сприймає світ лише із своєї точки зору. Тому, коли її питають, як вона дісталася іншого берега річки *How do you get to the other side?*, вона відповідає, що інший берег – це протилежний тому, на якому вона знаходиться: *You are on the other side*.

Отже, граматико-синтаксичними засобами створення комічного в англійськомовних анекдотах про блондинок є повтор та іронія. Повтор дозволяє довести ситуацію, в якій знаходиться блондинка, до абсурду, тим самим створюючи комічний ефект. Паралелізм, у свою чергу, обіграє непорозуміння, які стаються з блондинками внаслідок їх обмеженості.

Проведене дослідження дозволило зібрати кількісну інформацію щодо частотності використання окремих засобів створення комічного в англійськомовних анекдотах про блондинок, як представлено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Засоби створення комічного в англійськомовних анекдотах про блондинок

Засоби створення комічного	Кількість	Частка від загальної кількості
1. Логіко-дискурсивні засоби	63	63%
буквальне сприйняття	13	13%
алогізм	22	22%
нонсенс	18	18%
ошукане очікування	10	10%
2. Лексико-стилістичні засоби	34	34%
метафора	3	3%
гра слів	21	21%
іронія	10	10%

Закінчення таблиці 2.1

Засоби створення комічного	Кількість	Частка від загальної кількості
3. Граматико-синтаксичні засоби	3	3%
повтор	2	2%
паралелізм	1	1%
Загалом	100	100%

Проведене дослідження, таким чином, демонструє, що, по-перше, арсенал лінгвостилістичних засобів створення комічного є досить обмеженим, хоч і представлений на всіх лексико-стилістичному, граматико-синтаксичному та логіко-дискурсивному рівнях, і, по-друге, за тематикою анекдоти про блондинок – це найчастіше анекдоти про дурість та наївність стереотипної блондинки. З огляду на це, найчастіше комічне в англійськомовних анекдотах про блондинок створюється з використанням логіко-дискурсивних засобів (63%), серед яких найбільш частотними є алогізм (22%) та нонсенс (18%). Досить часто також використовуються лексико-стилістичні засоби створення комічного (34%), головним засобом серед яких є гра слів (21%). Граматико-синтаксичні засоби створення комічного в англійськомовних анекдотах про блондинок становлять лише 3% від загальної кількості.

Висновки до розділу 2

1. Комічне в англійськомовних анекдотах про блондинок створюється на лексико-стилістичному, граматико-синтаксичному та логіко-дискурсивному мовних рівнях. Найбільш частотними є логіко-дискурсивні засоби створення комічного (63%). До них належать алогізм (22%), нонсенс (18%), буквальне сприйняття (13%) та ошукане очікування (10%). Алогізм та нонсенс дозволяють описати найбільш безглузді ситуації, в яких можуть опинитися блондинки. Завдяки буквальному сприйняттю створюється

комічне, що базується на дурості та наївності сприйняття блондинкою навколишнього світу. Своєю чергою, ошукане очікування є засобом створення комічного на основі здивування адресата анекдоту.

2. Серед лексико-стилістичних засобів (34%) створення комічного в англійськомовних анекдотах про блондинок виділено гру слів (21%), іронію (10%) та метафору (3%). Гра слів обіграє непорозуміння, що стаються із стереотипними блондинками як результат їх відірваності від реального світу. Вербальна іронія – це засіб створювати приховану насмішку із моральних та фізичних якостей стереотипних блондинок. Застосування метафори як засобу створення комічного має на меті візуалізацію комічних характеристик блондинки через їх зовнішність.

3. Найменш частотними є граматико-синтаксичні засоби створення комічного (3%) – повтори (2%) та паралелізм (1%). Повтор дозволяє довести ситуацію, в якій знаходиться блондинка, до абсурду, тим самим створюючи комічний ефект. Паралелізм, у свою чергу, обіграє непорозуміння, які стаються з блондинками внаслідок їх обмеженості.

РОЗДІЛ 3

ЗАСОБИ ВІДТВОРЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМОВНИХ ПЕРЕКЛАДАХ ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ СТВОРЕННЯ КОМІЧНОГО В АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ АНЕКДОТАХ

3.1 Граматичні трансформації при відтворенні комічного в перекладі

Для того, щоб передати при перекладі комічні коди, закладені в анекдоті мовою оригіналу, перекладачеві потрібно максимально зберегти його функціональне, структурне і змістовне наповнення, тому відтворення комічного при перекладі передбачає застосування низки перекладацьких трансформацій: граматичних, лексико-семантичних та лексико-граматичних.

Граматичні перекладацькі трансформації включають транспозицію, граматичні заміни, додавання та вилучення.

Зважаючи на те, що для англійської мови характерним є прямий порядок слів, а в українській мові порядок слів здатен передавати певні сенси, при відтворенні комічного, закладеного в англійськомовних анекдотах, використовується **транспозиція** – зміна порядку слів.

Розглянемо на прикладі: (9) *A science teacher tells his class, "Oxygen is a must for breathing and life. It was discovered in 1773." A blonde student responds, "Thank God I was born after 1773! Otherwise I would have died without it"* (JB: URL) – Вчитель розповідає класу: «Кисень необхідний для дихання та життя. Його відкрили у 1773 році». Студентка-блондинка схопилася: «Хвала Богу, я народилася після 1773 року! Інакше я б без нього померла!» Комічне в наведеному анекдоті базується на тому, що блондинка не розуміє різниці між науковими відкриттями і існуванням кисню, тому вона вважає, що до 1773 року кисню взагалі не існувало. Транспозиція *Otherwise I would have*

died without it – *Інакше я б без нього померла* дозволяє показати важливість кисню для блондинки.

Транспозиція використовується і в наступному анекдоті як засіб винесення на перший план основної думки мовця: (13) *There are 11 people hanging onto a rope that comes down from an airplane. 10 of them are blonde, and one is a brunette. They all decide that one person should get off because if they don't, the rope will break and everyone will die. No one can decide who should go, so finally the brunette delivers a very touching speech, ending with the words, "I'll get off."* *The blondes, all moved by the brunette's speech, start clapping. Problem solved* (JB: URL) – На мотузці, яка спускається з літака, висить 11 людей. 10 з них – блондинки, а одна – брюнетка. Всі вони вирішують, що одна людина повинна стрибати, бо якщо цього не зробити, мотузка порветься, і всі помруть. Вони не можуть вирішити, хто повинен стрибати, тому нарешті брюнетка виголошує дуже зворушливу промову, закінчуючи словами: «Стрибатиму я». Блондинки, всі зворушені промовою брюнетки, починають рукоплескати. Проблема вирішена. У представленому анекдоті при перекладі речення *I'll get off* змінюється порядок підмета та присудка *Стрибатиму я*, що дозволяє показати, наскільки «героїчно» брюнетка вирішує врятувати блондинок, принесши себе в жертву.

У наступному анекдоті транспозиція використовується при відтворенні умов загадки про блондинку: (43) *How do you get a one handed blonde down from a tree? Wave at her* (JB: URL) – Як спустити з дерева одноруку блондинку? Помахайте їй. Анекдот-загадка говорить про те, що, якщо помахати однорукій блондинці, яка сидить на дереві, вона помахав у відповідь і впаде. Тому у самій умові анекдоту *How do you get a one handed blonde down from a tree?* відбувається транспозиція *Як спустити з дерева одноруку блондинку?*, що дозволяє зробити умови загадки максимально зрозумілими для адресата.

З огляду на наявність лексичних та граматичних відмінностей між мовою оригіналу та мовою перекладу, при відтворенні комічного, утіленого в

англійськомовних анекдотах про блондинок, досить часто застосовуються **граматичні заміни** – зміни на рівні частиномовної належності лексичних одиниць, а також заміни граматичних форм та синтаксичних конструкцій.

Найбільш характерним випадком таких замін є заміна повних речень неповними, в яких дієслова замінюються їх інфінітивами, наприклад: (36) *A blonde, a fat brunette, and a skinny redhead find a magic mirror. If you lie to the mirror you die. The redhead says, "I look fat," and dies. The brunette says, "I look skinny," and dies. The blonde says, "I think..." and dies* (JB: URL) – Блондинка, товста брюнетка та худа руда знайшли чарівне дзеркало. Якщо дзеркалу збрехати, ти помреш. Руда каже: «Я виглядаю товстою», і помирає. Брюнетка каже: «Я виглядаю худюю» і помирає. Блондинка каже: «Я думаю...» і помирає. Причина використання заміни *you lie – збрехати* криється у самій системі вказування умов в англійській та українській мовах – в українській мові для таких випадків більш доцільними є інфінітиви.

Заміни повних речень неповними з інфінітивами використовується також при передачі умов анекдотів-загадок: (73) *Q: How do you drown a blonde in a submarine? A: Knock on the door* (JB: URL) – Питання: Як втопити блондинку у підводному човні? Відповідь: Постукати в двері. У цьому випадку умова передається повним питальним реченням *How do you drown a blonde in a submarine?*, у той час, як при перекладі використовується речення з інфінітивом *Як втопити блондинку у підводному човні?*

У наступному анекдоті така конструкція використовується у репліці пожежника, який також по суті питає про певну умову: (38) *A blonde's neighbor's house was on fire so she called 911. The blonde told the operator, "My neighbor's house is on fire!" The operator asked, "Where are you?" The blonde answered, "At my house." The operator replied, "No, I'm asking how do we get there?" The blonde said, "In a firetruck, duh!"* (JB: URL) – Будинок сусіда загорівся, тому блондинка телефонує пожежниками. Блондинка каже оператору: «Будинок мого сусіда горить!» Оператор запитав: «Де Ви знаходитесь?» Блондинка відповіла: «У себе вдома». Оператор каже: «Ні, я

питаю, як туди доїхати?» Блондинка пхикнула: «У пожежній машині, звичайно!» У цьому випадку *how do we get there* передано як *як туди доїхати*, таким чином, речення із підметом та присудком також замінено неповним реченням із інфінітивом.

При відтворенні анекдотів умови, викладені з використанням дієприкметника Participle I, часто замінюються іншими частинами мови: (94) *Q: How did the blonde die while raking leaves? A: She fell out of the tree* (JB: URL) – Питання: Як блондинка загинула під час згрібання листя? Відповідь: Вона впала з дерева. У представленому анекдоті комічне ґрунтується на тому, що блондинка згрібала листя не з землі, а з самого дерева, сидячи на ньому. Умова *while raking leaves* у перекладі передається іменниковою конструкцією під час згрібання листя, що дозволяє іменувати процес та часовий проміжок, коли цей процес відбувався.

Participle I може замінюватися й іншими частинами мови: (51) *A blonde walks into a shoe store and tries on a pair of shoes. “How do they feel?” asks the salesclerk. “Well, they feel a bit tight,” replies the blonde. The assistant promptly bends down and has a look at the shoes and the blonde’s feet. “Try pulling the tongue out,” offers the clerk. “Nath, theyth sthill feelth a bith tighth,” the blonde replies* (JB: URL) – Блондинка заходить у магазин взуття і приміряє пару туфель. «Ну як?» запитує продавець. «Ну, трохи тіснуваті», – відповідає блондинка. Продавець нахиляється вниз і дивиться на взуття та ногах блондинки. «Спробуйте витягнути язичок», – пропонує продавець. «Не, дофі тіфнувато», – відповідає блондинка. У цьому випадку порада продавця *Try pulling the tongue out* передана в українському перекладі як *Спробуйте витягнути язичок*, тобто, дієприкметник замінюється дієсловом, що також зумовлене нормами мовлення в англійській та українській мовах.

Необхідність вдаватися до граматичних замін при відтворенні комічного в анекдотах зумовлюється також наявністю окремої структури в умовних реченнях, що в українській мові мають досить вільну структуру: (41) *A blonde, redhead, and a brunette were thinking about what they would do if*

they went to space. The redhead said, "I would adopt a martian." The brunette said, "I would give Pluto some steroids." The Blonde said, "I would go to the sun." The redhead replied, "But you would burn up and die." The blonde responded, "Not if I went at night" (JB: URL) – Блондинка, руда і брюнетка міркували про те, що б вони зробили, якби змогли вийти в космос. Руда сказала: «Я б усиновила марсіанина». Брюнетка сказала: «Я б дала Плутонові стероїди». Блондинка сказала: «Я б полетіла на сонце». Руда одказала: «Але ти згориш і помреш». Блондинка відповіла: «Ні, якщо я полечу вночі». В наведеному анекдоті умовне речення *Not if I went at night* містить дієслово у формі минулого часу *went*, у той час, як у перекладі *Ні, якщо я полечу вночі* використовується дієслово у формі майбутнього часу *полечу*, що більш відповідає традиціям вербалізації роздумів про майбутнє в українській лінгвокультурі.

У деяких випадках форми минулого часу замінюються в українському перекладі формами теперішнього часу з метою показати постійність певної дії або явища: (42) *Why did the blonde like lightning? She thought someone was taking a picture of her* (JB: URL) – Чому блондинка любить блискавки? Вона думає, що хтось її фотографує. У цьому випадку англійськомовних анекдот передає ситуацію, що відбулася один раз, тому використовується форми дієслів минулого часу *She thought someone was taking a picture of her*, у той час, як в українському варіанті описується не ситуація, а стан, тому дієслова минулого часу замінено дієсловами теперішнього часу: *Вона думає, що хтось її фотографує*.

В окремих випадках граматичні заміни полягають у заміні складного слова описовою фразою, що складається з його компонентів: (87) *Q: Did you hear about the new blonde-made inventions? A: Solar Powered Flashlights* (JB: URL) – Питання: Ви чули про нові винаходи, зроблені блондинками? Відповідь: Ліхтарики на сонячних батареях? Сполучення *blonde-made inventions* передано в українському перекладі як *винаходи, зроблені блондинками*, оскільки в українській мові відсутній аналог конструкції

іменник-*made*. До того ж, в аналізованому анекдоті сама назва винаходу *solar powered flashlights*, що включає дієприкметник Participle II *powered*, передається в українській мові як *ліхтарики на сонячних батареях*, тобто, дієприкметник замінено іменником.

Важливим засобом відтворення комічного, закладеного в англійськомовних анекдотах, постає трансформація **додавання**, покликана внести до тексту анекдоту додаткову інформацію, необхідну для його кращого розуміння: (52) *A blonde is wearing a pair of socks that don't match, one is red and the other is white. Her friend sees her out and says, "You know your socks don't match, right? You're wearing one red sock and one white sock." The blonde responds, "That's so weird! I have another pair just like it in my drawer at home"* (JB: URL) – Блондинка носить пару шкарпеток, які не підходять одна одній, одна – червона, а друга – біла. Друг побачив це і каже: «Ти ж розумієш, що твої шкарпетки не підходять одна одній? На тобі одна червона шкарпетка та одна біла шкарпетка». Блондинка відповідає: «Це так дивно! У мене вдома в шухляді є ще одна пара, яка виглядає так само». Комічне в наведеному анекдоті ґрунтується на тому, що за сюжетом блондинка не розуміє, що дві пари шкарпеток, які не підходять одна одній, насправді є перемішеними двома правильними парами шкарпеток. При перекладі виразу *a pair of socks that don't match* як *пару шкарпеток, які не підходять одна одній*, тобто, додано словосполучення *одна одній*, що виражає відносини між цими шкарпетками.

Комічне в наступному анекдоті базується на тому, що блондинка намагається замовити їжу в бібліотеці, навіть незважаючи на те, що їй зробили зауваження: (62) *One day a blonde went into the library and asked the librarian, "Can I have a burger and fries?" The librarian replied, "This is the library." Then blonde whispered, "Oh. Can I have a burger and fries?"* (JB: URL) – Одного разу блондинка зайшла в бібліотеку і сказала бібліотекарю: «Я буду гамбургер і картоплю фрі». Бібліотекар відповів: «Тихіше, це ж бібліотека». Тоді блондинка прошепотіла: «Я буду гамбургер

і картоплю фри». У цьому випадку зауваження *This is the library* передано як *Tuxiше, це ж бібліотека*, таким чином, додається слово *tuxiше*, щоб акцентувати увагу на тому, що блондинка знаходиться в бібліотеці.

Застосування додавання також може підвищувати експресію в прямій мові персонажів анекдоту: (1) *A blonde, a redhead, and a brunette were all lost in the desert. They found a lamp and rubbed it. A genie popped out and granted them each one wish. The redhead wished to be back home. Poof! She was back home. The brunette wished to be at home with her family. Poof! She was back home with her family. The blonde said, “Awwww, I wish my friends were here”* (JB: URL) – Блондинка, брюнетка і руда загубилися в пустелі. Вони знайшли чарівну лампу і потерли її. З’явився джин і сказав, що кожна з них може загадати одне бажання. Руда побажала повернутися додому. Пф! Вона повернулася додому. Брюнетка побажала опинитися вдома зі своєю родиною. Пф! Вона повернулася додому до родини. Блондинка сказала: «Еххх, якби ж мої подруги зараз були тут». У представленому анекдоті комічне базується на тому, що своїм бажанням блондинка відмінила бажання своїх подруг, хоча вона насправді мала на увазі не бажання повернути подруг, а бажання, щоб вони були поруч і могли дати їй пораду. У фразі *I wish my friends were here* додається частка *ж*, що дозволяє виразити жаль – *якби ж мої подруги зараз були тут*, таким чином, додавання частки *ж* дозволяє краще передати інтенцію блондинки.

Таким самим чином, додавання прийменників дозволяє внести до тексту необхідні пояснення: (10) *Did you hear about the blonde that got excited? She finished a jigsaw puzzle in six months, when the box said, “two to four years”* (JB: URL) – Знаєте, яка в блондинки радість? Зібрати пазл за півроку, хоча на коробці написано «від двох до чотирьох років». У цьому випадку *two to four years* означає вік дитини, для якої призначено пазл. У перекладі словосполучення відтворено як *від двох до чотирьох років*, тобто, прийменник дозволяє вказати на те, що у словосполученні йдеться саме про вік.

Додавання також може певним чином змінити ситуацію відповідно до норм приймаючої культури: (37) *“May I take your order?” the blonde waitress asked. “Yes, how do you prepare your chickens?” “Nothing special sir,” she replied, “we just tell them straight out that they’re going to die”* (JB: URL) – «Я можу прийняти ваше замовлення?» – запитала білява офіціантка. «Так, але спочатку скажіть, як ви готуєте курчат?» «Нічого особливого сер, – відповіла вона, – ми їм прямо кажемо, що вони помруть». У цьому випадку у блондинки питають *Yes, how do you prepare your chickens?*, тобто, перед замовленням її питають про те, в якому вигляді подають курчат. У перекладі ця ситуація обіграється більш детально *Так, але спочатку скажіть, як ви готуєте курчат?*, де додавання сполучення *але спочатку* дозволяє показати, що клієнт планує зробити замовлення після того, як з’ясує те, що його цікавить.

Додавання також може акцентувати увагу на певному уточненні: (79) *One blonde was on one side of the river and there was another blonde on the other side of the river. One blonde yells to the other blonde, “How do you get to the other side?” and the other blonde yells back, “You are on the other side!”* (JB: URL) – Одна блондинка була з одного боку річки, а інша блондинка – з іншого боку річки. Одна блондинка кричить іншій блондинці: «Як ти потрапила на інший берег?» А інша блондинка кричить: «Це ти на іншому березі!» У цьому анекдоті кожна блондинка думає, що *other side* – це протилежний лише для неї берег річки. Тому у відповіді *You are on the other side!* відбувається додавання *це*, що дозволяє вказати на протилежність поглядів блондинок: *Це ти на іншому березі!*

Додавання займенників також дозволяє вказати, про кого саме йде мова: (90) *Q: Why do blondes leave empty beer cans in their refrigerator? A: For their friends that don't drink* (JB: URL) – Питання: Чому блондинки тримають порожні банки з-під пива в холодильнику? Відповідь: Для тих їх друзів, які не п'ють. У цьому випадку речення *For their friends that don't drink* відтворене

як Для тих їх друзів, які не п'ють, де займенник *тих* показує, про кого йдеться в анекдоті.

Трансформація **вилучення** використовується для спрощення деяких фрагментів у тому випадку, якщо це не шкодить розумінню сенсу анекдоту: (50) *Q: How do you keep a blonde busy for 2 days? A: Give her a piece of paper that has "Please turn over" written on both sides* (JB: URL) – Питання: Як зайняти блондинку на 2 дні? Відповідь: Дайте їй аркуш паперу, на якому з обох боків написано «Перегорни мене». У цьому випадку у фразі *Please turn over* вилучається слово *please*, тому воно відтворюється як *Перегорни мене*.

Найчастіше при перекладі анекдотів вилучаються прислівники: (56) *A blonde rings up an airline. She asks, "How long are your flights from America to England?" The woman on the other end of the phone says, "Just a minute..." The blonde says, "Thanks!" and hangs up the phone* (JB: URL) – Блондинка телефонує до офісу авіакомпанії й питає: «Як довго летіти з Америки в Англію?» Жінка на іншому кінці дроту говорить: «Хвилиночку...» Блондинка каже «Дякую!» і вішає трубку. У цьому випадку у фразі *Just a minute* вилучено *just*, як результат, переклад має вигляд *хвилиночку*, де сама форма іменника передбачає значення, закладене у прислівнику *just*.

Прислівник вилучається і в наступному випадку: (81) *A blonde drove to the shopping mall and found a parking spot which had a sign that read "1 Hour Only," but she wanted 2 hours to shop so she parked across 2 spaces* (JB: URL) – Блондинка під'їхала до торгового центру і знайшла місце для паркування, на якому була табличка з написом «1 година», але вона хотіла ходити по магазину 2 години, тому вона припаркувалася одночасно на 2 місця. У цьому анекдоті текст обмежувальної таблички *1 Hour Only* передано спрощено як *1 година*.

Окрім того, при перекладі вилучення може відбуватися з огляду на норми мови оригіналу та мови перекладу: (18) *A blonde goes to the doctor's and find out she is pregnant with twins. She starts crying and the doctor asks her what's wrong. She replies, "I know who the dad is for one of them but I don't know*

who the dad is for the other one!” (JB: URL) – Блондинка прийшла до лікаря і дізналася, що вагітна близнюками. Вона починає плакати, і лікар запитує її, що не так. Вона відповідає: «Я знаю, хто батько одного з них, але не знаю, хто батько іншого!» В цьому випадку блондинка дізнається про те, що вагітна близнюками, однак не розуміє, що батько в обох близнюків один і той самий: *I know who the dad is for one of them but I don't know who the dad is for the other one!* – Я знаю, хто батько одного з них, але не знаю, хто батько іншого!, де вилучення слова *one* диктується нормами української мови.

Вилучатися можуть і вигуки, наприклад: (59) *What is the difference between a blonde and a brunette? Well about 15 minutes!* (JB: URL) – Яка різниця між блондинкою і брюнеткою? Приблизно 15 хвилин. У цьому анекдоті комічне полягає в тому, що блондинку і брюнетку порівнюють лише за процедурами, за допомогою яких вони отримують такий колір волосся. Вилучення вигуку *well* фактично не впливає на розуміння змісту анекдоту: *Well about 15 minutes!* – Приблизно 15 хвилин.

У деяких випадках вилучаються повторювані дієслова: (70) *A blonde man asked his friend, “Why does my sister have two brothers and I only have one???”* (JB: URL) – Блондин запитав свого друга: «Чому у моєї сестри два брати, а у мене тільки один???» У цьому випадку у фразі *Why does my sister have two brothers and I only have one???* використовується два дієслова *have*, з яких у перекладі не передається лише жодне: *Чому у моєї сестри два брати, а у мене тільки один???*

Додавання сполучників дозволяє створити зв'язність тексту в перекладі: (65) *What do you call it when a blonde dyes her hair brunette? Artificial intelligence* (JB: URL) – Як назвати блондинку, яка фарбується у брюнетку? Штучний інтелект. У цьому випадку *a blonde dyes her hair brunette* відтворено як *блондинку, яка фарбується у брюнетку.*

Таким чином, граматичні трансформації, що використовуються при відтворенні комічного в англійськомовних анекдотах у перекладі, включають транспозицію, граматичні заміни, додавання та вилучення. Застосування

наведених перекладацьких трансформацій зумовлюється не лише відмінністю мовних норм англійської та української мов, а й змістовним наповненням анекдотів, оскільки граматичні перекладацькі трансформації дозволяють частково модифікувати зміст висловлювання та зробити акцент на чомусь важливому для розуміння комічного, закладеного в анекдоті.

3.2 Лексико-семантичні трансформації при відтворенні комічного в перекладі

Лексико-семантичні трансформації при відтворенні комічного при перекладі англійськомовних анекдотів включають диференціацію, генералізацію, конкретизацію та модуляцію.

Трансформація **диференціації** використовується при відтворенні комічного в англійськомовних анекдотах у випадках, коли лексична одиниця, яка бере участь у створенні комічного, має декілька ситуативних відповідників у мові перекладу. В таких випадках перекладач обирає один, найбільш доцільний відповідник: (5) *A robber comes into the store & steals a TV. A blonde runs after him and says, “Wait, you forgot the remote!”* (JB: URL) – Грабіжник заходить в магазин і викрадає телевізор. Блондинка біжить за ним і каже: «Зачекайте, ви забули пульт!» У наведеному анекдоті блондинка женеться за грабіжником, щоб віддати йому пульт дистанційного керування від телевізора, що в англійській мові вербалізовано як *remote* та передається при перекладі як *пульт*.

Ще один приклад диференціації – анекдот: (25) *A blonde girl's husband buys her a mobile phone. She takes it out and he decides to test it out. He phones her and she answers it. “It's very good,” she says, “but how did you know I was at the hairdressers?”* (JB: URL) – Чоловік блондинки купує їй мобільний телефон. Вона бере його, і чоловік вирішує його перевірити. Він телефонує, і дівчина відповідає. «Це дуже добре, – каже вона, – але як ти дізнався, що я пішла до перукарні?» У представленому анекдоті дієслово *know* відтворене

як дізнався, що дозволяє показати, що чоловік, на думку блондинки, не міг знати, де вона знаходиться, але якимось дивним для неї чином отримав таку інформацію.

Диференціація дозволяє передати при перекладі анекдоту саме той відтінок значення, що створює комічний ефект у тексті оригіналу: (31) *How did the blonde try to kill the bird?? She threw it off a cliff* (JB: URL) – Як блондинка намагалася вбити пташку? Вона скинула її зі скелі. Комічне в даному анекдоті полягає в тому, що блондинка скидає пташку з висоти для того, щоб її вбити, не розуміючи, що пташка здатна літати. Іменник *cliff* у такому випадку відтворено як *скеля*, оскільки саме зі скелі зручно скидати своїх жертв, якщо хочеш їх убити.

При використанні диференціації також уточнюється значення певних експресивних лексичних одиниць: (68) *Two blondes walk beside each other down the street. One of them sees a broken piece of mirror on the ground, grabs it, looks at it and says, "This girl looks so familiar, but I can't remember where I know her from." The other girl grabs it from her hand, takes a look at it, and says, "It's me you idiot!"* (JB: URL) – Дві блондинки гуляють разом по вулиці. Одна з них бачить шматок розбитого дзеркала на землі, хапає його, дивиться в нього і каже: «Ця дівчина виглядає такою знайомою, але я не можу пригадати, звідки я її знаю». Інша дівчина вихоплює шматок дзеркала з руки подруги, дивиться на нього і каже: «Це ж я, дурепа!» Комічне в цьому анекдоті полягає в тому, що кожна із блондинок бачить у шматку дзеркала себе, однак перша цього не розуміє, а друга вважає, що всі бачать у дзеркалі лише її. Тому вона відповідає подрузі: *It's me you idiot!*, що відтворено як *Це ж я, дурепа!*

Диференціація використовується також як засіб уточнення певних ознак, важливих для розуміння змісту анекдоту: (76) *Q: What's the difference between a smart blonde and a unicorn? A: Nothing, they're both fictional characters* (JB: URL) – Питання: Яка різниця між розумною блондинкою та єдинорогом? Відповідь: Ніякої, обидва – вигадані персонажі. У цьому

випадку *Nothing, they're both fictional characters* відтворено як *Ніякої, обидва – вигадані персонажі*, тому що говориться про таких істот, які не існують, але про яких люди можуть говорити.

Оскільки **генералізація** призводить до спрощення сенсу при перекладі, вона може використовуватися лише в окремих випадках. Зокрема, генералізація дозволяє адекватно відтворити зміст анекдотів, де при створенні комічного використовуються реалії, невідомі українськомовному читачеві: (15) *What did the blonde say when she saw the Cheerios box? “Omg, donut seeds!”* (JB: URL) – Що сказала блондинка, коли побачила коробку вівсяних кілечок? «Погляньте-но, насіння пончиків!» Комічне у цьому випадку базується на тому, що блондинка вважає вівсяні кілечки меншими копіями пончиків. Назва конкретного виду *the Cheerios box* у цьому випадку передана родовою назвою *вівсяні кілечки*, що, однак, не спотворює сенсу висловлювання.

Аналогічним чином у наступному випадку: (71) *Q: How can you tell if a blonde used a computer? A: There's Wite-Out all over the screen* (JB: URL) – Питання: Як зрозуміти, що блондинка використовувала комп'ютер? Відповідь: Весь екран замазаний коректором. Іменник *Wite-Out* в цьому анекдоті – назва марки коректора, що відтворюється в перекладі також родовою назвою *коректор*.

Розглянемо ще один анекдот: (53) *A blonde goes to a soda machine. She puts in a dollar and gets a soda. She does this again and again. A man in line behind her asks why she is taking so long. She says, “Can't you see I'm winning?”* (JB: URL) – Блондинка підходить до автомату з газованими напоями. Вона кладе долар і отримує напій. І вона повторює це знову і знову. Чоловік у черзі за нею запитує, чому так довго. Вона відповідає: «Хіба Ви не бачите, що я виграю?» Іменник *soda* в цьому випадку передано як *напій*, оскільки в цьому випадку неважливо, який саме напій отримує блондинка із автомату.

В наступному анекдоті комічне створюється на основі того, що блондинка купила подвійний тест на вагітність, і те, що обидва тести

показали позитивний результат, вона розуміє як вагітність близнюками: (61) *A couple is trying to have a baby. Finally, the blonde tells her husband, “Honey, I have great news! We're pregnant, and we're having twins!” The husband is overjoyed and says to his wife, “Honey that's wonderful, but how do you know so soon that we're having twins?” She nods her head and says, “Well, I bought the twin pack pregnancy test and they both came out positive!”* (JB: URL) – Пара намагається зачати дитину. Нарешті, блондинка каже своєму чоловікові: «Любий, у мене чудова новина! Ми вагітні, і у нас будуть двійнята!» Чоловік радіє і питає дружину: «Люба, це чудово, але як ти так швидко дізналася, що у нас будуть двійнята?» Вона відповідає: «Ну, я купила два тести на вагітність, і вони обоє були позитивними!» Назва *twin pack pregnancy test* передана у перекладі як *два тести на вагітність*, оскільки головне у цьому анекдоті – не упаковка, а кількість тестів.

Застосування **конкретизації**, навпаки, дозволяє уточнити певний аспект анекдоту, що є важливим для розуміння комічного в анекдоті: (12) *A guy was driving in a car with a blonde. He told her to stick her head out the window and see if the blinker worked. She stuck her head out and said, “Yes, No, Yes, No, Yes...”* (JB: URL) – Хлопець їхав у машині з блондинкою. Він попросив її висунути голову у вікно і подивитися, чи працює поворотник. Вона висунула голову і почала: «Так, ні, так, ні, так...». Іменник *blinker* у цьому випадку передано як *поворотник*, оскільки йдеться про блимання лампочки при сигналізації про поворот.

У наступному випадку здійснюється насмішка із брюнеток, які, як і блондинки, погано запам'ятовують інформацію: (35) *Q: Why are blonde jokes so short? A: So brunettes can remember them* (JB: URL) – Питання: Чому анекдоти про блондинок так короткі? Відповідь: Щоб брюнетки могли їх запам'ятати. Тому у фрагменті *So brunettes can remember them* дієслово *remember* передається як *запам'ятати*, щоб позначити не стан наявності чогось у пам'яті, а саме стан додавання інформації до пам'яті.

У представленому нижче анекдоті знову говориться про пазл, призначений для дітей, який блондинка складає за декілька років: (58) *A blonde calls her mom... Blonde: "Mom mom!! I'm a genius!" Mother: "Really dear? How's that possible?" Blonde: "I finished a puzzle that I've been working on for 1 year and on the box it said 'for 2-5 yrs'"* (JB: URL) – Блондинка телефонує своїй матері. Блондинка: Мамо, мамо! Я геній! Мати: Насправді, любя? І як ти це зрозуміла? Блондинка: Я закінчила складати пазл, який складала рік, хоча на ньому написано «2-3 роки». У цьому випадку *finished* передано як *закінчила складати*, щоб уточнити, яку саме дію із пазлом завершила блондинка.

Диференціація використовується і в наступному випадку: (67) *One day, a blonde went to the doctor with both sides of her face burned. The doctor asked, "What happened?" The blonde said, "Well, I was ironing my husband's shirt until the phone rang. I picked it up and half my face was burnt!" The doctor replied, "What about the other half?" The blonde answered, "They called back"* (JB: URL) – Одного разу блондинка пішла до лікаря з опіком обох боків обличчя. Лікар запитав: «Що сталося?» Блондинка сказала: «Ну, я прасувала сорочку чоловіка, аж ось задзвонив телефон. Я відповіла, і половина обличчя обгоріла!» Лікар відповів: «А що з другою половиною?» Блондинка відповіла: «Вони передзвонили». У фрагменті *I picked it up and half my face was burnt!* сполучення *picked it up* передано як *відповіла*, що дозволяє уточнити, що вона не лише підняла трубку, а і піднесла її до обличчя, щоб відповісти.

Конкретизація також дозволяє адекватно передати гру слів у деяких випадках: (69) *Q: Why did the blonde put water on her computer? A: To wash the Windows* (JB: URL) – Питання: Чому блондинка вилити воду на свій комп'ютер? Відповідь: Щоб помити вікна. *Windows* у цьому анекдоті – це назва операційної системи, однак, оскільки вона має назву через те, що сама операційна система представлена у вигляді «вікон», відтворення її як *вікна* дозволяє адекватно передати гру слів.

Розглянемо ще один анекдот: (72) *A blonde came up to the librarian and yelled, “This book sucks! There's way too many characters and the story makes no sense!” The librarian said, “So you're the one who took our phone book”* (JB: URL) – До бібліотекаря підійшла блондинка і закричала: «Ця книга відстій! Тут занадто багато персонажів, а сам сюжет не має сенсу!» Бібліотекар відповідає: «Значить, це Ви випадково взяли нашу телефонну книгу». У цьому анекдоті блондинка скаржиться на відсутність сюжету в історії *the story makes no sense*, тому в перекладі використано іменник *сюжет* – сюжет не має сенсу.

Конкретизація також дозволяє передати більш точно сутність здійснюваних в анекдоті дій: (89) *Q: Why were there bullet holes in the mirror? A: A blonde tried killing herself* (JB: URL) – Питання: Чому в дзеркалі отвори від куль? Відповідь: Блондинка намагалася застрелитися. У представленому анекдоті *killing herself* передано як *застрелитися*, щоб передати спосіб, у який блондинка намагалася вбити себе.

Важливим засобом передачі комічного в англійськомовних анекдотах при їх відтворенні українською мовою також постає **модуляція**, яка найчастіше використовується як засіб пояснення того, що відбувається в анекдоті: (28) *A brunette and blonde are walking in the park when the brunette says, “Aw, look at the dead birdie.” The blonde looks up and says, “Where?”* (JB: URL) – Брюнетка і блондинка гуляють по парку, аж ось брюнетка каже: «Ах, дивися, там мертва пташка». Блондинка задирає голову і питає: «Де?» У представленому анекдоті блондинка дивиться на небо для того, щоб побачити мертву пташку, що і постає джерелом комічного. При перекладі *looks up* передається як *задирає голову*, щоб показати, у який спосіб блондинка дивиться вгору, роблячи її дії ще більш сміхотворними.

Така сама ситуація спостерігається і в наступному анекдоті: (32) *So I asked a blonde, “Which is closer, Florida or the Sun?” She said, “The Sun, because I can look up and see it”* (JB: URL) – Я запитав білявку: «Що ближче, Флорида чи Сонце?» Вона сказала: «Сонце, тому що я можу підняти голову і

побачити його». У цьому випадку *look up* також передається як *підняти голову*, але цього разу з метою показати, наскільки близьким блондинка сприймає сонце. *Look up* у цьому випадку – наче зазирнути за кут, тільки змінюється напрям, куди блондинка намагається зазирнути.

Ще один подібний приклад: (29) *How do you confuse a blonde? Put her in a circle and tell her to go to the corner* (JB: URL) – Як заплутати блондинку? Поставте її в коло і скажіть стати у кут. У цьому випадку комічне ґрунтується на тому, що блондинка намагається знайти у колі кут, тому при перекладі нейтральне *to go* передається як *стати*, що описує фінальну мету пошуків блондинки.

Наступний приклад застосування модуляції: (76) *A blonde approaches a stranger and asks what time it is. The stranger says, "11:45". The blonde says, "Really? That's so weird. Every time I ask that question, I get a different answer"* (JB: URL) – Блондинка підходить до незнайомця і питає час. Незнайомець каже: «11:45». Блондинка каже: «Дійсно? Так дивно. Щоразу, коли я ставлю це питання, я отримую нову відповідь». У цьому випадку застосовується модуляція *different* – нова, оскільки комічне в анекдоті ґрунтується на тому, що блондинка не може зрозуміти, що час змінюється, а тому змінюються і відповіді перехожих.

Отже, лексико-семантичні трансформації, що використовуються при передачі комічного у перекладах англійськомовних анекдотів українською мовою, включають диференціацію, генералізацію, конкретизацію та модуляції. Такі трансформації передбачають певні семантичні зсуви у площині лексичних одиниць, що перекладаються, а це, у свою чергу, дозволяє краще розкрити зміст анекдоту при перекладі.

3.3 Лексико-граматичні трансформації при відтворенні комічного в перекладі

Серед лексико-граматичних трансформацій при відтворенні комічного в англійськомовних анекдотах українською мовою виділено антонімічний переклад та цілісне перетворення.

Антонімічний переклад передбачає створення чи вилучення формально заперечної конструкції та найчастіше диктується мовленнєвими нормами мови оригіналу та мови перекладу: (44) *A blonde, a brunette, and a redhead all work at the same office for a female boss who always goes home early. "Hey girls," says the brunette, "Let's go home early tomorrow. She'll never know." The next day, they all leave right after the boss does. The brunette gets some extra gardening done, the redhead goes to a bar, and the blonde goes home to find her husband having sex with the female boss! She quietly sneaks out of the house and returns at her normal time. "That was fun," says the brunette. "We should do it again sometime." "No way," says the blonde. "I almost got caught!"* (JB: URL) – Блондинка, брюнетка і руда працюють у одному офісі і мають керівника-жінку, яка завжди йде додому раніше. «Гей, дівчата, – каже брюнетка, – а ходімо сьогодні додому раніше. Вона все одно не дізнається». Наступного дня всі вони йдуть додому відразу після того, як це зробила їх керівник. Брюнетка викликає садівника, руда йде в бар, а блондинка їде додому, де бачить, як її чоловік займається сексом з її керівником! Вона тихо прокрадається назовні і повертається в звичайний час. «Це було весело, – каже брюнетка. – Треба повторити». «Ні в якому разі, – каже блондинка. – Я ледь не попалася». У цьому випадку відбувається формальна негативація вислову *I almost got caught!* як *Я ледь не попалася*, однак причина цього криється не у прагматиці висловлювання, а у формі такого вже готового висловлювання у мові оригіналу та мові перекладу.

Так само, в англійській мові традиційно не використовується подвійне заперечення, яке є досить типовим для української мови: (91) *Q: How are*

U.F.Os and smart Blondes in common? A: You keep hearing about them but you never see them! (JB: URL) – Питання: Що спільного між НЛО та розумними блондинками? Відповідь: Ви постійно чуєте про них, але ніколи не бачите! Відповідно, речення *You keep hearing about them but you never see them!* відтворено реченням із подвійним запереченням *Ви постійно чуєте про них, але ніколи не бачите!*

У деяких випадках антонімічний переклад дозволяє акцентувати увагу на відсутності чого-небудь: (97) *A man is sitting in a cafe. A blonde waitress approaches and asks for his order. "I'd like a cup of coffee, please, with no cream," he says. The blonde waitress replies, "I'm sorry, sir, but we're out of cream. How about with no milk?"* (JB: URL) – Чоловік сидить у кафе. Підходить офіціантка-блондинка і приймає його замовлення. «Я хочу замовити чашку кави, будь ласка, без вершків», – каже він. Офіціантка-блондинка відповідає: «Перепрошую, сер, але у нас немає вершків. Може, без молока?» У цьому випадку *we're out of cream* фактично позначає відсутність вершків, що в перекладі передано як *у нас немає вершків*.

Найбільші зміни при перекладі створюються з використанням трансформації **цілісного перетворення**. Її доцільність при перекладі анекдотів часто полягає у тому, що деякі висловлювання, що використовуються у тексті анекдоту, вимагають більш детального пояснення: (3) *A blonde and a brunette are skydiving. The brunette jumps out the plane and pulls the cord – nothing happens. She pulls the emergency cord and still nothing. The blonde finally jumps out of the plane and yells "Oh! So you wanna race, huh?"* (JB: URL) – Блондинка і брюнетка стрибають з парашутом. Брюнетка стрибає з літака і тягне шнур – нічого не відбувається. Вона смикає за шнур запасного парашута, і все одно нічого не відбувається. Блондинка нарешті вискакує з літака і кричить: «О! Так ти хочеш – хто швидше долетить, так?» У цьому випадку *So you wanna race* передано як *Так ти хочеш – хто швидше долетить*, що дозволяє пояснити, про які саме перегони говорить блондинка.

З метою пояснення використовується цілісне перетворення і при перекладі наступного анекдоту: (60) *A blonde gets lost and calls for directions. The operator asks which cross streets she's at. The blonde replies, "I'm on the corner of Walk and Do Not Walk"* (JB: URL) – Блондинка заблукала і телефонує в довідкову службу, щоб отримати допомогу. Оператор запитує, на якому перехресті вона знаходиться. Блондинка відповідає: «Я на перехресті між "Перехід дозволено" і "Перехід заборонено"». Вказівки *Walk* та *Do Not Walk* – це вказівки на світлофорі, які найкраще передаються українськими словосполученнями *Перехід дозволено* та *Перехід заборонено* відповідно.

Однак найчастіше цілісне перетворення використовується як засіб передати комічне в анекдотах, що базуються на грі слів: (26) *Three blondes walk into a building. You'd think one of them would've seen it...* (JB: URL) – Три блондинки влітають у двері будівлі. А хоч одна з них могла б їх і помітити... У цьому випадку *walk into a building* означає як «увійти всередину будівлі», так і «врізатися в будівлю на ходу», що постає основою комічного в анекдоті. У перекладі обрано варіант *влітати у двері будівлі*, що дозволяє передати комічне, створене грою слів.

У наступному анекдоті комічне створюється на співзвучності назви літери *b* англійського алфавіту та *bee* «бджола»: (55) *Blonde 1: Don't tell anyone but Bees scare me. Blonde 2: Dont worry, the whole alphabet scares me* (JB: URL) – Одна блондинка: Нікому не кажи, але це мене трохи лякає. Інша блондинка: Не турбуйся, мене весь алфавіт лякає. Відмінність читання літер алфавіту та відсутність відповідної гри слів в українській мові призводять до заміни іменник *bees* займенником *це*, що також співзвучне із назвою літери *ц* в українському алфавіті.

Ще один приклад повної заміни джерела гри слів – наступний анекдот: (99) *Q: Why did the blonde bring a pencil to her bedroom? A: She wanted to draw her curtains* (JB: URL) – Питання: Чому блондинка принесла до кімнати запонки? Відповідь: Вона хотіла запнути штори. *To draw the curtains* у цьому

випадку сприймається як метафорично, так і буквально, саме тому блондинка приносить олівець (*pencil*) до спальні. Оскільки в українській мові є лише сполучення *заннути штори*, то олівець замінено на *запонки*.

Розглянемо ще один анекдот: (100) *What do blondes do when their laptop freezes? Microwave them* (JB: URL) – Що робить блондинка, коли не неї зависає ноутбук? Намагається зняти його з гачка. Некоректна робота комп'ютерної техніки в англійській мові передається дієсловом *freezes*, в українській – *зависає*. Тому при перекладі подальшого тексту перекладач відштовхується від цього образу та передає *microwave them* як засіб «зігріти» комп'ютер як *Намагається зняти його з гачка* як засіб відчепити те, що повисло.

Отже, лексико-граматичні перекладацькі трансформації при відтворенні комічного, втіленого в англійськомовних анекдотах, в українськомовних перекладах, мають різні причини свого застосування – якщо антонімічний переклад викликаний граматичними розбіжностями між мовою оригіналу та мовою перекладу, то цілісне перетворення дозволяє передати при перекладі найбільш складні випадки, особливо, комічне, створене шляхом гри слів.

Проведене дослідження дозволило зібрати кількісну інформацію щодо частотності використання окремих перекладацьких трансформацій як засобів відтворення комічного в англійськомовних анекдотах про блондинок при їх перекладі українською мовою, як представлено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Засоби відтворення комічного при перекладі українською мовою
англійськомовних анекдотів про блондинок

Перекладацькі трансформації	Кількість	Частка від загальної кількості
1. Граматичні	57	45,6%
транспозиція	10	8%
граматичні заміни	18	14,4%

Перекладацькі трансформації	Кількість	Частка від загальної кількості
додавання	16	12,8%
вилучення	13	10,4%
2. Лексико-семантичні	43	34,4%
диференціація	10	8%
генералізація	9	7,2%
конкретизація	13	10,4%
модуляція	11	8,8%
3. Лексико-граматичні	25	20%
антонімічний переклад	8	6,4%
цілісне перетворення	17	13,6%
Загалом	125	100%

Проведене дослідження, таким чином, демонструє, що відтворення лінгвостилістичних засобів створення комічного при перекладі здійснюється із використанням низки різнорівневих перекладацьких трансформацій. Найбільш частотними із них є граматичні (45,6%), представлені здебільшого граматичними замінами (14,4%) та додаванням (12,8%). Другою за частотністю є група лексико-семантичних перекладацьких трансформацій (34,4%), що представлені практично в рівній мірі. Серед них найчастіше використовуються конкретизація (10,4%) та модуляція (8,8%). Найменш розповсюдженими при відтворенні комічного в англійськомовних анекдотах про блондинок є лексико-граматичні трансформації (20%), представлені здебільшого цілісним перетворенням (13,6%).

Висновки до розділу 3

1. Передача при перекладі комічних кодів, закладених в анекдоті мовою оригіналу, вимагає застосування низки перекладацьких трансформацій: граматичних, лексико-семантичних та лексико-граматичних. Найбільш частотними із них є граматичні (45,6%), представлені здебільшого

граматичними замінами (14,4%) та додаванням (12,8%). Граматичними замінами є зміни на рівні частиномовної належності лексичних одиниць, а також заміни граматичних форм та синтаксичних конструкцій, викликані не лише граматичними розбіжностями між мовою оригіналу та мовою перекладу, а і здатністю певних синтаксичних конструкцій передавати певні конотації. Причиною ж застосування додавання постає найчастіше необхідність введення до текстів анекдотів пояснень, що дозволять читачеві, який належить до іншої культури, правильно сприйняти комічне, закладене в анекдоті.

2. Лексико-семантичні перекладацькі трансформації (34,4%) представлені практично в рівній мірі. Однак найбільш частотними у цій групі є конкретизація (10,4%) та модуляція (8,8%). Конкретизація дозволяє уточнити певний аспект анекдоту, що є важливим для розуміння комічного в анекдоті. Своєю чергою, модуляція постає як засіб пояснення того, що відбувається в анекдоті, на основі логічних зв'язків.

3. Найменш розповсюдженими при відтворенні комічного в англійськомовних анекдотах про блондинок є лексико-граматичні трансформації (20%), представлені здебільшого цілісним перетворенням (13,6%). Найчастіше цілісне перетворення використовується як засіб передачі комічного в анекдотах, у яких воно ґрунтується на грі слів.

ВИСНОВКИ

Комічне розуміється як специфічна естетична категорія осмислення світу, що реалізується за допомогою форм і засобів, здатних викликати сміхову реакцію або посмішку несподіваним поглядом на звичні уявлення та явища. Оскільки комічне створюється у певній культурі, воно є культурно та соціально зумовленим феноменом, представленим власне комічними текстами та текстами з елементами комічного. Комічне у мові та мовленні розуміється як мовний комізм, який досягається завдяки трансформаціям комічного та інтенсифікаторам, а це означає, що комічне може створюватися на всіх мовних рівнях. З точки зору механізмів створення комічного, когнітивним механізмом комічного, що описує його творення і сприйняття реципієнтом, є інконгруентність як невідповідність нормі, що створює комічний ефект, що є результатом реакції інтерпретатора на неочікувану невідповідність ustalеним нормам комунікативної ситуації.

При відтворенні комічного у перекладі перекладач повинен адекватно передати мінімальні семіотичні одиниці комічного – комічні коди, які читач тексту перекладу повинен отримати при сприйнятті комічного тексту. Це вимагає максимального збереження функціонального, структурного і змістовного наповнення комічного тексту та збереження при цьому гумористичного ефекту. Відтворення комічного при перекладі зазвичай досягається такими способами, як опущення, підбір альтернативи та адаптація, що залежать не тільки від мовних засобів створення комічного, а і від типу інконгруентності, що його творить.

Комічне в анекдотах постає компонентом гумористичного дискурсу як тексту, зануреного в ситуацію сміхового спілкування. Серед різноманіття жанрів гумористичного дискурсу особливе місце посідає анекдот, що розуміється як малий розповідний жанр, що передає власні спогади оповідача про події, свідком яких він був. Тому анекдот визначається як усна смішна

розповідь про вигадану подію з несподіваною кінцівкою, у якій діють постійні персонажі, відомі всім носіям мови.

У проведеному дослідженні комічне в англійськомовних анекдотах вивчалось на прикладі анекдотів про блондинок, які, з одного боку є універсальними для більшості світових культур за тематикою, однак, з іншого боку, можуть бути насичені культурно значущими компонентами. Виявлено, що комічне в англійськомовних анекдотах про блондинок створюється на лексико-стилістичному, граматико-синтаксичному та логіко-дискурсивному мовних рівнях. Найбільш частотними є логіко-дискурсивні засоби створення комічного (63%): алогізм (22%), нонсенс (18%), буквально сприйняття (13%) та ошукане очікування (10%). Всі наведені засоби об'єднують порушення логіки висловлювання, що у результаті створює комічний ефект при сприйнятті анекдоту.

На лексико-стилістичному рівні (34%) створення комічного в англійськомовних анекдотах про блондинок відбувається на основі гри слів (21%), іронії (10%) та метафори (3%). Лексико-стилістичні засоби створення комічного полягають в обігранні значень окремих лексичних одиниць, що призводить до несподіваного вирішення певної ситуації в анекдоті, яка провокує сміхову реакцію сприймаючого.

Найменш частотними є граматико-синтаксичні засоби створення комічного (3%) – повтори (2%) та паралелізм (1%). У цьому випадку комічне створюється на основі такого структурування тексту оповіді, що дозволяє читачеві шляхом порівняння нормального та того, що відбувається в анекдоті, відчувати комічний ефект, утілений в анекдоті.

Оскільки умовою успішного перекладу анекдотів є передача при перекладі комічних кодів, закладених в анекдоті мовою оригіналу, їх відтворення вимагає застосування низки перекладацьких трансформацій: граматичних, лексико-семантичних та лексико-граматичних. Найбільш частотними із них є граматичні (45,6%), представлені здебільшого граматичними замінами (14,4%) та додаванням (12,8%). Лексико-семантичні

перекладацькі трансформації (34,4%) представлені практично в рівній мірі. Однак найбільш частотними у цій групі є конкретизація (10,4%) та модуляція (8,8%). Найменш розповсюдженими при відтворенні комічного в англійськомовних анекдотах про блондинок є лексико-граматичні трансформації (20%), представлені здебільшого цілісним перетворенням (13,6%).

У загальному співвідношенні найчастіше лінгвостилістичні засоби створення комічного в англійськомовних анекдотах про блондинок відтворюються в українськомовних перекладах із застосуванням таких перекладацьких трансформацій, як граматичні заміни (14,4%), викликані не лише граматичними розбіжностями між мовою оригіналу та мовою перекладу, а і здатністю певних синтаксичних конструкцій передавати певні конотації; цілісне перетворення (13,6%) як засіб передачі комічного в анекдотах, у яких воно ґрунтується на грі слів; додавання (12,8%) як засіб введення до текстів анекдотів пояснень, що дозволять читачеві, який належить до іншої культури, правильно сприйняти комічне, закладене в анекдоті; вилучення (10,4%) як засіб спрощення сприйняття тексту анекдоту адресатом; та конкретизація (10,4%), що дозволяє уточнити певний аспект анекдоту, що є важливим для розуміння комічного в анекдоті.

Одержані результати дослідження демонструють, що до перспектив майбутніх розвідок можна віднести дослідження специфіки культурної адаптації анекдотів про блондинок при перекладі із визначенням особливостей застосування стратегій форенізації та доместикації та перекладацьких трансформацій як засобів реалізації цих стратегій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аристотель. Поэтика / пер. Б. Тена; вст. ст. і коментарі Й. Кобова. Київ: Мистецтво, 1967. 136 с.
2. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка. Москва: Высшая школа, 1986. 336 с.
3. Арнольд И. В. Интерпретация художественного текста: типы выдвигения и проблема экспрессивности. *Экспрессивные средства английского языка*. Ленинград: [б.и.], 1975. С. 41–48.
4. Арутюнова Н. Д. Язык и мир человека (изд. 2-е, испр.). Москва: Языки русской культуры, 1999. 896 с.
5. Бассай С. Особливості комічного дискурсу. *Дискурс у сучасному науковому, соціокультурному та інформаційному просторі*: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Дискурс у сучасному науковому, соціокультурному та інформаційному просторі» 24-25 травня 2013 року / за заг. ред. професора І. В. Соколової. Маріуполь: МДУ, 2013. С. 11–13.
6. Бассай С. М. Когнітивні механізми у німецькомовному побутовому анекдоті. *Наукові записки. Серія «Філологічна»*. 2013. № 33. С. 13–16.
7. Бессонов И. А. Блондинка как персонаж современного анекдота. URL: <http://traditioznanie.ru/folklore/Blond%20jokes/file?filename=Blond+jokes.pdf> (дата звернення: 05.05.2020).
8. Бирюков Н. Г. Феномен русского грамматического анекдота : дис. на соиск. уч. степени канд. филол. наук : 10.02.01 «Русский язык» / РГЭУ «РИНХ». Ростов-на-Дону, 2005. 161 с.
9. Борев Ю. Комическое. Москва : Искусство, 1970. 269 с.
10. Бочкарева Ю. Ю. Юмористический дискурс как сфера игровой коммуникации. *Вектор науки Тольяттинского государственного университета*. 2013. № 2 (24). С. 249–250.

11. Бутильська Т. Ф. Лексичні засоби творення комічного в сучасній українській поезії (на матеріалі творів Василя Сичова). Кривий Ріг: Криворізький державний педагогічний університет, 2018. 84 с.
12. Влахов С. И., Фловин С. В. Непереводимое в переводе. Москва: Международные отношения, 1980. 340 с.
13. Галас А. С. Відтворення функцій гри слів у перекладі драми. *Вісник Житомирського державного університету*. 2011. № 58. С. 100–104.
14. Гинзбург Р. З., Хидекель С. С., Князева Г. Ю., Санкин А. А. Лексикология английского языка. – 2-е изд., испр. и доп. Москва: Высш. школа, 1979. 269 с.
15. Гридина Т. А. приколы «русского радио»: новые жанры медиадискурса в свете традиционной смеховой культуры. *Политическая лингвистика*. 2014. № 2 (48). С. 34–38.
16. Гридина Т. А. Смысловая перспектива слова в игровом художественном тексте. *Лингвистика креатива-4. Коллективная монография* / под ред. Т. А. Гридиной. Екатеринбург: УрГПУ, 2018. С. 270–281.
17. Дейк, ван Т. А. Язык. Познание. Коммуникация. Благовещенск: БГК им. И. А. Бодуэна де Куртенэ, 2000. 308 с.
18. Дудик П. С. Стилїстика української мови: Навчальний посібник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2005. 368 с.
19. Каган М. С. Анекдот как феномен культуры. Вступительный доклад. *Анекдот как феномен культуры* : Материалы круглого стола 16 ноября 2002 г. Санкт-Петербург. Санкт-Петербург: Санкт-Петербургское философское общество, 2002. С. 5–16.
20. Казакова Д. В. Категория комического в медицинском дискурсе: автореф. дисс. на соиск. уч. степени канд. филолог. наук: 10.02.19 «Теория языка» / Сибирский федеральный университет. Кемерово, 2013. 20 с.
21. Калита О. М. Типи комічних текстів та особливості їх стилістичного аналізу. *Лінгвостилістичні студії*. 2015. № 2. С. 54–61.

22. Кант І. Естетика. Львів: Аверс, 2007. 360 с.
23. Карасик А. В. Лингвокультурные характеристики английского юмора : автореф. дисс. на соиск. уч. степени канд. филолог. наук: 10.02.04 «Германские языки» / Волгоградский государственный педагогический университет. Волгоград, 2001. 23 с.
24. Карасик В. И. Языковой круг. Личность, концепты, дискурс: монография. Волгоград: Перемена, 2002. 477 с.
25. Кімакович І. Фольклорний анекдот як риторична фігура. URL: <http://philology.knu.ua/files/library/folklore/36/21.pdf> (дата звернення: 01.01.2020).
26. Князян А. Т. Вербальная и невербальная агрессия в юмористическом дискурсе (на материале английских, русских и армянских «бытовых» анекдотов). *Филологические науки. Вопросы теории и практики*. 2015. № 4-2 (46). С. 94–96.
27. Кобякова І. К., Столяренко В. М. Категоризація гумору: лінгвокультурні аспекти. *Вісник СумДУ. Серія «Філологія»*. 2008. № 1. С. 40–44.
28. Козиряцька О. В. Засоби репрезентації гумору у мовленнєвому паспорті персонажів художніх творів та їх відтворення у перекладі українською мовою. Київ: Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», 2018. 183 с.
29. Комисаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты): учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. Москва: Выс. шк., 1990. 253 с.
30. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. Київ, 2003. 265 с.
31. Красных В. В. «Свой» среди «чужих»: миф или реальность? Москва: Гнозис, 2003. 375 с.
32. Кузьмич О. Я. Лексичні засоби творення комізму. *Дослідження з лексикології і граматики української мови*. 2010. № 9. С. 158–164.
33. Кузьмич О. Я. Мовні засоби творення комічного в українській прозі кінця ХХ століття – початку ХХІ століття: дис. на здоб. наук. ступеня канд.

філолог. наук: 10.02.01 «Українська мова» / Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк, 2015. 217 с.

34. Кумпан С. М. Відтворення комічного потенціалу тексту в художньому перекладі (на прикладі новелістики Івліна Во). *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки»*. 2016. № 2 (12). С. 270–275.

35. Лаврова Н. А. Окказионально-игровая коммуникация как непосредственная составляющая дискурсивной деятельности. *Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук*. 2010. № 5. С. 160–165.

36. Лаврова С. Ю., Бочкарева Ю. Ю. Юмористический и институциональный дискурсы: сопоставительный анализ. *Вестник Череповецкого государственного университета*. 2012. Т. 1. № 38-2. С. 89–92.

37. Лазер Т. В. Вербалізація комічного у великій прозі Луїджі Піранделло: дис. на здоб. наук. ступеня канд. філолог. наук: 10.02.05 «Романські мови» / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2016. 206 с.

38. Лихачев Д. С. Историческая поэтика русской литературы. Санкт-Петербург: Алетейя, 1999. С. 342–403

39. Лобова О. К. Англомовна стендап-комедія як жанр комічного інституційного дискурсу: автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. філолог. наук: 10.02.04 «Германські мови» / Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків, 2013. 23 с.

40. Лубина Л. Н. Комический эффект как трансформация нормы, национально-культурное в комическом. *Вестник Югорского государственного университета*. 2011. № 1 (20). С. 85–88.

41. Лутовинова О. В. Анекдот в смеховом мире Интернета. *Аналитика культурологии*. 2007. № 7. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/anekdot-v-smehovom-mire-interneta> (дата звернення: 01.01.2020).

42. Малащук-Вишневська Н. В. Поетика нонсенсу в американських віршованих текстах модернізму і постмодернізму: стилістичний та

лінгвокогнітивний аспекти: дис. на здоб. наук. ступеня канд. філолог. наук: 10.02.14 «Германські мови» / Київський національний лінгвістичний університет. Київ, 2014. 194 с.

43. Марченкова І. Ю. Іронія як культурна проблема перекладу. Особливості відтворення іронії на прикладі оповідання Курта Тухольського «Берлін! Берлін!» *Молодий вчений*. 2015. № 2 (17). С. 166–169.

44. Маточкина А. М. Особенности перевода иронии в англоязычной прессе. *Нова філологія*. 2009. № 34. С. 290–295.

45. Матюхина А. Н. Речевая форма, языковые средства и приемы иронии на материалах текстов газетно-публицистического стиля. *Вопросы филологических наук*. 2004. № 6. С. 56–63.

46. Милютин Ю. Е. Нечто об экзистенции анекдота. *Анекдот как феномен культуры: Материалы круглого стола 16 ноября 2002 г.* Санкт-Петербург. Санкт-Петербург: Санкт-Петербургское философское общество, 2002. С. 80–82.

47. Миюань С. Эвфемизация в современном русском юмористическом дискурсе: дисс. на соиск. уч. степени канд. филолог. наук: спец. 10.02.01 «Русский язык» / Московский педагогический государственный университет. Москва, 2018. 189 с.

48. Ненько О. Є. Гумористичний дискурс політики як репрезентація соціально-політичного простору. *Вісник Львів. ун-ту. Серія «Соціологія»*. 2010. № 4. С. 165–177.

49. Пальчун Г. П. Текст и дискурс в переводческом ракурсе. *Социокультурные проблемы перевода*. 2006. № 7. Ч. 2. С. 21–28.

50. Пономаренко Л. В. Особливості перекладу німецькомовного гумору. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2011. № 6 (2). С. 91–95.

51. Пономарьова Л. В., Маркоїдзе І. С. Анекдот як жанр гумористичного дискурсу в українському та російському мовному просторі.

Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2019. № 3. С. 65–68.

52. Попова О. І. Нонсенс як принцип організації поетичних творів Е. Ліра. URL: http://eprints.zu.edu.ua/1134/1/2_.pdf (дата звернення: 05.05.2020).

53. Птушка А. С. Мовна об'єктивація стереотипних уявлень про пліжособистісні ролі теща та зять у тексті англomовного анекдоту. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.* 2019. № 89. С. 18–23.

54. Птушка А. С. Об'єктивація гендерних стереотипів у текстах англomовних анекдотів: автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. філолог. наук: спец. 10.02.04 «Германські мови» / Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків, 2008. 24 с.

55. Романович В. І. Шляхи передавання комічного в українських перекладах О. Генрі. Дніпро: Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», 2019. 64 с.

56. Савина Ю. А. Нарушение логико-понятийных норм как когнитивный механизм создания комического эффекта (на материале произведений О. Генри и Джером К. Джерома). *Lingua mobilis.* 2014. №1 (47). С. 44–49.

57. Савіна Ю. О. Інконгруентність як когнітивний механізм комічного та її відтворення в українськомовних перекладах. *Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис».* 2019. № 5. С. 134–139.

58. Самохіна В. О. Англomовний жарт: когніція, комунікація, текст. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.* 2011. № 972. С. 119–129.

59. Самохіна В. О. Жарт у сучасному комунікативному просторі Великої Британії і США: текстуальний та дискурсивний аспекти: дис. на здоб. наук. ступеня доктора філолог. наук: 10.02.04 «Германські мови» /

Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2010. 519 с.

60. Семків Р. Ідеологічні аспекти функціонування форм комічного. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12439/8.%20Semkiv_Ideolohichni_aspekty_funktsionuvannia_form_komichnoho.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 14.01.2020).

61. Сидоренко І. Повтор як ключовий принцип функціонування стилістичних фігур у сучасних англомовних драматичних творах. URL: http://www.kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/sydorenko_povtor.pdf (дата звернення: 05.05.2020).

62. Содель О. С. Крос-культурна інконгруентність комічного (на матеріалі перекладів англійськомовних анекдотів українською мовою): дис. на здоб. наук. ступеня канд. філолог. наук: 10.02.16 «Перекладознавство» / Київський національний лінгвістичний університет. Київ, 2019. 265 с.

63. Сухова А. В. Типи висунення в англомовній новелі. *The scientific heritage*. 2016. № 6 (6). С. 75–79.

64. Тирская А. А. Особенности взаимодействия участников юмористического дискурса. *Наука и школа*. 2012. № 5. С. 38–40.

65. Титаренко О. Ю. Мовні засоби вираження гумору (на матеріалі англійської та американської літератури 18-19 ст.ст.): автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. філол. наук: 10.02.04 «Германські мови» / Київський державний педагогічний інститут іноземних мов. Київ, 1993. 17 с.

66. Уткина А. В. Обоснование когнитивного подхода к теории комического. *Вестник Адыгейского гос. ун-та*. 2007. № 2. С. 93–107

67. Фрейд З. Остроумие и его отношение к бессознательному. Москва: Азбука, 2006. 288 с.

68. Харитончик З. А. Лексикология английского языка. Минск: Выш. шк., 1992. 229 с.

69. Харченко О. В. Відеовербальний дискурс комічного у комунікативному просторі США. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2010. № 29. С. 335–343.
70. Химик В. В. Анекдот как уникальное явление русской речевой культуры. *Анекдот как феномен культуры: Материалы круглого стола 16 ноября 2002 г.* Санкт-Петербург. Санкт-Петербург: Санкт-Петербургское философское общество, 2002. С. 17–31.
71. Циркунова І. В. Відтворення іронії в перекладі з іспанської на української (на матеріалі творів іспаномовної літератури). *Мовні і концептуальні картини світу*. 2012. № 42. Ч. 2. С. 385–391.
72. Шаховский В. И. К проблеме трансляции коннотативных компонентов переводимой единицы содержания текста оригинала. *Тетради переводчика*. 1980. № 17. С. 25–36.
73. Шейгал Е. И. Семиотика политического дискурса: монография. Волгоград: Перемена, 2000. 367 с.
74. Шукало І. М. Специфіка перекладу комічного у кінодискурсі. *Філологічні науки*. 2013. Кн. 3. С. 171–173.
75. Шумейко О. А. Оцінна лексика як засіб творення комічного в сучасній українській поезії. *Вісник Дніпропетровського ун-ту. Серія «Мовознавство»*. 2009. № 11. Вип. 15, Т. 2. С. 166–172.
76. Шумилин Е. А. Способы передачи иронии в переводе (на примере сериала «Доктор Хаус»). URL: http://lomonosov-msu.ru/archive/Lomonosov_2012/1775/44700_33f9.pdf (дата звернення: 01.01.2020).
77. Якаменко Н. В. Игра слов в английском языке. Киев : [б.и.], 1984. 48 с.
78. Ярова Л. Виразні засоби та стилістичні прийоми синтаксису в текстах міжнародних документів. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. 2015. № 138. С. 159–163.

79. Antonovici L. A Theory of Humour. *Discourse as a Form of Multiculturalism in Literature and Communication. Section: Psychology and Education Sciences*. Tîrgu Mureş: Arhipelag XXI Press, 2015. P. 417–430.
80. Attardo S. Linguistic Theories of Humor. Berlin – New York: Mouton de Gruyter, 1994. 426 p.
81. Attardo S. Translation and Humour: An Approach Based on the General Theory of Verbal Humour (GTVH). *Translating Humour*. Ed. by J. Vandaele. Manchester: St. Jerome Publishing, 2002. P. 173–192.
82. Diot R. Humor for Intellectuals: Can It Be Exported and Translated? The Case of Gary Rudeau's In Search of Reagan's Brain. *Meta*. 1989. Vol. 34 (1). P. 84–87.
83. Foot H., McCreddie M. Humour and laughter. *The handbook of communication skills*. Ed. by O. Hargie. New York: Routledge, 2006. P. 293–322.
84. Genova D. Studying Humor Seriously. London: Faber Publishers, 2011. 348 p.
85. Glebatis Perks L. The Ancient Roots of Humor Theory. *Humor*. 2012. Vol. 25-2. P. 119–132.
86. Glebatis Perks L. The Ancient Roots of Humor Theory. *Humor*. 2012. Vol. 25-2. P. 119–132.
87. Jakobson B. Selected Writings, vol. V. The Hague. Paris – New York, 1979. 358 p.
88. Kao J. T., Levy R., Goodman N. D. The Funny Thing about Incongruity: A Computational Model of Humor in Puns. URL: <http://idiom.ucsd.edu/~rlevy/papers/kao-levy-goodman-2013-cogsci.pdf> (дата звернення 14.01.2020).
89. Knox N. The word irony and its context, 1500-1755. Durham: Duke University Press, 1961. 258 p.
90. Koestler A. The Act of Creation. London: Hutchinson, 1964. 751 p.
91. Latta R. L. The Basic Humor Process: A Cognitive-Shift Theory and the Case against Incongruity. Berlin: Walter de Gruyter, 1999. 272 p.

92. Martin R. A. *The Psychology of Humor: an integrative approach*. Burlington: Elsevier Academic Press, 2007. 464 p.
93. Morreall J. *Comic Relief: A Comprehensive Philosophy of Humor (New Directions in Aesthetics)*. Wiley: Kindle Edition, 2011. 187 p.
94. Morreall J. *Comic Relief*. Malden: Wiley-Blackwell, 2009. 187 p.
95. Nida E. Principle of Correspondence. *The Translation Studies Reader*. Ed. by L. Venuti. New York: Routledge, 2004. P. 153–165.
96. Norrick N. R. Issues in conversational joking. *Journal of Pragmatics*. 2003. Vol. 35. P. 1333–1359.
97. Olsson H., Backe H., Sorensen S., Kock, M. The essence of humour and its effects and functions: a qualitative study. *Journal of Nursing Management*. 2002. Vol. 10(1). P. 21–26.
98. Oring E. *Engaging Humor*. Miami: Urbana, 2003. 220 p.
99. Popa D. Language and Culture in Joke Translation. *Annals of Philology*. 2004. Is. XV. P. 153–159.
100. Raskin V. *Semantic Mechanisms of Humor*. Dordrecht: Reidel, 1985. 284 p.
101. Schaeffer N. *The Art of Laughter*. New York: Columbia University Press, 1981. 166 p.
102. Schmidt H. E., Williams D. I. The evolution of theories of humour. *Journal of Behavioural Science*. 1971. Vol. 1(3). P. 95–106.
103. Schwarz J. *Linguistic Aspects of Verbal Humor in Stand-up Comedy*. Saarlandes: der Universität des Saarlandes, 2010. 452 p.
104. Shifman L., Lemish D. *Blondejokes.com: The New Generation*. *Social Science and Modern Society*. 2010. Vol. 47. P. 19–22.
105. Straus I. J. *Incongruity Theory and the Explanatory Limits of Reason*. Vermont: University of Vermont, 2014. 66 p.
106. Suls J. Cognitive Processes in Humor Appreciation. *Handbook of Humor Research*. Ed. by P. McGhee, J. Goldstein. New York: Springer-Verlag, 1983. P. 39–58.

107. Tisljar R., Bereczkei T. An Evolutionary Interpretation of Humor and Laughter. *Journal of Cultural and Evolutionary Psychology*. 2005. Vol. 3. P. 301–309.
108. Vandaele J. Introduction: (Re-)Constructing Humour: Meanings and Means. *Translating Humour* / ed. by J. Vandaele. Manchester: St. Jerome Publishing, 2002. P. 149–170.
109. Warren C., McGraw A. P. Differentiating What Is Humorous From What Is Not. *Journal of Personality and Social Psychology*. 2015. Vol. 10. P. 1–24.
110. Wicker F. W., Thorelli I. M., Barron W. L., Ponder M. R. Relationships among affective and cognitive factors in humor. *Journal of Research in Personality*. 1981. Vol. 15(3). P. 359–370.
111. Wilson C. P. Jokes. Form, content, use and function. London: Academic Press, 1979. 255 p.
112. Zillmann D. Disparagement Humor. *Handbook of Humor Research*. McGhee P. E., Goldstein J. H. (Eds.). New York: Springer, 1983. P. 85–107.
113. Zweyer K., Velker B., Ruch W. Do cheerfulness, exhilaration, and humor production moderate pain toleration? A facts study. *Humor*. 2004. Vol. 17 (1/2). P. 85–119.

СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

GLT – Abrams M. H. A glossary of literary terms. 7th ed. Boston: Heinle & Heinle, 1999. 668 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

JB – Jokes about Blondes. *JokeFactory*. URL: <http://www.laughfactory.com/jokes/blonde-jokes> (дата звернення: 10.01.2020).

ДОДАТОК

Англійськомовні анекдоти та їх переклади українською мовою

	Анекдот англійською мовою	Український переклад
1.	<p><i>A blonde, a redhead, and a brunette were all lost in the desert. They found a lamp and rubbed it. A genie popped out and granted them each one wish. The redhead wished to be back home. Poof! She was back home. The brunette wished to be at home with her family. Poof! She was back home with her family. The blonde said, “<u>Awww, I wish my friends were here</u>” (JB: URL).</i></p>	<p>Блондинка, брюнетка і руда загубилися в пустелі. Вони знайшли чарівну лампу і потерли її. З’явився джин і сказав, що кожна з них може загадати одне бажання. Руда побажала повернутися додому. Пф! Вона повернулася додому. Брюнетка побажала опинитися вдома зі своєю родиною. Пф! Вона повернулася додому до родини. Блондинка сказала: «<u>Еххх, якби ж мої подруги зараз були тут</u>» (переклад наш – Ю. М.).</p>
2.	<p><i>A blonde goes into a nearby store and asks a clerk if she can buy the TV in the corner. The clerk looks at her and says that he doesn't serve blondes, so she goes back home and dyes her hair black. The next day she returns to the store and asks the same thing, and again, the clerk said he doesn't serve blondes. Frustrated, the blonde goes home and dyes her hair yet again, to a shade of red. Sure that a clerk would sell</i></p>	<p>Блондинка заходить в найближчий магазин і каже продавцеві, що вона хоче купити ось той телевізор в кутку. Продавець дивиться на неї і каже, що він не обслуговує блондинок, тому вона повертається додому і фарбує волосся в чорний колір. На наступний день вона повертається в магазин і просить те ж саме, і знову, продавець каже, що він не обслуговує блондинок. Розчарована, блондинка повертається додому і фарбує</p>

	<p><i>her the TV this time, she returns and asks a different clerk this time. To her astonishment, this clerk also says that she doesn't serve blondes. The blonde asks the clerk, "How in the world do you know I am a blonde?" The clerk looks at her disgustedly and says, "<u>That's not a TV – it's a microwave!</u>" (JB: URL).</i></p>	<p>волосся ще раз, уже в відтінок червоного. Впевнена, що цього разу продавець продасть їй телевізор, вона повертається і просить цього разу вже іншого продавця. На її подив, і цей продавець також говорить, що він не обслуговує блондинок. Вона його питає: «Звідки ти знаєш, що я блондинка?» Продавець дивиться на неї з огидою і каже: «<u>Це не телевізор, це мікрохвильова піч!</u>»</p>
3.	<p><i>A blonde and a brunette are skydiving. The brunette jumps out the plane and pulls the cord – nothing happens. She pulls the emergency cord and still nothing. The blonde finally jumps out of the plane and yells "<u>Oh! So you wanna race, huh?</u>" (JB: URL)</i></p>	<p>Блондинка і брюнетка стрибають з парашутом. Брюнетка стрибає з літака і тягне шнур – нічого не відбувається. Вона смикає за шнур запасного парашута, і все одно нічого не відбувається. Блондинка нарешті вискакує з літака і кричить: «<u>О! Так ти хочеш – хто швидше долетить, так?</u>»</p>
4.	<p><i>Two blondes fell down a hole. One said, "It's dark in here isn't it?" The other replied, "<u>I don't know; I can't see</u>" (JB: URL).</i></p>	<p>Дві блондинки впали в яму. Одна каже: «Тут темно, чи не так?» Інша відповідає: «<u>Не знаю – я нічого не бачу</u>».</p>
5.	<p><i>A robber comes into the store & steals a TV. A blonde runs after him and says, "<u>Wait, you forgot the remote!</u>" (JB: URL)</i></p>	<p>Грабіжник заходить в магазин і викрадає телевізор. Блондинка біжить за ним і каже: «<u>Зачекайте, ви забули пульт!</u>»</p>

6.	<p><i>Two blondes were driving along a road by a wheat field when they saw a blonde in the middle of the field rowing a row boat. The driver blonde turned to her friend and said “You know – it's blondes like that that give us a bad name!” To this, the other blonde replies “<u>I know it, and if I knew how to swim, I'd go out there and drown her</u>” (JB: URL).</i></p>	<p>Дві блондинки їхали по дорозі повз пшеничного поля, коли побачили посеред цього поля блондинку, яка гребла на човні. Блондинка, яка була за кермом, повернулася до своєї подруги і сказала: «Знаєш – ось через таких блондинок про нас погано думають!» На що, інша блондинка відповідає: «<u>Я знаю це, і якщо б я вміла плавати, я б пішла туди і втопила її</u>».</p>
7.	<p><i>A guy was driving in a car with a blonde. He told her to stick her head out the window and see <u>if the blinker worked</u>. She stuck her head out and said, “<u>Yes, No, Yes, No, Yes...</u>” (JB: URL).</i></p>	<p>Хлопець їхав у машині з блондинкою. Він попросив її висунути голову у вікно і подивитися, <u>чи працює мигалка</u>. Вона висунула голову і каже: «<u>Так, ні, так, ні, так...</u>»</p>
8.	<p><i>Q: Why couldn't the blonde add 10 + 5 on a calculator? A: She couldn't find <u>the “10” button</u> (JB: URL).</i></p>	<p>Питання: Чому блондинка не могла додати на калькуляторі 10 + 5? Відповідь: Вона не змогла знайти <u>кнопку «10»</u>.</p>
9.	<p><i>A science teacher tells his class, “Oxygen is a must for breathing and life. <u>It was discovered in 1773.</u>” A blonde student responds, “<u>Thank God I was born after 1773! Otherwise I would have died without it</u>” (JB: URL).</i></p>	<p>Вчитель розповідає класу: «Кисень необхідний для дихання та життя. <u>Його відкрили у 1773 році</u>». Студентка-блондинка схопилася: «<u>Хвала Богу, я народилася після 1773 року! Інакше я б без нього померла!</u>»</p>
10.	<p><i>Did you hear about the blonde</i></p>	<p>Знаєте, яка в блондинки радість?</p>

	<i>that got excited? She finished a jigsaw puzzle in six months, when the box said, “<u>two to four years</u>” (JB: URL).</i>	Зібрати пазл за півроку, хоча на коробці написано « <u>від двох до чотирьох років</u> ».
11.	<i>A robber comes into the store and steals a TV. A blonde runs after him and says, “<u>Wait, you forgot the remote!</u>” (JB: URL)</i>	Грабіжник прийшов до магазину та викрав телевізор. Блондинка біжить за ним і кричить: « <u>Зачекайте, ви забули пульт!</u> »
12.	<i>A guy was driving in a car with a blonde. He told her to stick her head out the window and see <u>if the blinker worked</u>. She stuck her head out and said, “<u>Yes, No, Yes, No, Yes...</u>” (JB: URL)</i>	Хлопець їхав у машині з блондинкою. Він попросив її висунути голову у вікно і подивитися, <u>чи працює поворотник</u> . Вона висунула голову і почала: « <u>Так, ні, так, ні, так...</u> »
13.	<i>There are 11 people hanging onto a rope that comes down from an airplane. 10 of them are blonde, and one is a brunette. They all decide that one person should get off because if they don't, the rope will break and everyone will die. No one can decide who should go, so finally the brunette delivers a very touching speech, ending with the words, “<u>I'll get off.</u>” The blondes, all moved by the <u>brunette's speech, start clapping. Problem solved</u> (JB: URL).</i>	На мотузці, яка спускається з літака, висить 11 людей. 10 з них – блондинки, а одна – брюнетка. Всі вони вирішують, що одна людина повинна стрибати, бо якщо цього не зробити, мотузка порветься, і всі помруть. Вони не можуть вирішити, хто повинен стрибати, тому нарешті брюнетка виголошує дуже зворушливу промову, закінчуючи словами: « <u>Стрибатиму я</u> ». <u>Блондинки, всі зворушені промовою брюнетки, починають рукоплескати. Проблема вирішена.</u>
14.	<i>A husband and wife were driving</i>	Чоловік і дружина їхали через

	<p><i>through Louisiana. As they approached Natchitoches, they started arguing about the pronunciation of the town. They argued back and forth, then they stopped for lunch. At the counter, the husband asked the blonde waitress, "Before we order, could you please settle an argument for us? <u>Would you please pronounce where we are very slowly?</u>" She leaned over the counter and said, "Burr-gerrr Kiiing" (JB: URL).</i></p>	<p>Луїзіану. Дібравшись до Натчітоха, вони почали сперечатися про те, як правильно вимовляти назву містечка. Вони довго сперечалися, потім зупинилися на обід. Чоловік за прилавком запитав офіціантку-блондинку: «Перш ніж ми замовимо, чи не могли б Ви вирішити нашу суперечку? <u>Можете сказати назву місця, де ми знаходимося, дуже повільно?</u>» Вона схилилася над прилавком і сказала: «<u>Бурр-геррр Кіінг</u>».</p>
15.	<p><i>What did the blonde say when she saw <u>the Cheerios box</u>? "Omg, donut seeds!" (JB: URL)</i></p>	<p>Що сказала блондинка, коли побачила <u>коробку вівсяних кілочок</u>? «<u>Погляньте-но, насіння пончиків!</u>»</p>
16.	<p><i>A police officer stops a blonde for speeding and asks if he could see her license. She replied in a huff, "<u>I wish you guys could get your act together. Just yesterday you take away my license and then today you expect me to show it to you</u>" (JB: URL).</i></p>	<p>Поліцейський зупиняє блондинку за перевищення швидкості і просить показати її водійське посвідчення. Вона відповідає невдоволено: «<u>Вам, хлопці, краще б працювати більш скоординовано. Учора ваші хлопці забрали моє посвідчення, а сьогодні ви просите його показати</u>».</p>
17.	<p><i>A blonde really got tired of all blonde jokes and decided to hang herself in the bathroom. As she locked the door, she yelled at her husband, "I'm hanging myself</i></p>	<p>Блондинка втомилася від усіх тих анекдотів про блондинок і вирішила повіситися у ванній кімнаті. Коли вона зачинила двері, вона крикнула своєму чоловікові: «Я повішуся, бо</p>

	<p><i>because I'm tired of jokes about us blondes being stupid!" Her husband broke into the bathroom and saw his wife with a rope tied on her toe. The husband said, "I thought you were hanging yourself." She said, "Yes, I am!" The husband replied, "<u>Usually when people hang themselves, they tie the rope around their neck, so why is yours tied on your toe?</u>" She said, "I tried that, but I <u>couldn't breathe</u>" (JB: URL).</i></p>	<p>я втомився від жартів про те, що блондинки дурні!» Її чоловік вривається у ванну кімнату і бачить дружину з мотузкою, зав'язаною на пальці ноги. Чоловік каже: «Я думав, ти повісилася». Вона відповідає: «Саме так!» Чоловік додає: «<u>Зазвичай, коли люди вішаються, вони зав'язують мотузку на шиї, так чому ти зав'язала її на пальці?</u>» Вона відповіла: "<u>Я спробувала, але так я не змогла дихати</u>».</p>
18.	<p><i>A blonde goes to the doctor's and find out she is <u>pregnant with twins</u>. She starts crying and the doctor asks her what's wrong. She replies, "<u>I know who the dad is for one of them but I don't know who the dad is for the other one!</u>" (JB: URL)</i></p>	<p>Блондинка прийшла до лікаря і дізналася, що <u>вагітна близнюками</u>. Вона починає плакати, і лікар запитує її, що не так. Вона відповідає: «<u>Я знаю, хто батько одного з них, але не знаю, хто батько іншого!</u>»</p>
19.	<p><i>An old man is sitting on a park bench crying his eyes out. A young jogger comes by and asks him what is the matter. The old man says, "I'm a multimillionare, I have a great big house, the fastest car in the world and I just married a beautiful blonde</i></p>	<p>Старий сидить на лавці в парку і плаче ридма. Повз пробігає молодий бігун і питає, що сталося. Старий говорить: «Я мультимільйонер, у мене великий будинок, найшвидша машина в світі, і я тільки що одружився з гарною блондинкою-секс-бомбою,</p>

	<p><i>bombshell who satisfies me every night in bed whether I like it or not (sob)”. The young jogger says, “<u>Man, you have everything I have ever dreamed for in my life. What could be so wrong in your life that you are sitting here in the park crying?</u>” The old man says, “<u>I can't remember where I live</u>” (JB: URL).</i></p>	<p>яка задовольняє мене в ліжку щоночі, подобається мені це чи ні (схлип)». Молодий бігун каже: «<u>Чувак, у тебе є все, про що я мрію в своєму житті. Що може бути такого поганого в твоєму житті, що ти сидиш тут, в парку і плачеш?</u>» Старий говорить: «<u>Я не пам'ятаю, де я живу</u>».</p>
20.	<p><i>A blonde goes into a nearby store and asks a clerk if she can buy the TV in the corner. The clerk looks at her and says that he doesn't serve blondes, so she goes back home and dyes her hair black. The next day she returns to the store and asks the same thing, and again, the clerk said he doesn't serve blondes. Frustrated, the blonde goes home and dyes her hair yet again, to a shade of red. Sure that a clerk would sell her the TV this time, she returns and asks a different clerk this time. To her astonishment, this clerk also says that she doesn't serve blondes. The blonde asks the clerk, “How in the world do</i></p>	<p>Блондинка заходить в найближчий магазин і каже продавцеві, що вона хоче купити ось той телевізор в кутку. Продавець дивиться на неї і каже, що він не обслуговує блондинок, тому вона повертається додому і фарбує волосся в чорний колір. Наступного дня вона повертається в магазин і просить те ж саме, і знову, продавець каже, що він не обслуговує блондинок. Розчарована, блондинка повертається додому і фарбує волосся ще раз, уже в рудий. Впевнена, що цього разу продавець продасть їй телевізор, вона повертається і просить цього разу вже іншого продавця. На її подив, і цей продавець також говорить, що</p>

	<p><i>you know I am a blonde?” The clerk looks at her disgustedly and says, “<u>That's not a TV – it's a microwave!</u>” (JB: URL)</i></p>	<p>він не обслуговує блондинок. Вона його питає: «Звідки ти знаєш, що я блондинка?» Продавець дивиться на неї з огидою і каже: «<u>Це не телевізор, це мікрохвильовка!</u>»</p>
21.	<p><i>A blonde and a brunette are skydiving. The brunette jumps out the plane and pulls the cord – nothing happens. She pulls the emergency cord and still nothing. The blonde finally jumps out of the plane and yells “<u>Oh! So you wanna race, huh?</u>” (JB: URL)</i></p>	<p>Блондинка і брюнетка стрибають з парашутом. Брюнетка стрибає з літака і тягне шнур – нічого не відбувається. Вона смикає за шнур запасного парашута, і все одно нічого не відбувається. Блондинка нарешті вискакує з літака і кричить: «<u>О! Так ти хочеш – хто швидше долетить, так?</u>»</p>
22.	<p><i>One day, while a blonde was out driving her car, she ran into a truck. The truck's driver made her pull over into a parking lot and get out of the car. He took a piece of chalk and drew a circle on the pavement. He told her to stand in the middle and not leave the circle. Furious, he went over to her car and slashed the tires. The blonde started laughing. This made the man angrier so he smashed her windshield. This time the blonde laughed even harder. Livid, the man broke all</i></p>	<p>Одного разу, коли блондинка була за кермом своєї машини, вона врізалася у вантажівку. Водій вантажівки змусив її заїхати на стоянку і вийти з машини. Він взяв шматок крейди і намалював коло на асфальті. Він сказав їй стояти всередині його і не залишати коло. У люті він підійшов до її машини і порізав шини. Блондинка почала сміятися. Це ще сильніше розізлило його, тому він розбив їй лобове скло. На цей раз блондинка засміялася ще сильніше. Ставши багряним від злості, чоловік розбив</p>

	<p><i>her windows and keyed her car. The blonde is now laughing hysterically, so the truck driver asks her what's so funny. The blonde giggles and replies, “<u>When you weren't looking, I stepped out of the circle three times!</u>” (JB: URL)</i></p>	<p>їй всі вікна і зламав ключ від машини. Блондинка почала взагалі істерично сміятися, тому водій вантажівки запитує її, що тут смішного? Блондинка хихикає і відповідає: «<u>Поки ти не дивився, я тричі виходила з кола!</u>»</p>
23.	<p><i>Two blondes were driving along a road by a wheat field when they saw <u>a blonde in the middle of the field rowing a row boat.</u> The driver blonde turned to her friend and said “<u>You know – it's blondes like that that give us a bad name!</u>” To this, the other blonde replies “<u>I know it, and if I knew how to swim, I'd go out there and drown her</u>” (JB: URL).</i></p>	<p>Дві блондинки їхали по дорозі повз пшеничного поля, коли побачили <u>посеред цього поля блондинку, яка гребла на човні.</u> Блондинка, яка була за кермом, повернулася до своєї подруги і сказала: «<u>Знаєш – ось через таких блондинок про нас погано думають!</u>» На що, інша блондинка відповідає: «<u>Знаю, і якщо б я вміла плавати, я б поплила туди і втопила її.</u>»</p>
24.	<p><i>Three business men were sitting in a bar, drinking and discussing how stupid their wives were. The first says, “I tell you, my wife is so stupid. Last week she went to the supermarket and bought £300 worth of meat because it was on sale, and we don't even have a fridge big enough to keep it in!” The second agrees that she</i></p>	<p>Три бізнесмена сидять в барі, п'ють і обговорюють, як дурні їхні дружини. Перший говорить: «Кажу вам, моя дружина найдурніша. Минулого тижня вона пішла в супермаркет і купила м'яса на 300 фунтів, тому що воно було в розпродажу, а у нас навіть немає достатньо великого холодильника, щоб його зберігати!» Другий</p>

	<p><i>sounds pretty thick, but says his wife is thicker. “Just last week, she went out and spent £17,000 on a new car,” he laments, “and she doesn't even know how to drive!” The third, a blond male, nods sagely and agrees that these two women sound like they both walked through the stupid forest and got hit by every branch. However, he still thinks his wife is dumber. “I have to laugh when I think about it,” he chuckles. “Last week my wife left on a vacation to Greece. <u>I watched her packing her bags and she must have taken at least five boxes of condoms with her. She doesn't even have a penis!</u>” (JB: URL)</i></p>	<p>погоджується, що це звучить досить безглуздо, але каже, що його дружина дурніша. «Тільки минулого тижня, вона пішла і витратила 17 тисяч фунтів на новий автомобіль, – нарікає він, – а вона навіть не вміє водити!» Третій, блондин, розумно киває і погоджується, що ці дві жінки ведуть себе так, ніби вони обидві йдуть по лісу дурнів і наступають на кожен гілку. Тим не менш, він все ще думає, що його дружина дурніша. «Я не можу не сміятися, коли згадую про це, – посміхається він. – Минулого тижня моя дружина поїхала у відпустку до Греції. <u>Я дивився, як вона пакує свої валізи. Вона, мабуть, взяла з собою, якнайменш п'ять коробок презервативів. А у неї навіть пенісу немає!</u>»</p>
25.	<p><i>A blonde girl's husband buys her a mobile phone. She takes it out and he decides to test it out. He phones her and she answers it. “It's very good,” she says, “<u>but how did you know I was at the hairdressers?</u>” (JB: URL)</i></p>	<p>Чоловік блондинки купує їй мобільний телефон. Вона бере його, і чоловік вирішує його перевірити. Він телефонує, і дівчина відповідає. «Це дуже добре, – каже вона, – <u>але як ти дізнався, що я пішла до перукарні?</u>»</p>

26.	<i>Three blondes <u>walk into a building</u>. You'd think <u>one of them would've seen it...</u> (JB: URL)</i>	Три блондинки <u>влітають у двері будівлі</u> . А <u>хоч одна з них могла б їх помітити...</u>
27.	<i>Why did the blonde put her <u>iPad in a blender</u>? <u>Because she wanted to make apple juice</u> (JB: URL).</i>	Чому блондинка запхала свій <u>iPad у блендер</u> ? Бо вона хотіла зробити <u>яблучний сік</u> .
28.	<i>A brunette and blonde are walking in the park when the brunette says, "Aw, look at the <u>dead birdie</u>." The blonde <u>looks up and says, "Where?"</u> (JB: URL)</i>	Брюнетка і блондинка гуляють по парку, аж ось брюнетка каже: «Ах, дивися, там <u>мертва пташка</u> ». Блондинка <u>задирає голову і питає: «Де?»</u>
29.	<i>How do you confuse a blonde? <u>Put her in a circle and tell her to go to the corner</u> (JB: URL).</i>	Як заплутати блондинку? <u>Поставте її в коло і скажіть стати у кут</u> .
30.	<i>A blonde, a brunette, and a redhead are running from the police. They run into an old barn and hide in potato sacks. The officer chasing them walks into the barn looking for them. He kicks the first sack with the redhead inside and the redhead says, "<u>Woof woof!</u>" The cop thinks it's a dog, so he walks to the next one. He kicks the second bag with the brunette, and she says, "<u>Meow meow!</u>" The cop believes it's a cat and moves on. He kicks the third bag with the</i>	Блондинка, брюнетка та руда тікають від поліції. Вони забігають у старий сарай і ховаються в мішки з картоплею. Поліцейський, що їх переслідує, заходить у сарай, шукаючи їх. Він б'є перший мішок з рудою, руда каже: « <u>Гав-гав!</u> » Поліцейський думає, що це собака, тому переходить до наступного. Він б'є другий мішок з брюнеткою, і та каже: « <u>Няв-няв!</u> » Поліцейський думає, що це кішка, і рухається далі. Він б'є з третій мішок з блондинкою, і блондинка кричить: « <u>Картопля-картопля!</u> »

	<i>blonde, and the blonde yells, “Potato potato!” (JB: URL)</i>	
31.	<i>How did the blonde try to kill the bird?? She threw it off a cliff (JB: URL).</i>	Як блондинка <u>намагалася вбити пташку?</u> Вона скинула її зі скелі.
32.	<i>So I asked a blonde, “Which is closer, Florida or the Sun?” She said, “The Sun, because I can look up and see it” (JB: URL).</i>	Я запитав білявку: « <u>Що ближче, Флорида чи Сонце?</u> » Вона сказала: « <u>Сонце, тому що я можу підняти голову і побачити його.</u> »
33.	<i>Brunette: “Where were you born?” Blonde: “The United States.” Brunette: “Which part?” Blonde: “My whole body” (JB: URL).</i>	Брюнетка: «Де ти народилася?» Блондинка: «Сполучені Штати». Брюнетка: « <u>Яка частина?</u> » Блондинка: « <u>Я там вся народилася.</u> »
34.	<i>How did the blonde die drinking milk? The cow fell on her (JB: URL).</i>	Як померла <u>блондинка, яка пила молоко?</u> На неї впала корова.
35.	<i>Q: Why are blonde jokes so short? A: So brunettes can remember them (JB: URL).</i>	Питання: Чому <u>анекдоти про блондинок так короткі?</u> Відповідь: <u>Щоб брюнетки могли їх запам’ятати.</u>
36.	<i>A blonde, a fat brunette, and a skinny redhead find a magic mirror. If you lie to the mirror you die. The redhead says, “I look fat,” and dies. The brunette says, “I look skinny,” and dies. The blonde says, “I think...” and dies (JB: URL).</i>	Блондинка, товста брюнетка та худа руда знайшли чарівне дзеркало. <u>Якщо дзеркалу збрехати, ти помреш.</u> Руда каже: «Я виглядаю товстою», і помирає. Брюнетка каже: «Я виглядаю худюю» і помирає. <u>Блондинка каже: «Я думаю...» і помирає.</u>

37.	<p><i>“May I take your order?” the blonde waitress asked. “Yes, <u>how do you prepare your chickens?</u>” “Nothing special sir,” she replied, “<u>we just tell them straight out that they’re going to die</u>” (JB: URL).</i></p>	<p>«Я можу прийняти ваше замовлення?» – запитала білява офіціантка. «Так, <u>але спочатку скажіть, як ви готуєте курчат?</u>» «Нічого особливого сер, – відповіла вона, – <u>ми їм прямо кажемо, що вони помруть</u>».</p>
38.	<p><i>A blonde's neighbor's house was on fire so she called 911. The blonde told the operator, “My neighbor's house is on fire!” The operator asked, “Where are you?” The blonde answered, “At my house.” The operator replied, “<u>No, I'm asking how do we get there?</u>” The blonde said, “<u>In a firetruck, duh!</u>” (JB: URL)</i></p>	<p>Будинок сусіда загорівся, тому блондинка телефонує пожежниками. Блондинка каже оператору: «Будинок мого сусіда горить!» Оператор запитав: «Де Ви знаходитесь?» Блондинка відповіла: «У себе вдома». Оператор каже: «<u>Ні, я питаю, як туди доїхати?</u>» Блондинка пхикнула: «<u>У пожежній машині, звичайно!</u>»</p>
39.	<p><i>What did the blonde say when she found out she was <u>pregnant?</u> I wonder if it's mine (JB: URL).</i></p>	<p>Що сказала блондинка, дізнавшись, що <u>вагітна?</u> «<u>А він від мене?</u>»</p>
40.	<p><i>What do you call <u>a blonde with a brain?</u> A golden retriever (JB: URL).</i></p>	<p>Як назвати блондинку <u>з мозком?</u> <u>Золотистий ретривер.</u></p>
41.	<p><i>A blonde, redhead, and a brunette were thinking about what they would do if they went to space. The redhead said, “I would adopt a martian.” The brunette said, “I would give Pluto some steroids.”</i></p>	<p>Блондинка, руда і брюнетка міркували про те, що б вони зробили, якби змогли вийти в космос. Руда сказала: «Я б усиновила марсіанина». Брюнетка сказала: «Я б дала Плутому»</p>

	<p><i>The Blonde said, “<u>I would go to the sun.</u>” The redhead replied, “<u>But you would burn up and die.</u>” The blonde responded, “<u>Not if I went at night</u>” (JB: URL)</i></p>	<p>стероїди». Блондинка сказала: «<u>Я б полетіла на сонце</u>». Руда одказала: «<u>Але ти згориш і помреш</u>». Блондинка відповіла: «<u>Ні, якщо я полечу вночі</u>».</p>
42.	<p><i>Why did the blonde like <u>lightening</u>? She thought someone was taking a picture of her</i> (JB: URL).</p>	<p>Чому блондинка любить блискавки? Вона думає, що хтось її фотографує.</p>
43.	<p><i>How do you get <u>a one handed blonde down from a tree</u>? Wave <u>at her</u></i> (JB: URL).</p>	<p>Як <u>спустити з дерева одноруку блондинку</u>? Помахайте їй.</p>
44.	<p><i>A blonde, a brunette, and a redhead all work at the same office for a female boss who always goes home early. “Hey girls,” says the brunette, “Let’s go home early tomorrow. She’ll never know.” The next day, they all leave right after the boss does. The brunette gets some extra gardening done, the redhead goes to a bar, and <u>the blonde goes home to find her husband having sex with the female boss!</u> She quietly sneaks out of the house and returns at her normal time. “That was fun,” says the brunette. “We should do it again</i></p>	<p>Блондинка, брюнетка і руда працюють у одному офісі і мають керівника-жінку, яка завжди йде додому раніше. «Гей, дівчата, – каже брюнетка, – а ходімо сьогодні додому раніше. Вона все одно не дізнається». Наступного дня всі вони йдуть додому відразу після того, як це зробила їх керівник. Брюнетка викликає садівника, руда йде в бар, а <u>блондинка їде додому, де бачить, як її чоловік займається сексом з її керівником!</u> Вона тихо прокрадається назовні і повертається в звичайний час. «Це було весело, – каже брюнетка. – Треба повторити». «Ні в якому</p>

	<i>sometime.” “No way,” says the blonde. “<u>I almost got caught!</u>” (JB: URL)</i>	разі, – каже блондинка. – <u>Я ледь не попалася</u> ».
45.	<i>Three blondes girls were walking in the woods and came upon <u>tracks</u>. The first one said, “Look, it's deer tracks.” The second one said, “No, it's wolf tracks” and <u>before the third one could answer, they got hit by a train</u> (JB: URL).</i>	Три дівчини-блондинки гуляли лісом і потрапили на сліди. Перша сказала: «Дивіться, це сліди оленів». Друга сказала: «Ні, це вовчі сліди». І, <u>перш ніж третя встигла відповісти, їх збив поїзд</u> .
46.	<i>How come it takes <u>so long</u> to build a blonde snowman? Because <u>you have to hollow out the head</u> (JB: URL).</i>	Чому сніговика-блондинку потрібно ліпити <u>так довго</u> ? Тому що <u>потрібно виколупати дірку в голові</u> .
47.	<i>This blonde calls me and says, “<u>What's your phone number? I can't find it!</u>” (JB: URL)</i>	Блондинка телефонує мені і каже: « <u>Який у тебе номер телефону? Я не можу його знайти!</u> »
48.	<i>A man walks by a blonde, who is holding a pig. The man asks, “<u>Where did you get her?</u>” The pig answered, “<u>I won her at the fair</u>” (JB: URL).</i>	Чоловік проходив повз білявки, яка тримала свиню. Чоловік запитує: « <u>Де ти її взяла?</u> » Свиня відповіла: « <u>Я виграла її на ярмарку</u> ».
49.	<i>There's a blond and a brunette in a car. The brunette is driving while the blonde is in the passenger seat. They're going down a steep hill when the <u>brunette realizes that the brakes</u></i>	У машині їхали білявка та брюнетка. Брюнетка за кермом, блондинка сидить на пасажирському сидінні. Вони спускаються крутим пагорбом, і ось брюнетка розуміє, що <u>гальма не</u>

	<i>don't work. The brunette tells the blonde that the brakes don't work and they will drive off the side of the cliff because they failed to stop. The blonde then replies, "Don't worry! There's a stop sign ahead" (JB: URL).</i>	<u>працюють</u> . Брюнетка каже блондинці, що гальма не працюють, і вони впадуть із скелі, оскільки вони не зможуть зупинитися. Блондинка ж відповідає: « <u>Не хвилюйся! Попереду знак зупинки</u> ».
50.	<i>Q: How do you keep a blonde busy for 2 days? A: Give her a piece of paper that has "Please turn over" written on both sides (JB: URL).</i>	Питання: Як зайняти блондинку на 2 дні? Відповідь: Дайте їй <u>аркуш паперу, на якому написано «Перегорни мене»</u> .
51.	<i>A blonde walks into a shoe store and tries on a pair of shoes. "How do they feel?" asks the salesclerk. "Well, they feel a bit tight," replies the blonde. The assistant promptly bends down and has a look at the shoes and the blonde's feet. "Try pulling the tongue out," offers the clerk. "Nath, theyth sthill feelth a bith tighth," the blonde replies (JB: URL).</i>	Блондинка заходить у магазин взуття і приміряє пару туфель. «Ну як?» запитує продавець. «Ну, трохи тіснуваті», – відповідає блондинка. Продавець нахиляється вниз і дивиться на взуття та ногах блондинки. « <u>Спробуйте витягнути язичок</u> », – пропонує продавець. « <u>Не, дофі тіфнувато</u> », – відповідає блондинка.
52.	<i>A blonde is wearing a pair of socks that don't match, one is red and the other is white. Her friend sees her out and says, "You know your socks don't match, right?"</i>	Блондинка носить <u>пару шкарпеток, які не підходять одна одній</u> , одна – червона, а друга – біла. Друг побачив це і каже: «Ти ж розумієш, що твої шкарпетки не підходять

	<i>You're wearing one red sock and one white sock.” The blonde responds, “<u>That's so weird! I have another pair just like it in my drawer at home</u>” (JB: URL).</i>	одна одній? На тобі одна червона шкарпетка та одна біла шкарпетка». Блондинка відповідає: « <u>Це так дивно! У мене вдома в шухляді є ще одна пара, яка виглядає так само</u> ».
53.	<i>A blonde goes to a soda machine. She puts in a dollar and gets a soda. She does this again and again. A man in line behind her asks why she is taking so long. She says, “<u>Can't you see I'm winning?</u>” (JB: URL)</i>	Блондинка підходить до автомату з газованими напоями. <u>Вона кладе долар і отримує напій</u> . І вона повторює це знову і знову. Чоловік у черзі за нею запитує, чому так довго. Вона відповідає: « <u>Хіба Ви не бачите, що я виграю?</u> »
54.	<i>A blonde is driving down the motorway, knitting. Obviously this is dangerous driving as the driver has no hands on the wheel, so before long the police are catching up with him. One police car drives up alongside the offending vehicle, and motions for him to open his window. “<u>Pull over!</u>”, the policeman shouts across. “<u>No pair of socks!</u>” (JB: URL).</i>	Блондинка їде по автостраді та в'яже. Очевидно це – небезпечне водіння, тому що водій не тримає рук на кермі, таким чином поліція намагається зупинити його. Один поліцейський автомобіль зрівнюється із машиною порушниці і просить її відкрити вікно. « <u>Зупиняй!</u> », – кричить поліцейський. « <u>Та чому розпускати? Тут все правильно!</u> »
55.	<i>Blonde 1: Don't tell anyone but <u>Bees</u> scare me. Blonde 2: Dont worry, <u>the whole alphabet</u> scares me (JB: URL).</i>	Одна блондинка: Нікому не кажи, але <u>це</u> мене трохи лякає. Інша блондинка: Не турбуйся, мене <u>весь</u> алфавіт лякає.
56.	<i>A blonde rings up an airline. She</i>	Блондинка телефонує до офісу

	<i>asks, “<u>How long are your flights from America to England?</u>” The woman on the other end of the phone says, “<u>Just a minute...</u>” The blonde says, “Thanks!” and hangs up the phone (JB: URL).</i>	авіакомпанії й питає: « <u>Як довго летіти з Америки в Англію?</u> » Жінка на іншому кінці дроту говорить: « <u>Хвилиночку...</u> » Блондинка каже «Дякую!» і вішає трубку.
57.	<i>Blonde walks into a doctor’s office and says: “Doctor, what’s the problem with me? <u>When I touch my arm, ouch! It hurts...</u> <u>When I touch my leg, ouch! it hurts...</u> <u>When I touch my head, ouch! It hurts...</u> <u>When I touch my chest, ouch! it really hurts!</u>” The Doctor replies: “<u>Your finger is broken</u>” (JB: URL).</i>	Блондинка заходить в кабінет лікаря і каже: «Лікаре, що зі мною? <u>Коли я торкаюся руки, ай! мені боляче...</u> <u>Коли я торкаюся ноги, ай! мені боляче...</u> <u>Коли я торкаюся голови, ай! мені боляче...</u> <u>Коли я торкаюся грудей, ай! мені дуже боляче!</u> » Доктор відповідає: « <u>У Вас зламаний палець</u> ».
58.	<i>A blonde calls her mom... Blonde: “Mom mom!! I’m a genius!” Mother: “Really dear? How’s that possible?” Blonde: “<u>I finished a puzzle that I’ve been working on for 1 year and on the box it said ‘for 2-5 yrs’</u>” (JB: URL).</i>	Блондинка телефонує своїй матері. Блондинка: Мамо, мамо! Я геній! Мати: Насправді, любя? І як ти це зрозуміла? Блондинка: <u>Я закінчила складати пазл, який складала рік, хоча на ньому написано «2-3 роки».</u>
59.	<i>What is the <u>difference between a blonde and a brunette?</u> Well <u>about 15 minutes!</u> (JB: URL)</i>	<u>Яка різниця між блондинкою і брюнеткою? Приблизно 15 хвилин.</u>
60.	<i>A blonde gets lost and calls for directions. The operator asks</i>	Блондинка заблукала і телефонує в довідкову службу, щоб отримати

	<p><i>which cross streets she's at. The blonde replies, "<u>I'm on the corner of Walk and Do Not Walk</u>"</i> (JB: URL).</p>	<p>допомогу. Оператор запитує, на якому перехресті вона знаходиться. Блондинка відповідає: «<u>Я на перехресті між "Перехід дозволено" і "Перехід заборонено"</u>».</p>
61.	<p><i>A couple is trying to have a baby. Finally, the blonde tells her husband, "Honey, I have great news! We're pregnant, and <u>we're having twins!</u>"</i> The husband is overjoyed and says to his wife, "Honey that's wonderful, but how do you know so soon that we're having twins?" She nods her head and says, "<u>Well, I bought the twin pack pregnancy test and they both came out positive!</u>" (JB: URL)</p>	<p>Пара намагається зачати дитину. Нарешті, блондинка каже своєму чоловікові: «Любий, у мене чудова новина! Ми вагітні, і <u>у нас будуть двійнята!</u>» Чоловік радіє і питає дружину: «Люба, це чудово, але як ти так швидко дізналася, що у нас будуть двійнята?» Вона відповідає: «<u>Ну, я купила два тести на вагітність, і вони обоє були позитивними!</u>»</p>
62.	<p><i>One day a blonde went into the library and asked the librarian, "<u>Can I have a burger and fries?</u>"</i> The librarian replied, "<u>This is the library.</u>" Then blonde whispered, "<u>Oh. Can I have a burger and fries?</u>" (JB: URL)</p>	<p>Одного разу блондинка зайшла в бібліотеку і сказала бібліотекарю: «<u>Я буду гамбургер і картоплю фрі</u>». Бібліотекар відповів: «<u>Тихіше, це ж бібліотека</u>». Тоді блондинка прошепотіла: «<u>Я буду гамбургер і картоплю фрі</u>».</p>
63.	<p><i>A blonde goes into a computer store and asks the clerk, "<u>Where do you keep the curtains for computers?</u>"</i> The clerk answers</p>	<p>Блондинка заходить до магазину комп'ютерної техніки і запитує у продавця: «<u>А де у вас шторки для комп'ютерів?</u>» Продавець</p>

	<i>with a puzzled face, “Curtains for computers? You don’t need curtains for computers.” The blonde’s eyes widen and she shakes her head as she answers, “Hello!?? <u>My computer has Windows!!</u>” (JB: URL)</i>	спантеличено відповідає: «Шторки для комп’ютерів? Комп’ютерам не потрібні штори». Очі у блондинки розширюються, і вона хитає головою, відповідаючи: «Та невже?! <u>У мене на комп’ютері є вікна!!</u> »
64.	<i>Q: How can you get a blonde to <u>laugh on Saturday</u>? A: <u>Tell her a joke on Wednesday</u> (JB: URL).</i>	Питання: Як <u>насмішити блондинку в суботу</u> ? Відповідь: <u>Розкажіть їй анекдот у середу</u> .
65.	<i>What do you call it when a blonde <u>dyes her hair brunette</u>? <u>Artificial intelligence</u> (JB: URL).</i>	Як назвати <u>блондинку, яка фарбується у брюнетку</u> ? <u>Штучний інтелект</u> .
66.	<i>A blonde, brunette, and redhead are all on a building about to jump off. They all jump at the same time. <u>Which one landed last</u>? <u>The blonde because she asked for directions</u> (JB: URL).</i>	Блондинка, брюнетка та руда зібралися на будівлі та збираються стрибнути. Всі вони стрибають одночасно. <u>Хто приземлився останнім</u> ? <u>Блондинка – тому, що вона зупинилася і просила пояснень</u> .
67.	<i>One day, a blonde went to the doctor with both sides of her face burned. The doctor asked, “What happened?” The blonde said, “<u>Well, I was ironing my husband's shirt until the phone rang. I picked it up and half my face was burnt!</u>” The doctor replied, “What about the other</i>	Одного разу блондинка пішла до лікаря з опіком обох боків обличчя. Лікар запитав: «Що сталося?» Блондинка сказала: « <u>Ну, я прасувала сорочку чоловіка, аж ось задзвонив телефон. Я відповіла, і половина обличчя обгоріла!</u> » Лікар відповів: «А що з другою половиною?» Блондинка відповіла:

	<i>half?" The blonde answered, "They called back" (JB: URL).</i>	« <u>Вони передзвонили</u> ».
68.	<i>Two blondes walk beside each other down the street. One of them sees a broken piece of mirror on the ground, grabs it, looks at it and says, "This girl looks so familiar, but I can't remember where I know her from." The other girl grabs it from her hand, takes a look at it, and says, "It's me you idiot!" (JB: URL)</i>	Дві блондинки гуляють разом по вулиці. Одна з них бачить <u>шматок розбитого дзеркала</u> на землі, хапає його, дивиться в нього і каже: « <u>Ця дівчина виглядає такою знайомою, але я не можу пригадати, звідки я її знаю</u> ». Інша дівчина вихоплює шматок дзеркала з руки подруги, дивиться на нього і каже: « <u>Це ж я, дурепа!</u> »
69.	<i>Q: Why did the blonde put water on her computer? A: To wash the Windows (JB: URL).</i>	Питання: Чому блондинка <u>вилила воду на свій комп'ютер</u> ? Відповідь: <u>Щоб помити вікна</u> .
70.	<i>A blonde man asked his friend, "Why does my sister have two brothers and I only have one???" (JB: URL)</i>	Блондин запитав свого друга: « <u>Чому у моєї сестри два брати, а у мене тільки один???</u> »
71.	<i>Q: How can you tell if a blonde used a computer? A: There's Wite-Out all over the screen (JB: URL).</i>	Питання: Як зрозуміти, що блондинка використовувала комп'ютер? Відповідь: <u>Весь екран замазаний коректором</u> .
72.	<i>A blonde came up to the librarian and yelled, "This book sucks! There's way too many characters and the story makes no sense!" The librarian said, "So you're the</i>	До бібліотекаря підійшла блондинка і закричала: « <u>Ця книга відстій! Тут занадто багато персонажів, а сам сюжет не має сенсу!</u> » Бібліотекар відповідає:

	<i>one who took our phone book”</i> (JB: URL).	«Значить, це Ви випадково взяли нашу телефонну книгу».
73.	<i>Q: How do you drown a blonde in a submarine? A: Knock on the door</i> (JB: URL).	Питання: Як втопити блондинку у підводному човні? Відповідь: Постукати в двері.
74.	<i>Why is a blonde girl staring at the orange juice box? The orange juice box says, “Concentrated”</i> (JB: URL).	Чому блондинка витріщилася на коробку апельсинового соку? На коробці написано: «Концентрований».
75.	<i>Q: What do you call a skeleton in the closet? A: The 1863 Blonde Hide-and-Seek champion!</i> (JB: URL)	Питання: Що таке скелет у шафі? Відповідь: Чемпіонка 1863 року у грі у схованки серед блондинок.
76.	<i>Q: What’s the difference between a smart blonde and a unicorn? A: Nothing, they’re both fictional characters</i> (JB: URL).	Питання: Яка різниця між розумною блондинкою та єдинорогом? Відповідь: Ніякої, обидва – вигадані персонажі.
77.	<i>Q: What are a blonde’s first words after graduating college? A: “Would you like fries with that?”</i> (JB: URL)	Питання: Які перші слова блондинки після закінчення коледжу? Відповідь: «З чим замовите картоплю фрі?»
78.	<i>A blonde approaches a stranger and asks what time it is. The stranger says, “11:45”. The blonde says, “Really? That’s so weird. Every time I ask that question, I get a different answer”</i> (JB: URL).	Блондинка підходить до незнайомця і питає час. Незнайомець каже: «11:45». Блондинка каже: «Дійсно? Так дивно. Щоразу, коли я ставлю це питання, я отримую нову відповідь».
79.	<i>One blonde was on one side of</i>	Одна блондинка була з одного боку

	<i>the river and there was another blonde on the other side of the river. One blonde yells to the other blonde, “<u>How do you get to the other side?</u>” and the other blonde yells back, “<u>You are on the other side!</u>” (JB: URL)</i>	річки, а інша блондинка – з іншого боку річки. Одна блондинка кричить іншій блондинці: « <u>Як ти потрапила на інший берег?</u> » А інша блондинка кричить: « <u>Це ти на іншому березі!</u> »
80.	<i>A blonde <u>crashed a helicopter</u>. A police officer asked her what happened. She says, “<u>It got cold so I turned off the fan</u>” (JB: URL).</i>	Блондинка <u>розбила вертоліт</u> . Поліцейський запитав її, що сталося. Вона каже: « <u>Стало дуже холодно, тому я вимкнула вентилятор</u> ».
81.	<i>A blonde drove to the shopping mall and found a parking spot which had a sign that read “<u>1 Hour Only,</u>” but she wanted <u>2 hours to shop so she parked across 2 spaces</u> (JB: URL).</i>	Блондинка під'їхала до торгового центру і знайшла місце для паркування, на якому була табличка з написом « <u>1 година</u> », але вона хотіла ходити по магазину <u>2 години, тому вона припаркувалася одночасно на 2 місця</u> .
82.	<i>Two blondes walk into a tanning salon. The receptionist asks, “Are you <u>two sisters?</u>” They chuckle and reply, “No, we aren't even <u>Catholic</u>” (JB: URL).</i>	Дві блондинки заходять до солярію. Ресепшюніст запитує: «Ви <u>сестри?</u> » Вони посміхаються і відповідають: «Ні, ми навіть не <u>католички</u> ».
83.	<i>Q: Why were there <u>17 blondes</u> standing outside the pub? A: Because the sign said <u>you have to be 18 to enter</u> (JB: URL).</i>	Питання: Чому <u>17 блондинок</u> стоять біля паба? Відповідь: Тому що на знаку сказано, що <u>заходити можна з 18</u> .
84.	<i>A blonde is swimming in a river.</i>	Блондинка плаває в річці. Чоловік

	<p>A man walks up and asks her, "What are you doing in there?" She says, "I'm washing my clothes." The man asks, "<u>Why don't you use a washing machine?</u>" The blonde says, "<u>I tried that, but it was too dizzy</u>" (JB: URL).</p>	<p>підходить і запитує її: «Що ти там робиш?» Вона каже: «Я перу одяг». Чоловік запитує: «<u>Чому ти не скористаєшся пральною машиною?</u>» Блондинка каже: «<u>Я пробувала, але мене закачує</u>».</p>
85.	<p>A blonde decided to paint a room. When her husband got home, he asked, "<u>Why are you wearing an Alaskan and a winter coat?</u>" She replied, "<u>The can said for best results apply 2 coats</u>" (JB: URL).</p>	<p>Блондинка вирішила пофарбувати кімнату. Коли її чоловік повернувся додому, він запитав: «<u>Чому ти кожного разу двічі шаркаєш по підлозі?</u>» Вона відповіла: «<u>Тому що кажуть, що для найкращих результатів потрібно 2 шари</u>».</p>
86.	<p><u>How many blondes does it take to screw in a light bulb? Too many to count</u> (JB: URL).</p>	<p>Скільки потрібно блондинок, <u>щоб закрутити лампочку? Занадто багато, щоб порахувати.</u></p>
87.	<p>Q: Did you hear about <u>the new blonde-made Inventions?</u> A: <u>Solar Powered Flashlights?</u> (JB: URL).</p>	<p>Питання: Ви чули про <u>нові винаходи, зроблені блондинками?</u> Відповідь: <u>Ліхтарики на сонячних батареях?</u></p>
88.	<p><u>How do blonde brain cells die?</u> <u>Alone</u> (JB: URL).</p>	<p>Як гинуть <u>мозкові клітини</u> у блондинки? <u>На самоті.</u></p>
89.	<p>Q: Why were there <u>bullet holes in the mirror?</u> A: A blonde tried <u>killing herself</u> (JB: URL).</p>	<p>Питання: Чому в дзеркалі <u>отвори від куль?</u> Відповідь: Блондинка намагалася <u>застрелитися.</u></p>
90.	<p>Q: Why do blondes leave <u>empty beer cans</u> in their refrigerator?</p>	<p>Питання: Чому блондинки тримають <u>порожні банки з-під пива</u></p>

	<i>A: <u>For their friends that don't drink</u> (JB: URL).</i>	в холодильнику? Відповідь: <u>Для тих їх друзів, які не п'ють.</u>
91.	<i>Q: <u>How are U.F.Os and smart Blondes in common?</u> A: <u>You keep hearing about them but you never see them!</u> (JB: URL)</i>	Питання: Що спільного між <u>НЛО та розумними блондинками?</u> Відповідь: <u>Ви постійно чуєте про них, але ніколи не бачите!</u>
92.	<i>Q: <u>Why do blondes wear underwear?</u> A: <u>To keep their ankles warm</u> (JB: URL).</i>	Питання: Чому блондинки носять <u>нижню білизну?</u> Відповідь: <u>Щоб зігріти щиколотки.</u>
93.	<i>Q: <u>Why did the blonde return the puzzle?</u> A: <u>It was broken</u> (JB: URL).</i>	Питання: Чому блондинка повернула <u>пазл?</u> Відповідь: <u>Він був зламаний.</u>
94.	<i>Q: <u>How did the blonde die while raking leaves?</u> A: <u>She fell out of the tree</u> (JB: URL).</i>	Питання: Як блондинка загинула <u>під час згрібання листя?</u> Відповідь: <u>Вона впала з дерева.</u>
95.	<i>Q: <u>How do you make a blonde's eyes light up?</u> A: <u>Shine a flashlight in her ears</u> (JB: URL).</i>	Питання: Як зробити так, щоб у <u>блондинки засяяли очі?</u> Відповідь: <u>Посвітити ліхтариком у вухо.</u>
96.	<i>Q: <u>Why don't blondes get coffee breaks?</u> A: <u>It takes too long to retrain them</u> (JB: URL).</i>	Питання: Чому блондинки не ходять <u>на обід?</u> Відповідь: Тому що потім вони <u>занадто довго вчаться працювати.</u>
97.	<i>A man is sitting in a cafe. A blonde waitress approaches and asks for his order. "I'd like a cup of coffee, please, with no cream," he says. The blonde waitress replies, "I'm sorry, sir, but we're out of cream. How about with no</i>	Чоловік сидить у кафе. Підходить офіціантка-блондинка і приймає його замовлення. «Я хочу замовити чашку кави, будь ласка, <u>без вершків</u> », – каже він. Офіціантка-блондинка відповідає: « <u>Перепрошую, сер, але у нас немає</u>

	<i>milk?</i> ” (JB: URL)	вершків. Може, без молока?»
98.	<i>Teacher: “If Astronomy is the name for the study of celestial objects, what would you call <u>a person who studies the stars?</u>” Blonde student: “<u>Paparazzi!</u>” (JB: URL).</i>	Вчитель: «Якщо астрономія – це назва науки, що вивчає небесні об'єкти, як би ви назвали <u>людину, яка вивчає зірки?</u> » Студентка-блондинка: « <u>Папарацці!</u> »
99.	<i>Q: Why did the blonde bring a <u>pencil</u> to her bedroom? A: She wanted <u>to draw her curtains</u></i> (JB: URL).	Питання: Чому блондинка принесла до кімнати <u>запонки?</u> Відповідь: Вона хотіла <u>запнути штори.</u>
100.	<i>What do blondes do when their <u>laptop freezes?</u> <u>Microwave them</u></i> (JB: URL).	Що робить блондинка, коли не неї <u>зависає ноутбук?</u> <u>Намагається зняти його з гачка.</u>

SUMMARY

The relevance of the research topic is caused by both the culturological conditionality of the anecdote and the complexity of its translation to another linguistic culture, as well as the wide interest of modern linguists and translators in such a speech genre as anecdote.

The aim of the research is to analyze the linguistic and stylistic means of creating the comic in English anecdotes based on anecdotes about blondes and to determine the ways of their reproduction in Ukrainian translations.

According to the aim, the following **objectives** of the research have been set:

- 1) to investigate the category of the comic from the standpoint of linguistics;
- 2) to identify problems and means of rendering comic texts in translation;
- 3) to present an anecdote as a genre of humorous discourse;
- 4) to analyze the logical and discursive parameters of the comic in English anecdotes;
- 5) to cover the lexical and stylistic, and grammatical and syntactic means of creating the comic in English anecdotes;
- 6) to identify the grammatical transformations used for rendering the comic in the translation of anecdotes;
- 7) to characterize the specifics of the use of the lexical and semantic transformations in the reproduction of the comic in the translation of anecdotes;
- 8) to determine the parameters of the application of the lexical and grammatical transformations for rendering the comic in translating anecdotes.

The object of the research is comic in English anecdotes about blondes in the source texts and translations into Ukrainian.

The subject of the research is the linguistic and stylistic means of creating the comic in English anecdotes about blondes and translation transformations as a means of rendering the comic in the reproduction of such anecdotes in Ukrainian translations.

The research material is 100 English anecdotes about blondes from the collection of jokes “JokeFactory” in the Internet and their translations into Ukrainian. The study analyzes 125 translation transformations used for rendering of the comic in anecdotes in translation.

Research methods. The research used methods of synthesis and analysis, which allowed to determine the main ideas of domestic and foreign scholars on the comic as a linguistic phenomenon and the problem of translation; stylistic, pragmatic and discursive analysis of anecdotes was carried out in order to identify linguistic and stylistic means of creating the comic in the English anecdotes about blondes; descriptive method was used in the process of the analysis and comparison of different means of creating the comic in the anecdotes studied; methods of translation analysis were used to identify translation transformations in rendering the comic in anecdotes into the Ukrainian language.

The scientific novelty of the obtained results is that the linguistic and stylistic analysis of the means of creating the comic on the basis of English anecdotes about blondes is carried out in the work. The analysis of specific translation transformations as a means of rendering the comic in English anecdotes about blondes when translating them into Ukrainian is also a novelty for modern translation studies.

The practical value of the obtained results is that they are a contribution to general linguistics, stylistics, pragmatics of English, comparative linguistics and translation studies.

The obtained results can be used during teaching English Stylistics, Translation Analysis of the Text, Aspect Translation, Linguistic Culturology, in translation practice, as well as in further research in this field by students and researchers.

Paper structure. The master’s qualification work consists of an introduction, three chapters with conclusions to each of them, conclusions to the whole work, three lists of sources used, annex and summary.

The first chapter of the research is devoted to the theoretical and methodological principles of studying anecdotes in linguistics and translation studies. It was revealed that the comic is a specific aesthetic category of understanding the world, which is realized through forms and means that can cause a funny reaction or a smile with an unexpected look at the usual ideas and phenomena. As the comic is created in a certain culture, it is a culturally and socially conditioned phenomenon represented by comic texts and texts with elements of the comic. From the point of view of the mechanisms of creating the comic, the cognitive mechanism of the comic which describes its creation and perception by the recipient is incongruence as inconsistency to the norm creating a comic effect, which is the result of the addressee's reaction to unexpected inconsistency.

When rendering the comic in the translation, the translator must adequately convey the minimum semiotic units of the comic – comic codes – which the reader of the translated text must receive when perceiving the comic text. This requires the maximum preservation of the functional, structural and meaningful content of the comic text and the preservation of the humorous effect.

The comic in the anecdotes appears as a component of humorous discourse as a text immersed in a situation of laughter. Among the variety of genres of humorous discourse, a special place is occupied by an anecdote understood as a small narrative genre that conveys the narrator's own memories of the events he witnessed. Therefore, the anecdote is defined as a funny oral story about a fictional event with an unexpected ending, in which there are permanent characters known to all native speakers.

The second chapter discusses the linguistic and stylistic means of creating a comic in English anecdotes about blondes. It was found that the comic in English anecdotes about blondes is created on the lexical and stylistic, grammatical and syntactic, and logical and discursive language levels. The most frequent are logical and discursive means of creating the comic (63%): alogism (22%), nonsense (18%), literal perception (13%) and deceived expectations (10%). All these tools

are combined by the violations of the logics of expression, which in turn creates a comic effect in the perception of the anecdote.

At the lexical and stylistic level (34%), the creation of the comic in English anecdotes about blondes is based on wordplay (21%), irony (10%) and metaphor (3%). Lexical and stylistic means of creating a comic play on the meanings of individual lexical units which leads to an unexpected solution to a certain situation in the anecdote which provokes a reaction of laughter.

The least frequent are grammatical and syntactic means of creating the comic (3%) – repetitions (2%) and parallelism (1%). In this case, the comic is created on the basis of such structuring the text of the story which allows the reader to comparing the normal and what is happening in the anecdote and thus to feel the comic effect embodied in the anecdote.

In **the third chapter**, the analysis of the means of rendering the comic embodied in English anecdotes about blondes in Ukrainian translations is carried out. Since the condition for successful translation of anecdotes is the transfer of comic codes embedded in the anecdote in the source language, their reproduction requires the use of a number of translation transformations: grammatical, lexical and semantic, and lexical and grammatical ones. The most frequent of them are grammatical transformations (45.6%) represented mostly by grammatical replacements (14.4%) and addition (12.8%). Lexical and semantic translation transformations (34.4%) are presented almost equally. However, the most frequent in this group are substantiation (10.4%) and modulation (8.8%). The least common in rendering the comic in English anecdotes about blondes are lexical and grammatical transformations (20%) represented mostly by total rearrangement (13.6%).

In general, the linguistic and stylistic means of creating the comic in English anecdotes about blondes are most often rendered in Ukrainian translations using such translation transformations as grammatical replacements (14.4%) caused not only by grammatical differences between the source language and the target language but also by the ability of the syntactic constructions to convey certain

connotations; total rearrangement (13.6%) as a means of conveying the comic in anecdotes in which it is based on a play on words; addition (12.8%) as a means of introducing into the texts explanations that will allow the reader who belongs to another culture to correctly perceive the comic embedded in the anecdote; omission (10.4%) as a means of simplifying the perception of the text of the anecdote by the addressee; and substantiation (10.4%) which allows to clarify a certain aspect of the anecdote, which is important for understanding the comic in the anecdote.

The results of the study reveal that **the prospects for further research** include the study of the specifics of cultural adaptation of anecdotes about blondes in translation identifying the features of the use of strategies of foreignization and domestication and translation transformations as a means of implementing these strategies.